

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 28	Utgitt 27 juli	1936
--------	----------------	------

Rundskrivelse fra Socialdepartementet.

9 mai.

I medfør av kongelig resolusjon av 20 september 1929 gjør departementet den endring i plakat av samme dag om handel med gifter, apotekvarer og en del andre varer at der under avdeling C I, 3 efter «Pulver til klorrøkning» opføres: «Sagrotan i mengder på minst 4 kg.»

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmennene.

10 juli.

Clearingavtalen og kontingenterings- og kompensasjonsavtalen mellom Norge og Tyrkia av 26 april 1934 er avløst av nye avtaler, undertegnet 8 juni 1936, som trådte i kraft 12 s. m.

I anledning av de nye avtaler*) og med hjemmel i lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935 nr. 2 har Finansdepartementet truffet følgende

Bestemmelser om betaling av tyrkiske varer som innføres til Norge m. v.

§ 1. *Betaling av tyrkiske varer og enhver annen tyrkisk fordring i Norge, skal utelukkende skje i norske kroner på en i Norges Bank i den anledning oprettet konto for den tyrkiske republikks Centralbank.*

Har et norsk firma forpliktet sig til å betale i en annen myntsort enn norske kroner, skal det innbetales et beløp i norske kroner som motsvarer den skyldige sum, omregnet efter sist kjente Londonkurser. Hvis forpliktelsen lyder på tyrkiske pund skal omregningen til norske kroner skje efter den kurs som fastsettes av Norges Bank.

Enhver som innfører varer fra Tyrkia, enten direkte eller gjennom et annet land, er pliktig til å meddele tollvesenet, postverket og Norges Bank de opplysninger som disse finner nødvendige.

§ 2. *Betaling på annen måte enn bestemt i § 1 kan bare skje med Norges Banks samtykke.*

*) De nye avtaler inntas i Overenskomster med fremmede stater nr. 5 for 1936.

10 juli.

§ 3. Disse bestemmelser trer i kraft straks og får anvendelse på betaling som foretas herefter.

Samtidig opheves de hittil gjeldende bestemmelser av 20 juli 1935.

Som det vil fremgå av bestemmelsene skal enhver betaling til Tyrkia utelukkende skje i norske kroner på en i Norges Bank for den tyrkiske republikks Centralbank i den anledning oprettet konto. Midler som den norske skyldner måtte ha innestående i tyrkisk eller annen utenlandsk bank kan således ikke uten Norges Banks samtykke anvendes til betaling til Tyrkia.

All gjeld til Tyrkia uten hensyn til om det er varegjeld eller ikke, skal betales over clearingkontoen i Norges Bank med mindre Norges Bank har gitt sitt samtykke til annen betalingsmåte.

Norges Bank vil treffe nærmere bestemmelser om adgang for de norske skyldnere til å benytte sin vanlige bankforbindelse til å besørge deres innbetalinger på den tyrkiske republikks Centralbanks konto i Norges Bank. Det er dog først selve innbetalingen i Norges Bank som virker befriende for skyldneren.

Hvis betalingen gjelder varegjeld, må opprinnelsesbevisets del B foreligge samt fakturaens datum og beløp oppgis.

Som det vil fremgå av kontingenterings- og kompensasjonsavtalens artikkel 5, skal den respektive import til de to land som hittil foregås på grunnlag av opprinnelsesbevis.

Om bruken av opprinnelsesbevis skal de bestemmelser som departementet tidligere har fastsatt fremdeles gjelde.

Blanketter til opprinnelsesbevis blir som vanlig å anskaffe av eksportørene selv.

De skjemaer som brukes er, som det vil fremgå av bilag 3, overensstemmende med dem som er brukt hittil, med den forandring at det i attestasjonen til slutt henvises til handelsavtalen av 8 juni 1936, mot tidligere handelsavtalen av 26 april 1934. I tilfelle hvor eldre blanketter brukes bør dette påsees rettet.

Man henleder oppmerksomheten på at overtredelse av de i denne rundskrivelse trufne bestemmelser straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder, jfr. lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935 nr. 2 § 2.

Man skal anmode herr fylkesmannen om å gjøre samtlige 10 juli. aktie- og sparebanker samt børser og næringsorganisasjoner i fylket kjent med denne rundskrivelse. Tollkamrene vil bli underrettet direkte fra dette departement og postkontorene vil bli underrettet gjennom Handelsdepartementet. Til lettelse ved sakens ekspedisjon vedlegges en del avtrykk av rundskrivelsen. Flere eksemplarer vil kunne erholdes ved henvendelse til Finansdepartementets Finanskontor.

Skrivelse fra Sosialdepartementet.

11 juli.

I forbindelse med skrivelse herfra av 13 juni d. å. meddeles at departementet finner å burde foreta en redaksjonell endring i § 1 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Larvik, således at denne herefter kommer til å lyde:

«Utsalgssteder for varer skal med nedennevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8.

I tiden fra og med 1 juli til og med 15 august lukkes kl. 17. På fredager kan dog holdes åpent til kl. 18. Melkentsalg kan holdes åpne til kl. 18.

På dager før søn- og helligdager, undtagen i tiden 1 juli—15 august, samt dagen før 1 og 17 mai kan holdes åpent til kl. 19.

I tiden fra og med 15 til og med 23 desember kan der holdes åpent til kl. 20.

1 og 17 mai holdes helt lukket.

St. Hansdag lukkes kl. 13 og jul-, påske-, pinse- og nyttsårsaften kl. 16.»

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

11 juli.

Departementet har idag godkjent Verdal fjellstyres beslutning av 6 januar 1936, hvorved er bestemt at samtlige fjellvann beliggende i statsalmenningen i Verdal herred, Nord-Trøndelag fylke, skal være fredet for fiske med garn fra 1 januar 1937 og inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av 1941.

Overtredelse av bestemmelsen er belagt med straff.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

11 juli.

I henhold til § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes den av Hisøy bygningskommunestyre i møte 9 september 1935 vedtatte regulering av en del av Nordodplatået i Hisøy bygningskommune, Aust-Agder fylke, på betingelse av at byggelinjene og en gate-linje ved tilslutningen av gatene 2, 4 og 7 til gate 1 trekkes tilbake således som inntegnet med rødt på reguleringskartet samt videre på betingelse av at der med hensyn til de elektriske kraftledninger forholdes som anført av Hovedstyret for

11 juli. Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i skrivelse av 23 november 1935, jfr. skrivelse fra Hovedstyret av 11 februar 1936.

I henhold til nevnte lovs § 3 stadfestes de av bygningskommunestyret i samme møte i forbindelse med reguleringsplanen vedtatte vedtekter for bebyggelsen, dog med en del redaksjonelle endringer.

Vedtektene skal lyde således:

Inntil anderledes bestemmes ved nye vedtekter og hovedregulering for Kolbjørnsvik som nu er under utarbeidelse, skal der for Nordoddplataået som er regulert til åpen bebyggelse gjelde følgende bestemmelser:

1. Bebyggelsen skal i almindelighet være åpen (villamessig).

Bygningsrådet kan tillate at bebyggelsen trekkes lenger tilbake fra gaten enn de på kartet anførte byggelinjer viser.

Byggelinjer i villastrøket skal i almindelighet være 15 m. Veibredde i villastrøket 7 m.

2. Ingen tomt må bebygges forinnen der foreligger en av bygningsrådet godkjent tomteinndeling for vedkommende kvar- tal og i tilfelle for de med dette naturlig sammenhengende kvartaler forsåvidt kvartalene tilhører byggherren eller selgeren.

Ingen tomt for boligbygning må bebygges med mer enn en fjerdedel av arealet innenfor den regulerte byggelinje for de strøk som er bestemt for åpen villamessig bebyg- gelse.

3. Som regel må ingen m u r bygning gis mer enn 2 etasjer foruten kjeller og loft. Undtagelser fra denne regel kan i særlige tilfelle tillates av bygningsrådet, dog kan der ikke tillates opført høiere bygning enn 3 etasjer, men da uten beboelse på loft.

For trebygninger gjelder bestemmelsene i bygnings- lovens § 114.

4. I det regulerte område og på tomter som støter til det d. d. approberte kart må ikke igangsettes nogen bedrift som ved røk, lukt, larm eller på annen måte kan volde nabo ulempe.

Bygningsrådet avgjør hvorvidt bedriften er egnet til å volde sådan ulempe.

13 juli. Skrivelse fra Justisdepartementet.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 16 januar 1925, jfr. lov nr. 1 av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, har Justisdepartementet stadfestet vedtak av Sk o g e r herredstyre, Vestfold fylke, i møte 20 juni 1936

om følgende tillegg til § 14 i politivedtekten 13 juli.
for herredet:

«Sne og is nedstyrtet fra hustak på offentlig gate, vei og fortaug plikter gårdeier eller bestyrer å fjerne øieblikkelig.

I tett bebyggede strøk i Skoger herred, nærmere bestemt av formannskapet, er enhver som eier grunn eller bygning mot offentlig gate eller veier pliktig å besørge renhold utenfor sin eiendom.

Til renhold hører å holde fortaug og rendesten fri for papir og ethvert annet avfall, samt minst 2 ganger hver sommer, nemlig i tiden 1 juni—7 juni og 15 juli—20 juli besørge slått gate- og veiskråninger og tilhørende rendestener hvis disse er gressbevoaket.

Den samme plikt påhviler kommunen for dens eiendommer, åpne plasser og parkanlegg.»

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

13 juli.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes som gjeldende inntil videre det av Molde bystyre i møte 3 juli 1936 vedtatte tillegg til vedtekt til bygningslovens § 63 for Molde, hvorefter vedtekten blir sålydende:

Ad § 63.

1. Efter innhentet uttalelse fra bygningsrådet og fra helserådet kan Molde formannskap forby at gassverk, cellulose-fabrikk, fabrikker for tilvirkning av benmel, sildolje, kruttmøller o. l. anlegges i Molde.
2. Bensinstasjoner og tankanlegg må ikke anlegges uten bygningsrådets tillatelse. Foruten de i bygningslovens § 63,1 omhandlede hensyn til de omboende skal der ved bedømmelsen av om tillatelse bør gis til anlegg av bensinstasjon og tankanlegg også tas hensyn til hvorvidt anlegget vil virke sjenerende for ferdselen eller skjemmende for vedkommende strøk.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

14 juli.

Departementet finner med enkelte redaksjonelle endringer å kunne stadfeste et innsendt utkast til ny § 6 i den gjeldende lukningsvedtekt for utsalgssteder i Bergen og således at nevnte paragraf (inntil videre) trer inn som ny § 7 i lukningsvedtekten.

Paragrafen gis følgende form:

§ 7. I tiden fra og med 1 juli til og med 31 august holdes lukket fra kl. 17 — på lørdager dog fra kl. 16.

Utsalgssteder som bare selger egg, melk, meieriprodukter, spisechokolade, konfekt, mineralvann, tobakk, sigarer, sigaretter og andre artikler for tobakksrøkning, aviser og frimerker

14 juli. samt frukt, bær og grønnsaker i naturlig tilstand, kan i nevnte tidsrum holde åpent til kl. 18 — på lørdager dog kun til kl. 17.

Utsalgssteder som bare selger baker- og konditorvarer kan i nevnte tidsrum holde åpent til kl. 17 på alle hverdager.

Forandringen trer i kraft fra og med 15 ds., fra hvilken dag den gjeldende vedtekts § 7 opphører å gjelde.

16 juli. **Lov om forandring i odelslovgivningen.**

Nr. 1.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 9 juli 1936 sålydende:

I.

I lov av 16 juli 1907 angående forandringer i og tillegg til lovgivningen om odelsretten og åsætesretten skal følgende bestemmelser lyde:

§ 1. Etternevnte eiendommer er odelsfri, således at de ikke kan være gjenstand for odelsløsning:

1. Grunn til anlegg av bergverk, fabrikker og andre industrielle anlegg av enhver art — de i § 2 nevnte dog undtatt — med all den jord som skjønnes under hensyn også til fremtidig utvidelse å burde være forenet med anlegget, herunder innbefattet grunn til boliger for dettes eier, tjenestemenn og arbeidere.

2. a. Særskilt matrikulerte hustomter hvor det bygges eller er bygget beboelseshus.

b. Særskilt matrikulerte småbruk, som er bebygget eller bebygges som selvstendige småbruk og som er utskilt fra bruk som er betydelig større enn det fraskilte småbruk når hensyn tas særlig til dyrket og dyrkbar jord, skog og beitesmark.

c. Jord til utvidelse av småbruk som under b nevnt såfremt den utskilles fra bruk som er betydelig større enn småbruket og den fraskilte jord når hensyn tas særlig til dyrket og dyrkbar jord, skog og beitesmark.

For de under nr. 2 nevnte eiendommer inntreder odelsfrihet bare såfremt grunnen er utskilt og solgt av nærmeste odelsmann.

3. De i § 7 omhandlede eiendommer.

Den under nr. 2 b og c nevnte jord er efter utskillelsen gjenstand for vanlig odelshevd og kan løses i henhold til den således erhvervede odelsrett. Hvis en odelsberettiget erhverver jord til småbruk ved utskillelse, beholder han og hans ættlegg sin odels- og løsningsrett til bruket.

§ 5. Hvis eier av jord der på grunn av anlegg eller bebyggelse av den i § 1 nr. 1 omhandlede art er undtatt fra odels-

løsning, ønsker å erverve rettslig avgjørelse herfor, har han adgang til ved skjønn å få jorden erklært odelsfri. 16 juli.
Nr. 1.

Likeledes har en eier adgang til å kreve avgjort ved rettslig skjønn om en utskilt parsell er eller kan bli løsningsfri efter bestemmelsen i § 1 nr. 2.

Om skjønnet og dets tilstevning samt om mulig overskjønn gjelder de i § 3 gitte regler.

II.

Denne lov får ikke anvendelse i tilfelle hvor det ved lovens ikrafttreden er opstått adgang til å gjøre odelsrett gjeldende til eiendom eller fraskilt bruk som omhandles i loven.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om pliktmessig avhold fra alkoholnyttelse for personer i visse stillinger. 16 juli.
Nr. 2.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 9 juli 1936 sålydende:

§ 1. Den som tjenestgjør:

- a) som militær person ved opsatt militær avdeling, underavdeling og troppekommando, på krigsskib og militært luftfartøi,
- b) ved driftsavdeling ved jernbaner til almindelig benyttelse,
- c) som vognfører ved sporvei til almindelig benyttelse,
- d) som fører av motorvogn i stilling eller yrke som medfører befordring av personer eller gods,
- e) i luftfartøi,

må i tjenestetiden ikke nyte alkoholholdige drikker, undtatt øl som ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol.

For personer som nevnt i litra a gjelder forbudet tidsrummet fra den tid da vedkommende er møtt frem for å begynne tjenesten og inntil dimisjon, samt videre den tid som medgår til reise til det sted hvor tjenesten begynner og tilbake, og fravær under permisjon, når vedkommende befalingsmann krever det.

For personer som nevnt i litra b, c, d og e gjelder forbudet også et tidsrum av 8 timer før tjenestetiden begynner, med mindre det blir nødvendig å benytte stedfortreder og det ikke kan gis denne så langt varsel.

16 juli. § 2. Bestemmelsene i § 1 får tilsvarende anvendelse på
Nr. 2. personer i stilling eller yrke som nevnt i § 1, litra d, dersom de utenfor tjenesten befordre andre personer eller gods i motorvogn, som benyttes i virksomhet som sammesteds omhandlet.

§ 3. Bestemmelsene i motorvognloven om adgang for politiet til å fremstille motorvognførere til undersøkelse av læge og om dennes adgang til å ta blodprøve får tilsvarende anvendelse på den som i stilling som nevnt i § 1 litra b, c og e ikke må nyte alkoholholdige drikker. Justisdepartementet gir nærmere regler om sådan lægeundersøkelse og hvad dermed står i forbindelse.

§ 4.

a) Ved militær person forstås i denne lov de ved rikets vegne ved makt ansatte eller til denne hørende personer og likeså medfarende på krigsskib og militært luftfartøi, dog ikke de ved utskrivningsvesenet ansatte tjenestemenn.

b) Nærmere forskrifter om hvem som går inn under § 1 litra b fastsettes av Kongen.

§ 5. For militære personer på sjøtokt eller på tokt med luftfartøi, for militære befalingsmenn på tokt, ved skoleavdelinger og garnisonerende avdelinger samt ved annen opsatt militær avdeling kan Kongen gjøre undtagelser fra forbudet i § 1. Det samme gjelder for militære personer som i det tidsrum forbudet omfatter bor i eller besøker private hjem.

§ 6. Militær person som overtrer forbudet i § 1 refses disiplinært overensstemmende med lov om den militære disiplinær- og politimyndighet av 6 mai 1921. Det samme gjelder militær person som medvirker til overtredelsen.

§ 7. Overtrer nogen av de i § 1 litra b, c, d, og e og § 2 nevnte personer forsettlig eller ved uaktsomhet forbudet i § 1, straffes han med bøter eller fengsel inntil 1 år. Overtredelsen ansees som forseelse.

Like med overtredelse av forbudet i § 1 regnes det at nogen som er nevnt i § 1 litra b, c, d og e har i tjenestetiden større alkoholkonsentrasjon i blodet enn 0,5 pro mille — selv om alkoholnyttelsen har funnet sted mer enn 8 timer før tjenesten begynte. For de som er nevnt i § 1 litra d, gjelder dette også når de utenfor tjenestetiden under sådan befordring som nevnt i § 2 har større alkoholkonsentrasjon i blodet enn 0,5 pro mille. Villfarelse med hensyn til alkoholkonsentrasjonens størrelse utelukker ikke straff.

Bestemmelsen i motorvognloven om at fengselsstraff skal anvendes når ikke særdeles formildende omstendigheter er til stede, dersom nogen har kjørt motorvogn påvirket av alkohol

(ikke edru), får tilsvarende anvendelse på de i § 1 litra b, c, og e nevnte personer. 16 juli Nr. 2.

I gjentagelsestilfelle kan den skyldige fradømmes retten til for en viss tid eller for bestandig å inneha sådan stilling som han hadde da forseelsen blev begått, eller annen stilling som omhandlet i § 1, litra b, c, d, og e.

§ 8. Medvirker nogen som gjør sig næring av å drive herberge (hotell, gjestgiveri, pensjonatvirksomhet og annen utleie av enkeltrum) eller bevertning med mat eller drikke, eller nogen som er i tjeneste hos en sådan, til overtredelse av forbudet i § 1 og § 2, straffes han, forsåvidt medvirkningen skjer under utøvelsen av sådan virksomhet, med bøter og i gjentagelsestilfelle med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder. Har den skyldige rett til salg eller skjenking av rusdrikk, skal han ved tredje gangs gjentagelse fradømmes retten.

På samme måte straffes den som medvirker til overtredelse av forbudet i § 1, litra d og § 2, såfremt medvirkningen består i overdragelse (skjenking) av rusdrikk mot eller uten vederlag.

§ 9. Kongen kan bestemme at denne lov helt eller delvis skal gis anvendelse på dem, som tjenestgjør ombord i norsk skib med passasjercertifikat i henhold til lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 med tilleggslover.

§ 10. Denne lov trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves lov av 26 juli 1916 om pliktmessig avhold fra alkoholnyttelse i visse stillinger med tilleggslov av 7 juni 1935.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Kongelig resolusjon.

16 juli.

I forbindelse med sanksjon av foranstående lov nr. 2 av 16 juli 1936 om pliktmessig avhold fra alkoholnyttelse for personer i visse stillinger bestemmes følgende:

Lovens gjennomførelse henlegges til:

- Forsvarsdepartementet, forsåvidt angår de i § 1 litra a og e nevnte personer.
- Departementet for de offentlige arbeider, forsåvidt angår de i § 1 litra b, c og d nevnte personer.
- Departementet for handel, sjøfart og industri, forsåvidt angår de i § 9 nevnte personer.

16 juli.
Nr. 3.

**Midlertidig lov om hjelp
til blinde og vanføre.**

VI HAAKON, Norges Konge,
gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 9 juli 1936
sålydende:

Kapitel 1.

Lovens område.

§ 1. Norsk statsborger som er blind eller vanfør og som bor i riket, har rett til hjelp etter denne lov.

Kongen kan treffe gjensidighetsavtale med annet land om hjelp til blinde og vanføre.

§ 2. Blind etter denne lov er den som mangler synsevne eller har så dårlig syn at han (hun) etter at lysbrytningsfeil er rettet, ikke kan rettlede sig ved hjelp av synet eller ikke kan telle fingrer i god belysning mot mørk bakgrunn i mer enn 1 meters avstand.

§ 3. Vanfør etter denne lov er den som er hjelpeløs på grunn av medfødt eller erhvervet feil med funksjonsforstyrrelser i støtte- eller bevegelsesorganer.

Socialdepartementet avgjør med endelig virkning om en person er vanfør etter denne lov.

Kapitel 2.

Om hjelp til blinde.

§ 4. Til blind som bor i by, yder staten kr. 480 året, og

Omsetjing.*)

**Millombils lov om hjelp
til blinde og vanføre.**

Kapitel 1.

Området for lova.

§ 1. Norsk statsborger som er blind eller vanfør og som bur her i riket, har rett til hjelp etter denne lova.

Kongen kan gjere gjensidig avtale med anna land om hjelp til blinde og vanføre.

§ 2. Med blind meiner denne lova den som vantar synsevna heilt ut eller som er so dimsynt — etter at lysbrytningsfeil er retta — at han ikkje kan rettleide seg ved hjelp av synet eller ikkje kan telje fingrar i godt lys mot myrk bakgrunn i eit fråstand på meir enn 1 meter.

§ 3. Med vanfør meiner denne lova den som er fødd med — eller som seinare har fått — slike lyte i stønads- eller rørsleorgan at dei ikkje kan gjere vanleg teneste, so han av den grunn blir hjelpelaus.

Socialdepartementet avgjer med endeleg verknad om ein person er vanfør etter denne lova.

Kapitel 2.

Om hjelp til blinde.

§ 4. Til blind som bur i by yter staten 480 kr. året og

*) Omsetjinga vert teken inn i Lovtidende etter kongeleg resolusjon frå 16 juli 1936.

til blind som bor på landet
kr. 360 året.

§ 5. Rett til blindehjelp etter
denne lov har ikke den som:

- a. er over 65 år når loven
trer i kraft,
- b. er under 19 år eller går
på skole for blinde,
- c. blir blind etter å ha fylt
65 år,
- d. for en tid av over 3 må-
neder har fullt underhold
på anstalt eller på pleie-
hjem,
- e. selv er i, eller har forsør-
gelsespliktige slektninger
i slike økonomiske kår at
det ikke er rimelig at sta-
ten yder blindehjelp,
- f. uten gyldig grunn setter
sig mot læge- eller syke-
husbehandling.

§ 6. Blind som er over 21
år og som ikke har gjenneim-
gått blindeskole, kan få bidrag
til yrkesopplæring.

Kapitel 3.

Om hjelp til vanføre.

§ 7. Til vanføre yder staten:

- a. Kr. 480 året til den som
bor i by, og kr. 360 året til
den som bor på landet, eller
- b. bidrag kr. 480 året til op-
hold på pleiehjem godkjent
av Socialdepartementet.

§ 8. Rett til vanførehjelp
har ikke den som:

- a. er under 18 år eller går
på skole for vanføre,
- b. for en tid av over 3 må-
neder har fullt underhold
på anstalt eller på pleie-
hjem, jfr. dog § 7 b.,

til blind som bur på landet 16 juli.
360 kr. året. Nr. 3.

§ 5. Rett til blindehjelp etter
denne lova har ikkje den som:

- a. er over 65 år når lova
tek til å gjelde,
- b. er under 19 år eller går
på skule for blinde,
- c. blir blind etter han har
fylt 65 år,
- d. for ei tid på over 3 må-
nader har fullt underhald
på anstalt eller heim,
- e. sjølv sit i eller har for-
sytingspliktige skyldfolk
som sit i slike økonomiske
kår at det ikkje er rimeleg
at staten yter blindehjelp,
- f. utan fullgod grunn set seg
imot lækjar- eller sjuke-
huskur.

§ 6. Blind som er over 21
år og som ikkje har gått igje-
nom blindeskule, kan få tilskot
av staten til yrkesopplæring.

Kapitel 3.

Om hjelp til vanføre.

§ 7. Til vanføre yter staten:

- a. 480 kr. året til den som
bur i by og 360 kr. året
til den som bur på landet,
eller,
- b. tilskot på 480 kr. året til
ophald på vanføreheim,
godkjend av Socialdeparte-
mentet.

§ 8. Rett til vanførehjelp
har ikkje den som:

- a. er under 18 år eller går
på skule for vanføre,
- b. for ei tid på over 3 må-
nader har fullt underhald
på anstalt eller heim, jfr.
likevel § 7 b.,

16 juli.
Nr. 3.

c. selv er i, eller har forsørgelsespliktige slektninger i slike økonomiske kår at det ikke er rimelig at staten yder vanførehjelp,

d. uten gyldig grunn setter sig mot læge- eller sykehusbehandling eller nekter å ta opphold på godkjent pleiehjem, jfr. § 7 b.

Kapitel 4.

Almindelige bestemmelser.

§ 9. Den som har skadebot etter lovene om ulykkestygd, får ikke større blinde- og vanførehjelp enn at hele uførhets-hjelpen (skadebot, blindepenger og vanførehjelp) når op i høieste invaliderente etter lov om ulykkestygd for industriarbeidere.

§ 10. Søknad om hjelp etter denne lov sendes til helserådet der den som søker bor. Med søknaden skal følge lægeerklæring om synsevne eller vanførehet og slike opplysninger og attester som Socialdepartementet fastsetter. Helserådet sender søknaden til Socialdepartementet sammen med sin uttalelse om vilkårene for hjelp er til stede.

§ 11. Socialdepartementet kan kreve at den som søker hjelp, skal la sig undersøke og behandle av spesialkyndig læge eller på sykehus. Staten bærer utgiftene med dette.

§ 12. Socialdepartementet avgjør om den som søker, skal ha hjelp etter denne lov. Departementets avgjørelse er

c. sjølv sit i eller har forsytingspliktige skyldfolk som sit i slike økonomiske kår at det ikkje er rimeleg at staten yter vanførehjelp,

d. utan fullgod grunn set seg imot lækjar- eller sjukehuskur eller nektar å ta opphald på godkjend vanføreheim, jfr. § 7 b.

Kapitel 4.

Ymse forskrifter.

§ 9. Den som har skadebot etter lovene om ulykkestygd, får ikkje større blinde- og vanførehjelp enn at heile uførhjelpe (skadebot, blindepengar og vanførehjelp) når op i høgaste invaliderente etter lov om ulykkestygd for industriarbeidarar.

§ 10. Søknad om hjelp etter denne lova skal sendast til helserådet på den staden søkjaren bur. Med søknaden skal det fylgje lækjarutsegn om synsevna eller vanføra til søkjaren og slike opplysningar og vitnemål som Socialdepartementet fastset. Helserådet sender søknaden til Socialdepartementet saman med si fråsegn om vilkåra for hjelp er til stades.

§ 11. Socialdepartementet kan krevje at den som vil ha hjelp, søkjer spesialkunnig lækjar eller legg seg inn på sjukehus til etterrøking eller lækjing. Staten ber utgiftene med dette.

§ 12. Søknad om hjelp blir avgjort av Socialdepartementet. Avgjerda er endeleg so langt det gjeld skyn. Går departe-

endelig så langt det gjelder skjønn. Godtar departementet søknaden, skal hjelp i alminde- lighet ydes fra søknadsdagen. Utbetalingen skjer i efterskudd på den måten departementet fastsetter. Departementet kan bestemme at utbetalingen skal skje til den som har rettighets- haven i pleie.

§ 13. Retten til hjelp efter denne lov faller bort når vil- kårene for å yde den ikke len- ger er til stede.

§ 14. Retten til blindehjelp og vanførehjelp kan ikke over- dras.

Blindehjelp og vanførehjelp er undtatt fra utlegg.

§ 15. Helserådet fører tilsyn med blinde og vanføre som har hjelp efter denne lov.

Må helserådets ordfører reise for å føre tilsyn, betaler stats- kassen skyss- og kostgodtgjø- relse.

§ 16. Sosialdepartementet kan gi nærmere forskrifter til gjennomføring av loven.

§ 17. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen fastsetter, senest 1 oktober 1936.

Ti har Vi antatt og bekref- tet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl. Gitt på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON
(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

mentet med på søknaden, skal 16 juli.
hjelpa vanleg ytast frå søk- Nr. 3.
nadsdagen. Pengane blir ut-
betalte etteråt på den måten
departementet fastset. Depar-
tementet kan gjere vedtak om
at pengane skal betalast til den
som har den blinde eller van-
føre i røkt og pass.

§ 13. Retten til hjelp fell
bort når vilkåra etter denne
lova ikkje lenger er til stades.

§ 14. Retten til blindehjelp
og vanførehjelp kan ikkje over-
førast.

Blindehjelp og vanførehjelp
er undantekne frå utlegg.

§ 15. Helserådet fører tilsyn
med blinde og vanføre som har
hjelp etter denne lova.

Må ordføraren i helserådet
reise for å føre tilsyn, betaler
staten skyss- og kostvederlag.

§ 16. Sosialdepartementet kan
gjeve nøgjarre reglar til gjenom-
føring av lova.

§ 17. Denne lova tek til å
gjelde frå den tid Kongen fast-
set, seinast 1 oktober 1936.

16 juli. Lov om utvidelse av Sarpsborg havne-
Nr. 4. distrikt.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 9 juli 1936 sålydende:

§ 1. Skjebergkilen i Skjeberg herred, Østfold fylke, underlegges Sarpsborg havnestyre og skal utgjøre en del av Sarpsborg havnedistrikt.

§ 2. Denne del av havnedistriktet begrenses av en rett linje fra den sydligste spiss av fastlandet mellom Torsneskilen (Tosekilen) og Ullerødkilen til jernstaken på Trætteskjærfluen og videre en rett linje fra denne til den sydligste spiss av fastlandet mellom Tangenkilen og Røneskilen.

§ 3. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

16 juli. Lov om forandring i lov om skylddeling
Nr. 5. m. v. av 20 august 1909.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 9 juli 1936 sålydende:

§ 24 i lov om skylddeling m. v. av 20 august 1909 (jfr. lov nr. 2 av 9 februar 1923 § 21) skal lyde:

§ 24. Hvert nytt bruk som fremkommer ved skylddeling eller nyskyldlegging, bør av eieren (kjøperen) gis særskilt navn, som anføres i forretningen.

Bruksnavn kan forandres efter eierens skriftlige erklæring som tinglyses særskilt eller inntas i tinglyst hjemmelsbrev på eiendommen.

Som bruksnavn må ikke i noget tilfelle velges et navn som allerede er i bruk som slektsnavn og som ikke hører til de mer utbredte.

Bruksnavn skal i matrikkel og grunnbok skrives overensstemmende med gjeldende regler for tillatt skrivemåte. Før skrivemåten i det enkelte tilfelle blir fastsatt av vedkommende departement, bør eieren (kjøperen) gis anledning til å uttale

sig og hans ønske tas tilfølge når det går ut på å beholde den gamle skriftform hvis den er nasjonalt eller historisk forsvarlig. 16 juli.
Nr. 5.

De nærmere bestemmelser om fremgangsmåten ved navne-revisjon treffes av vedkommende departement.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om klokkeres ansettelse og plikter. 16 juli.
Nr. 6.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 13 juli 1936 sålydende:

§ 1. Ved hver kirke ansettes en klokker forsåvidt ikke annet er bestemt av Kongen eller den han bemyndiger. Hvor det finnes hensiktsmessig kan Kongen eller den han bemyndiger bestemme at den ansatte klokker tillike forretter som organist. Hvor klokker ikke er ansatt, kan Kongen eller den han bemyndiger bestemme at klokkertjenesten blir å utføre på annen måte, f. eks. ved medhjelper, medlem av menighetsrådet, organist eller kirketjener.

Efter forslag av menighetsrådet og med kommunestyrets (sognestyrets) samtykke kan biskopen bestemme at en klokker skal gjøre tjeneste ved flere kirker.

§ 2. Klokkeren ansettes av menighetsrådet med biskopens godkjennelse. I tilfelle biskopen nekter godkjennelse, skal han sende saken tilbake til ny behandling. Fastholder menighetsrådet sitt vedtak, kan biskopen forelegge saken for vedkommende departement, som avgjør om den av biskopen eller den av menighetsrådet utpekte kandidat skal ansettes i stillingen.

§ 3. For klokkerstillinger gjelder 3 måneders gjensidig opsigelse.

Opsigelse meddeles av biskopen når departementet har gitt sitt samtykke eller pålegg om opsigelse.

Uten departementets samtykke kan biskopen midlertidig fjerne en klokker fra stillingen dersom han finner at tjenestens tarv krever det.

Aldersgrensen er 70 år.

§ 4. Det påligger klokkeren:

- 1) å tjenestgjøre ved alle forordnede gudstjenester som er tillagt den kirke hvor han er ansatt eller som avholdes

16 juli
Nr. 6.

- der ved menighetens prest (prester), andre prester som har fått rett til å bruke kirken, eller ved de kirkelige foresatte,
- 2) å tjenestgjøre ved alle kirkelige handlinger i kirken eller på kirkegård (gravkapell eller krematorium),
 - 3) å lede sangen ved gudstjenestene og de kirkelige handlinger,
 - 4) å føre gjenpart av kirkeboken og fødselsregistret og å motta meldinger om fødsler, dåp og dødsfall samt begjæring om lysning og vigsel på kirkebokførerens vegne,
 - 5) å delta i konfirmantforberedelsen efter nærmere bestemmelse av biskopen.

Hvis det på noget sted finnes hensiktsmessig å utvide de her nevnte plikter eller la enkelte av dem falle bort helt eller delvis, kan bestemmelse derom treffes i instruks overensstemmende med § 5.

§ 5. Nærmere bestemmelser om klokkerens arbeide fastsettes i instruks, som utferdiges av biskopen, efterat uttalelse er innhentet fra menighetsrådet og vedkommende sogneprest og prost.

§ 6. En klokke må ikke overta annen lønnet stilling uten biskopens samtykke.

§ 7. Kongen eller den han bemyndiger, kan gi nærmere forskrifter om:

- 1) kunnngjøringen av ledige klokkestillinger,
- 2) ansettelsen, derunder om de kvalifikasjoner som skal kreves, og
- 3) om tjenestefrihet for klokkere.

§ 8. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Fra samme tid opheves:

Norske Lovs annen boks femtende kapitel, 2—6 og 10de og 11te artikkel,

lov om folkeskolen på landet av 26 juni 1889 §§ 23 og 31, og

lov om folkeskolen i kjøpstædene av 26 juni 1889 § 25.

Klokkere som ved denne lovs ikrafttreden er konstituert i sine stillinger, kan gis ansettelse uten forutgående kunnngjørelse efter denne lovs § 2.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott* 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om forandringer i lov av 14 juli 1897 16 juli.
med tilleggslov av 25 februar 1921 om geist. Nr. 7.
lige embedsmenns og kirkesangeres lønning.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 13 juli 1936 sålydende:

I.

I lov av 14 juli 1897 om geistlige embedsmenns og kirkesangeres lønning skal kapitel 6 lyde så:

Klokkeres lønn.

§ 41. *Klokkernes* tiende, klokkertoll (klokkerpund), offer der erlegges med et fast årlig beløp, samt avgift av kirker som ikke eies av private, omskrives til et samlet og uforanderlig beløp for sognet, overensstemmende med reglene § 4. Det omskrevne beløp blir å utrede til *klokkeren* av vedkommende sognekasse på landet og av bykassen i byene, og utbetales ham *månedsvís*.

På landet kan sognestyret og i byene kommunestyret bestemme om de ovennevnte ydelser helt eller delvis skal bortfalle eller opkreves til inntekt for henholdsvis sogne- eller bykassen.

Avgift til *klokkere* av kirker som er i private eie, blir å utrede i penger efter kapitaltakst. Når disse kirker går over i menighetenes eie, blir avgiftene også for deres vedkommende å omskrive til penger og å tillegge de beløp som i henhold til nærværende paragrafs første passus utbetales *klokkerne månedsvís*.

§ 42. Bestående overenskomster hvorved de i § 41 omhandlede inntekter er avløst gjennom kommunal erstatning, kan med *vedkommende departements* samtykke forbli gjeldende.

§ 43. Utbyttet av den en *klokkerstilling* tilliggende klokkergård tilfaller *klokkeren* med de rettigheter og forpliktelser som til enhver tid herfor måtte være bestemt. *Vedkommende departement* kan bestemme at gårdsutbyttet helt eller delvis skal anvendes til eiendommens utbedring og lignende.

Hvis læreren i den lærerpost som hittil har vært forenet med *klokkerstillingen* ikke tillike er ansatt som klokker, kan gården med *vedkommende departements* samtykke fremdeles benyttes som lærerbolig og lærerjord mot at kommunen herfor erlegger en av departementet bestemt avgift.

Renter av salgssummer samt erstatninger og leieavgifter vedkommende *klokkergårder* eller deler derav som avhendes, bortleies eller avståes på annen måte, blir å anvende efter bestemmelse av *vedkommende departement*, som likeledes treffer avgjørelse om

16 juli. hvor stor del av det rentebeløp m. v. som tilfaller klokkeren, skal
 Nr. 7. ansees som gårdsutbytte eller som almindelig lønnsinntekt. Har
 klokkegården tilhørt kommunen, skal en eventuell salgssum ut-
 betales kommunen til fri rådighet, forsåvidt ingen ansatt klokkers
 rett derved krenkes.

§ 44. Bestemmelsen i denne lovs §§ 19—24 angående offer
 og betaling for kirkelige handlinger samt angående høitidsoffer
 gjelder også for *klokkere*. Til disse utredes på landet av sogne-
 kassen og i byene av bykassen erstatning for nedgang i inntekter
 med det fulle beløp.

I tillegg hertil utredes det i kjøp- og ladesteder av bykassen
 et tilskudd beregnet efter kr. 0,15 for hvert menighetslem. For-
 såvidt dette tilskudd skulde finnes å falle trykkende for nogen
 bykommune eller ikke ansees påkrevet for å få utført arbeidet på
 tilfredsstillende måte, kan vedkommende departement for bestemt
 tid sette tilskuddet til et lavere beløp.

Sådan betaling som omhandles i § 20, annet ledd, tilkommer
 alene klokkeren for kirkelige handlinger som han har deltatt i.

Den del av klokkestillingens inntekter som ikke tilfaller klok-
 keren efter § 45, utbetales til den departementet bemyndiger for
 å anvendes overensstemmende med vedkommende bestemmelser i
 § 45.

§ 45. De en klokkestilling tilliggende inntekter skal utgjøre
 et samlet årlig beløp svarende til kr. 10 for hver av de første 10
 gudstjenester som klokkeren er pliktig til å delta i (antallet be-
 regnet gjennomsnittlig for de siste 5 år), kr. 8 for hver av de næste
 10, kr. 6 for hver av de næste 10 og kr. 5 for hver av de øvrige guds-
 tjenester, og i tillegg hertil 10 øre for hver av de første 1000 menig-
 hetslemmer, 8 øre for hver av de næste 1000, 6 øre for hver av de
 næste 1000 og 5 øre for hver av de øvrige menighetslemmer.

Beregningen foretas ved ledighet i eller omregulering av stil-
 lingen og efter resultatet av hver ny folketelling. Hvor lønnsmid-
 lene efter § 41, § 43, tredje ledd, § 44, første ledd (jfr. §§ 19 og
 21—22, 23, annet ledd, og 24) og § 44, annet ledd, ikke er tilstrek-
 kelig hertil, utredes det manglende beløp av kommunekassen (sogne-
 kassen).

Hvor i et sogn klokkeren forretter i den for byen og land-
 distriktet felles kirke, blir den ham tilkommende grunnlønn å
 beregne efter denne paragrafs første og annet ledd. Departementet
 bestemmer om eventuelt lønnstilskudd efter annet ledd skal utredes
 av by- eller av landkommunen eller fordeles mellom dem og foretar
 i tilfelle fordelingen.

Hvor der i et sogn er flere klokkestillinger, fordeles klokke-
 inntektene mellom disse av departementet eller efter departementets
 bestemmelse av biskopen.

Overstiger de i annet ledd omhandlede lønnsmidler den grunnlønn som er fastsatt i første ledd, bestemmer vedkommende departement efterat uttalelser er innhentet fra sogneprest og menighetsråd, formannskap og de overordnede kirkelige myndigheter, om klokkeren eller en annen, som dertil ansees skikket, skal yde fast hjelp til arbeidet på prestens kontor. Godtgjørelsen herfor fastsettes av departementet, men skal dog ikke overstige kr. 1200 årlig. 16 juli. Nr. 7.

Hvor det er overskudd av klokkerstillingens inntekt som ikke blir anvendt efter foranstående bestemmelse, eller kommunestyret (sognestyret) stiller de fornødne midler til disposisjon, kan biskopene med departementets samtykke pålegge klokkeren — mot et tillegg i lønnen — inntil videre også å overta annet arbeide av kirkelig og social art i menigheten.

Hvor klokkerstillingens inntekter ikke medgår til dekkelse av de foran nevnte utgifter, kan de disponeres til andre kirkelige øiemed, såsom til bidrag til organistens lønn. Avgjørelse herom treffes av kommunestyret (sognestyret) efterat vedkommende menighetsråd har uttalt sig. I øvrig ubenyttede inntekter kan derhos med samtykke av vedkommende departement benyttes til dekning av kommunekassens (sognekassens) utgifter efter nærværende lovs kapitel 6.

§ 46. Bestemmelsene i denne lovs § 30, første og annet ledd, angående prestens rett til skyss- og kostgodtgjørelse for reiser til utførelse av kirkelige handlinger, til gudstjenester, konfirmantforberedelse og til fremmøte på kirkegårder gjelder også for klokkeren.

II.

Lovens overskrift skal være: lov om geistlige embedsmenns og klokkeres lønning.

III.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Dog skal de nu fast ansatte klokkeres lønn ikke kunne settes lavere enn efter de bestemmelser som gjaldt før loven av 25 februar 1921 trådte i kraft.

Vedkommende departement kan gi overgangsbestemmelser om det tidspunkt fra hvilket de nye lønnsatser skal tre i kraft for de enkelte nuværende innehavere av klokkerstillingene.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

16 juli.
Nr. 8.

Løv um folkeskulen på landet.

VI HAAKON, Noregs Konge, gjer kunnigt:

at Oss er fyrelagt vedtak frå Stortinget 13 juli 1936 som lyder so:

Fyrste kapitel.

Um folkeskulen: fyremål og skipnad.

§ 1. Fyremål.

Kvart herad skal halda so mange folkeskular som trengst. Folkeskulen skal hjelpa til å gjeva borna ei kristeleg og moralsk oppseding og arbeida for å gjera dei til gagns menneske både åndeleg og kroppslig.

§ 2. Skuleskipnad.

Kvart herad kan delast i skulekrinsar.

Two eller fleire herad kan skipa ein skulekrins i lag, når tilhøva gjev grunn til det. For at ein slik skipnad kan setjast i verk, krevst samtykke frå overtilsynet. Vilkåra vert fastsette i avtale millom herada.

I kvar krins skal det vera ein folkeskule i tvo høgder:

Fyrste høgda, småskulen, for born frå 7 til 10 år.

Andre høgda, storskulen, for born frå 10 til 14 år.

§ 3. Krinsskipnad.

1. Når heradet vert delt i skulekrinsar, skal det sytast for å få so god klasseskipnad som det er råd. Der vanskane ikkje er for store, skal dei heimane leggjast til ein og same skulekrinsen som ligg so til at alle borna i storskulen kan møta på ein skulestad. Utan omsyn til dei vanlege krinsgrensene kan det òg skipast serskilde småskulekrinsar.
2. Heimar som ligg avsides og har få born, so det ikkje er rimelegt å gjera dei til ein serskild skulekrins, skal leggjast til den krinsen i heradet som ligg mest lagleg til for skulegonga.
3. Ingen krins kan skipast eller stå ved lag med færre born i skulen enn 6. Men undantak kan gjerast i serhøve, med samtykke av departementet, etter at overtilsynet har sagt si meining.
4. Vert det ikkje god krinsskipnad utan å ta med i krinsen heimar som ligg so langt frå skulen at borna lyt bu på skulestaden i skuletida, har forsyntaren til kvart slikt barn krav på eit rimelegt tilskot av heradskassa. Tilskotet skal vera minst 40 øre for kvar natt barnet lyt vera burte frå heimen av omsyn til skulegonga. I staden for slikt tilskot kan heradet ordna med skyss eller gjeva skyss-

tilskot, so barnet kan få bu heime. Overtilsynet skal god- 16 juli.
kjenna denne ordninga for ho vert sett i verk. Kan bar- Nr. 8.
net bu i kommunalt internat eller i statsinternat, har
forsytaren ikkje krav på tilskot.

5. Spursmålet um brigde i krinsskipnaden tek skulestyret
opp til dryfting anten sjølvmint eller når heradsstyret
eller ein krins eller overtilsynet krev det. Når so dei
krinsane som saka gjeld, og overtilsynet har havt høve
til å segja si meining, skal saka leggjast fram for herads-
styret, jamvel um skulestyret ikkje tel til. Um herads-
styrevedtaket skal det sendast melding med turvande
upplysningar til overtilsynet, som skal leggja saka fram for
fylkesskulestyret. Overtilsynet og fylkesskulestyret har
kvar for seg rett til å anka saka inn for vedkomande
departement til endeleg avgjerd. Ankefristen er 6 viker
frå den tid saka kom inn. Eit mindretal i heradsstyret
har rett til å anka til departementet innan 6 viker, i fall
overtilsynet og fylkesskulestyret godkjenner heradsstyre-
vedtaket. Fristen skal då reknast frå den dagen herads-
styret får melding um avgjersla til overtilsynet og fylkes-
skulestyret.

Skulestyret kan føra heimar millombils over frå ein
krins til ein annan, når overtilsynet har gjeve sitt sam-
tykke, og grunnen er skort på skulerom eller andre ser-
høve, som gjer det ynskjelegt. Det skal fastsetjast med
det same kor lang tid vedtaket gjeld for.

6. Born i ei skulesokn kan gå på skule i ei onnor skulesokn
når skulestyra er einige um det, og på vilkår dei vert
samde um.

§ 4. Klassekipnad.

1. Dei tvo høgdene skal til vanleg ha skule kvar for seg i
serskilde klassar. I tvodelt skule må heile barnetalet
ikkje vera større enn 35, i tridelt skule ikkje større enn 54,
i firdelt skule ikkje større enn 90, i femdelt skule ikkje
større enn 110.
2. Med samtykke frå overtilsynet kan barnetalet aukast mil-
lombils med upp til 5 i tvodelt skule, 9 i tridelt skule,
12 i firdelt skule, 15 i femdelt skule.
3. Det må ikkje vera meir enn 30 born i ein klasse so nær
som i dei 4 øvste klassane i seksdelt og dei 5 øvste klassane
i sjudelt skule, der ein millombils med samtykke frå over-
tilsynet kan gå upp til 35.
4. Eldste årskull i småskulen kan flytjast upp i storskulen
når det er turvande for ein høveleg klassekipnad.

- 16 juli. 5. Er skulen udelt, må barnetalet i klassen ikkje vera større enn 12.
- Nr. 8. 6. Skulestyret skal kvart år gjennom overtilsynet senda oppgåve til vedkomande departement over talet på klassane i kvar skule og barnetalet i klassane. Departementet skal sjå til at klasseskipnaden er rimeleg.

§ 5. Skuletid.

1. Kvar klasse i småskulen skal ha 16 viker skule um året, kvar klasse i storskulen 18 viker. I udelt skule skal skuletida vera 18 viker. Når skulestyret gjer framlegg um det, og krinsen so er høyrd, kan heradsstyret auka denne skuletida for ein eller fleire krinsar eller klassar upp til 27 viker i medetal for storskulen og småskulen (soleis til 189 viker for ein sjudelt skule utan sideklassar).
2. På søknad frå skulestyret kan departementet gjeva løyve til at skuletida vert sett ned med inntil 2 viker når barnetalet i klassen er 10 eller færre i småskulen og 15 eller færre i storskulen. I udelt skule kan skuletida på same måten setjast ned med 2 viker når barnetalet er under 8.
3. Til ei skulevike vert det rekna 36 skuletimar i storskulen og 30 timar i småskulen (sjå likevel § 9, bokstav d).
4. I staden for — eller jamsides med — å auka skuletida soleis som nemnt i punkt 1, kan heradsstyret fastsetja — etter framlegg frå skulestyret, og når krinsen eller krinsane er høyrde — at det til folkeskulen vert lagt ein framhaldsskule som borna har skyldnad til å gå på det fyrste året etter dei er utskrivne frå folkeskulen, og med same ansvaret som fastsett for borna i folkeskulen. Men skyldnaden til å gå på framhaldsskulen gjeld likevel ikkje ei lengre skuletid i folkeskulen og framhaldsskulen til saman enn 189 viker. Fyresegnene i denne lova um det ansvaret forsyntarar og arbeidsgjevarar har mot folkeskulen, gjeld likeins den framhaldsskulen borna har skuldnad til å gå på. Denne framhaldsskulen kan vara frå 8 til 24 viker, kvar vike 36 timar.

Når det gjeld denne framhaldsskulen, kan skulestyret fastsetja at born frå tvo eller fleire krinsar skal gå til ein skulestad.

Skulestyret kan la eit barn sleppa å gå denne framhaldsskulen, anten av di åndsevne hjå barnet ikkje er gode nok, eller av andre grunnar, som skulestyret godtek.

5. Skulestyret kan gjera brigde i reglane um korleis skuletida skal delast millom klassane, når berre ikkje den samla skuletida i krinsen dermed vert minka. Eit slikt vedtak må godkjennast av overtilsynet.

§ 6. Læreemne.

16 juli.

Nr. 8.

1. Det skal gjevast opplæring i desse emne:

I småskulen:

Kristendomskunnskap, norsk, rekning, skriving, song og heimbygdkunnskap med teikning. Kvar dag skal nokre stunder nyttast til kroppsoving.

I storskulen:

Kristendomskunnskap, norsk, rekning, skriving, teikning, song, landkunne, søge med samfundslære og med rettleiding um det som er gjort for fred og skynsemd millom folka, naturkunne med helselære og med opplæring um korleis tobakken og rusdrykken verkar, og kva fårar dei fører med seg, kroppsoving og handarbeid. Når det gjeld udelt skule, kan skulestyret gjera undantak frå fyresegna um handarbeid, i fall overtilsynet samtykkjer. Opplæringa i handarbeid kan gjevast i kurs, og skulestyret kan la born frå tvo eller fleire krinsar koma til ein skulestad til desse kursa.

2. I samband med opplæringa i naturkunne kan det, når skulestyret so fastset, gjevast opplæring i hagestell, og i storskulen kan tvo skuledagar kvart år nyttast til treplanting. Dessutan kan det i storskulen gjevast opplæring i eit framandt mål. Skulestyret kan gjera vedtak um at dette skal vera friviljugt læreemne for borna. Reglar um kva born skal vera med i opplæringa i eit framandt mål, og korleis opplæringa i tilfelle skal skipast for dei borna som ikkje er med i denne opplæringa, må godkjennast av overtilsynet.

Når heradsstyret samtykkjer, kan det gjevast opplæring i husstell i storskulen. Husstellopplæringa kan gjevast i kurs, på same måten som opplæringa i handarbeid.

3. Skulestyret kan la skuleborn sleppa opplæring i sume emne, når dei er tungnæme eller helseveike, so det er vandt for dei å fylgja med i alle; likeins i andre serhøve.

Born av foreldre som ikkje høyrer til statskyrkja, skal vera fri opplæring i kristendomskunnskap, heilt eller delvis, um foreldra krev det.

§ 7. Seropplæring.

For born som ikkje godt kan fylgja med i den vanlege skulen, skipar skulestyret serskild opplæring, når det er løyvt penger til det.

Denne opplæringa kan anten skipast for einskilde born, eller i serklassar, der det høver.

16 juli.
Nr. 8.

§ 8. Born frå framande kommunar.

1. Upplæringa i folkeskulen er fri. Men når det er barnekoloniar, barneheimar eller liknande i eit herad, og dei tek upp born frå andre herad eller frå byar, betalar Rikskassa for kvart slikt barn som går i folkeskulen, eit årstilskot som svarar til dei skuleutgiftene kvart folkeskulebarn kostar heradet i medeltal (jfr. reglane i 2, 3, 4 leden).
2. Eit tilsvarende årstilskot skal heimstadkommunen yta for born som verjerådet eller fatigstyret set ut til fostring hjå privatfolk i heradet, når eit slikt barn går i folkeskulen der. Denne ytingsskyldnaden gjeld likevel ikkje når det er verjerådet eller fatigstyret i tilhaldskommunen som har sett burt barnet.

Har barnet ikkje heimstadrett nokon stad, vert tilskotet utreidt av Rikskassa.

3. Når ein kommune skipar barnekoloniar, barneheimar eller liknande i andre kommunar, eller hjelper slike tiltak med lån eller på annan måte mot å få plass der for born frå kommunen, skal kommunen sjølv reida ut dei tilskota som er nemnde i punkt 1 ovanfor. Det same gjeld når kommunale institusjonar eller privatfolk har skipa slike tiltak med same fyremålet.
4. Treng krinsen meir skulerom av omsyn til desse borna frå andre kommunar, skal staten eller heimstadkommunen bera so stor del av utgiftene kvart år til dette, som svarar til samhovet millom talet på skuleborn frå barneheimane og born frå sjølve krinsen.

Før nybygging vert sett i verk, skal den som lyt svara tilskot, ha høve til å segja si meining.

§ 9. Skuleplan.

Dei nøgjare fyresegnene um skipnaden med folkeskulane i eit herad skal stå i skuleplanen; soleis fyresegner um:

- a. Talet på klassane uppetter.
- b. Upptaking, oppflytjing og avgang, um det skal vera årsprøve og i so fall skipnaden med prøva.

Skuleåret tek til 1 juli.

For dei som byrjar skulen, skal det vanleg vera berre ei upptakingstid um året.

Eit barn kan ikkje verta uppteke eller oppflutt i ein høgre klasse før det har nått målet for opplæringa i klassen nedanfor i det store og heile.

- c. Læreemna i skulen og målet for opplæringa i kvart av dei, med læreplanar og timetalslister.

Vedkomande departement skal setja upp ein mønsterplan med læreplanar og timetalslister. I denne mønsterplanen skal det vera fastsett minstekrav, som er bindande for alle skular. 16 juli. Nr. 8.

Målet for opplæringa i kristendomskunnskap vert fastsett so at borna skal vera støde i kjennskapen til hovudinnhaldet i bibelsoga, til dei viktigaste hende i kyrkjesoga og til den kristne barnelærdomen etter den evangelisk-lutherske truedkjønninga.

Med samtykke frå departementet kan det gjerast avvik frå fyresegnene um læreemna og minstekrava, når viktige emne ikkje går ut, og målet for heile opplæringa ikkje vert minka.

Likeins skal det vera høve til å prøva nye arbeidsmåtar, organisasjonsformer og arbeidsskipnader i skulen, når departementet gjev samtykke til det.

Før departementet tek avgjerd i slike spursmål, skal skulestyret og overtilsynet segja si meining um saka.

- d. Orden og disiplin i skulen, at skulen kvar dag skal byrja og enda med salmesong og bøn eller anten salmesong eller bøn, og um fristundene millom skuletimane.

Etter 3 timar skule skal borna ha ei fristund, som ikkje vert medrekna i skuletida. Denne fristunda kan skulestyret setja millom 15 og 30 minuttar, etter som det høver best for skulen.

Skulestyret og heradsstyret kan, med godkjenning av overtilsynet, gjera vedtak um å setja ned den daglege skuletida frå 5 til 4 timar for fyrste årskull.

- e. Korleis avgangsprøva skal vera. Det skal vera ei skriftleg prøve i norsk og rekning. Uppgåvene skal vera dei same for heile skulesokna, og ei nemnd skal døma um dei. Når karakteren på avgangsvitnemålet vert fastsett, skal det takast omsyn til korleis barnet har vore i desse læreemna det siste året. Skulestyret avgjer um det skal halddast prøve i andre læreemne.

Munnleg prøve skal alltid vera klasseprøve.

- f. Fyrerit for avgangsvitnemålet frå skulen.
g. Fyresegner for arbeidet til inspektørar og styrarar, der dei har slike tenestemenn.
h. Tilsynsnemndene etter § 50 og arbeidet deira.

§ 10. Skulerom, innbu og skulesaker.

1. Til kvar folkeskule skal det byggjast eller leigast serskilt husrom.
2. Før noko skulehus vert bygt eller umbygt, skal plan for huset med leikeplass og uterom vera godkjend av fylkes-

16 juli.
Nr. 8

skulestyret og overtilsynet. Det same gjeld plan for skuleinternat. Helserådet skal få høve til å segja si meining um planane fyre godkjenninga.

Til skule eller internat må ikkje nyttast noko rom eller hus imot forbod frå helserådet.

3. So framt det i samhøve med dei til kvar tid gjeldande lover um åtgjerder mot tæringssjukdomar vert gjeve ålmengjeldande helsereglar for skular, og dei treng utfyllingsfyresegner for dei einskilde skulane, er det skulestyret som skal gjeva dei; men fyrst skal overtilsynet og helserådet segja si meining.
4. Skuleromet må ikkje nyttast til anna enn gjeremåla åt skulen utan samtykke frå skulestyret. Kvar gong det har vore utlånt skal det sytast for at romet vert skikkeleg reingjort etter bruket.
5. Alle skular skal ha det innbuet og dei læremidla som trengst til sams bruk i skulen etter minstekrav som departementet set upp.
6. Alle skular skal syta for lesebøker til skuleborna og likeins for skrive- og teiknesaker og vyrke til handarbeids- og husstellupplæringa.

§ 11. Helsetilsyn, tannrøkt.

Skulestyret skal setja til ein lækjar som skal ha tilsynet med helsetilhøva i skulen, so framt heradsstyret har løyvt pengar til det, eller utgiftsspursmålet er ordna på annan måte. Under same fyresetnad kan borna få tannrøkt på skulen.

Andre kapitel.

Skuleplikt m. m.

§ 12. Um rett og plikt til å gå på folkeskulen.

1. Alle born som bur i heradet, har rett og plikt til å gå på folkeskulen, når dei ikkje på anna vis får tilsvarande opplæring, eller er utestengde etter §§ 13, 14 og 70.
2. Skuletida er til vanleg 7 år frå 7 års alderen, slik at borna tek til på skulen i det kalenderåret dei fyller 7 år.
3. Skulestyret kan, etter reglar inntekne i skuleplanen, for einskilde born gjera undantak frå denne fyresegna, når foreldra søker um det, soleis at barnet kan få ta til på skulen når det har fylt 6 år den dagen skuleåret tek til, eller venta til den opptakingstida som ligg nærast etter fylte 8 år.
4. Skuleplikta varer til barnet har gått igjennom øvste klassen eller høgda med fullnøgjande resultat, men likevel ikkje

lenger enn til avgangstida i det kalenderåret barnet fyller 16 juli. 15 år. I serskilde tilfelle kan skulestyret la eit barn gå ut or skulen når det har gått 7 år, utan omsyn til fyreseigna i dette punktet, men likevel ikkje før det har fylt 14 år. Nr. 8.

5. Um eit barn har nådd eit fullnøgjande resultat etter punkt 4, skal avgjerast på den måten som skuleplanen fastset, i samsvar med § 9, bokstav b., c. og e.
6. Når det trengst for di skulevegen er lang, eller av andre grunnar, kan skulestyret fastsetja for heile skulesokna eller for sume krinsar at skuleplikta for borna byrjar og sluttar upp til eitt år seinare enn fastsett i punkt 2. Fyreseigna skal stå i skuleplanen og skal vera godkjend av overtilsynet.

§ 13. Hinder for å gå på folkeskulen.

1. Rett til å gå på folkeskulen etter § 12 har ikkje eit barn som:
 - a. har eit åndelegt eller kroppslegt lyte, so det ikkje kan fylgja med på skulen,
 - b. har fengjande sjukdom eller anna kroppslyte som kan vera til fære eller mein for dei andre skuleborna, eller
 - c. syner så låk åtferd at det kan verka skadeleg på dei andre skuleborna.
2. Eit barn som er vanført, har rett til å gå på folkeskulen når andsevne er gode nok, og når lytet ikkje er til hinder for opplæringa eller krev serskilt stell i sjukhus eller på vanføreheim. Um dette er so, avgjer skulestyret, etter at ordføraren i helserådet har havt høve til å segja si mein-ning. Treng eit slikt barn hjelp for å koma til og frå skulen, eller må det bu burte frå heimen i skuletida, har forsyntaren krav på tilskot sameleis som i dei høve § 3, punkt 4, gjeld for. Er det turvande, vert reglane i § 57 nytta.

§ 14. Utestengjing frå folkeskulen.

Skulestyret kan gjera vedtak um å stengja eit barn ute frå skulen. Gjeld det barn som er burtsett hjå privatfolk eller i ein barneheim etter vedtak i eit verjeråd, trengst det eit fleirtal på $\frac{2}{3}$ til å stengja barnet ute for godt. Vedkomande verjeråd skal fyrst ha havt høve til å segja si mein-ning. Med vanlegt fleirtal kann skulestyret stengja eit slikt barn ute millombils, til saka kann verta fyrehavd soleis som ovanfor sagt.

§ 15. Fråver frå skulen.

1. Eit barn som går i folkeskulen, må ikkje vera burte, utan sjukdom eller anna godtakande forfall er til hinder, eller det har lov frå skulen.

- 16 juli. 2. Born som høyrer til eit trusamfund utanfor statskyrkja,
 Nr. 8. har rett til å vera burte frå skulen dei dagane samfundet
 deira held helg, når foreldra syter for at borna kan fylgja
 med i opplæringa likevel.

§ 16. Straff for fråvær.

Er eit barn burte frå den opplæringa som er nemnd i §§ 5 og 7, og foreldra, husbonden eller andre som er i staden for foreldra, ikkje gjev gode nok grunnar for det, kan dei verta ilagde bot.

§ 17. Born som har arbeid utanfor skulen.

Ein arbeidsgjevar må ikkje ta noko barn i arbeid i den alderen då barnet skal gå i folkeskulen, før han får greide på um det går på skulen eller får tilsvarende opplæring. I so fall skal han krevja at det legg fram vitnemål um kva skuletid det har. Same slag vitnemål skal han krevja av barnet kvar gong nytt skuleår tek til. Skulestyret syter for at han får dette vitnemålet når han krev det.

§ 18. Plikt for arbeidsgjevarar.

Ingen arbeidsgjevar må la eit barn arbeida i skuletida eller so nær inn på skuletida at barnet ikkje kan koma på skulen i tide og utkvilt. Heller ikkje må ein arbeidsgjevar setja barnet i arbeid soleis utanfor skuletida at det ikkje får fyrebu seg til skulen. Brot på desse fyresegnene vert straffa med bot.

§ 19. Plikt til å halda borna med skulesaker m. m.

Held ikkje foreldra eller forsytarane eit barn som går på folkeskulen, med dei lærebøkene det skal ha, og åtvaring ikkje hjelper, kan skulestyret kjøpa det som vantar, på deira kostnad.

Er fatigdom eller mislege høve hjå forsyteren skuld i at eit barn ikkje kan gå på folkeskulen som det skal, eller få skikkelegt gagn av skulen, skal skulestyret gå fram etter §§ 57 og 58.

§ 20. Flytjing.

Flytter eit skulebarn til ein annan skulekrins, skal læraren melda det til læraren i den nye krinsen. Flytter barnet til ei anna skulesokn, skal meldinga sendast til skulestyret der.

Tridje kapitel.

Um lærarpostane i folkeskulen.

§ 21. Lærarar, styrarar og inspektørar.

1. Opplæringa i folkeskulen skal leggjast til heile lærarpostar på minst 30 skuleviker i året, anten serskilt for den

eine av skulehøgdena eller for baa, eller med viker både i 16 juli.
folkeskulen og framhaldsskulen. Nr. 8.

2. Til opplæring som ikkje kan leggjast til nokon av dei heile lærarpostane, kan brukast hjelpelærarar. Til opplæring i song, teikning, kroppsøving, handarbeid, husstell og framande mål kan brukast timelærarar.
3. Når heradsstyret samtykkjer, kan det setjast til ein styrar for den einskilde skulen. Skuletida til styraren skal minkast med det timetalet som truleg går med til styringa. Gjere-måla hans fastset skulestyret i fyresegner som skal stå i skuleplanen. Styraren skal ha eit serskilt vederlag, som vert utreiddt av heradskassa med ein sum som minst skal vera:

For skular med upp til 100 skuleborn	kr. 200
» » » » 150 »	» 250
» » » » 200 »	» 300
» » » » 250 »	» 350
» » » » 300 »	» 400
» » » eit høgre barnetal	» 500

4. Når heradsstyret samtykkjer, kan det tilsetjast serskilde inspektørar for skulane i skulesokna. Inspektøren kan fritakast, heilt eller i nokon mun, for å halda skule. Han skal ha slik løn som gjeld for dei heile lærarpostane, med eit tillegg som heradsstyret fastset, og som vert utreiddt av heradskassa. Skulestyret fastset gjere-måla hars i fyre-segn, som skal stå i skuleplanen.

Two eller fleire kommunar kan verta einige um å ha inspektør saman. Dei skal då svara kvar sin del av løna etter nærare avtale.

5. Ein skule kan òg ha konstituerte lærarar og vikarar.

§ 22. Lærarløn.

1. Stortinget fastset minsteløna til lærarar i heile lærarpostar. Dei skal ha vikeløn, eit rikstillegg til vikeløna og 4 alders-tillegg.

Rikstillegg og alderstillegg får berre dei lærarane som er tilsette fast eller på oppsegjing.

Det skal fastsetjast eit serskilt rikstillegg og serskilde alderstillegg for dei lærarane utan heil lærarutdanning som no har postar i folkeskulen.

Når ein lærar held all den skulen som ligg til posten hans for eit kalenderhalvår, skal han ha alderstillegg og rikstillegg for heile det halvåret.

2. Alderstillegg får læraren etter ei tenestetid på 3, 6, 9 og 12 år; dei vert rekna frå 1 januar eller 1 juli næst etter at tenesteåra er fyllte. Det kalenderhalvåret då tenestetida

16 juli.
Nr. 8.

tok til, vert medrekna heilt, i fall læraren har halde den skulen som låg til halvåret.

3. Tenestetida vert fastsett av overtilsynet. Er læraren usamd i avgjerda, kan han anka til vedkomande departement.

I tida for alderstillegga vert medrekna tenestetid i heil lærarpost som læraren har havt ved folkeskule, ved framhalds- eller arbeidsskule, ved skule for døve, blinde eller åndsveike, ved heim for åndsveike, ved realskule (millomskule) og gymnas med eksamensrett og ved realskule (millomskule) og gymnas med statstilskot og med lærarar som departementet har godkjent, ved fylkes-, undgoms- eller folkehøgskule, ved lærarskule med eksamensrett, ved deild B av Statens lærarinneskule i husstell, ved tvangsskule eller skuleheim. Ein lærar som har havt ein slik post som her er nemnd, og so vert tilsett i folkeskulen, skal få medrekna heilt ut den tida han har gjort teneste.

Tenestetid ved slik skule som er nemnd ovanfor, skal reknast med i tida for alderstillegg, jamvel når posten ikkje var heil lærarpost. Når posten har mindre enn 720 skuletimar i året, vert tenestetida i posten rekna for ein tilsvarande del av eit tenestear.

Tenestetid ved andre skular enn dei som er nemnde ovanfor, skal det òg vera høve til å rekna med i tida for alderstillegg, når arbeidet i skulen kan setjast jamt med arbeidet i folkeskulen. Departementet avgjer um tenestetid ved slike skular skal takast med, og i so fall kor lang tid som skal reknast.

Når ein lærar har vore konstituert i heil lærarpost i folkeskule eller framhaldsskule i minst 4 viker i eitt, skal slik tenestetid takast med i tida for alderstillegg. Det same gjeld når han har vore vikar i slik post i so lang tid. Er det tilsett faste vikarar i ein skulekommune, skal heile tenestetida deira i slikt yrke reknast med.

Tenestetid som ein lærar har havt før han fekk heil lærarupplæring, vert ikkje medrekna for alderstillegg.

4. Skulestyret kan gjeva ein lærar permisjon. Skal læraren få riks- og alderstillegg i fritakingstida, og skal denne tida verta medrekna for alderstillegg, treng skulestyrevedtaket um dette godkjenning frå overtilsynet når det gjeld lengre tid enn 2 månader, og frå departementet når det gjeld lengre tid enn 6 månader.

5. Lønsvilkåra for dei ulike grupper lærarar kan fastsetjast i ei lønsvedtekt. Skulestyret set upp framlegg til lønsvedtekt og sender det til heradsstyret, når overtilsynet har havt høve til å segja si meining um framlegget.

Um det vedtaket heradsstyret gjer, skal det sendast 16 juli.
melding til overtilsynet. Har overtilsynet nokon merknad Nr. 8.
å gjera, sender det saka fyrst til skulestyret til ny fyre-
having, og deretter til heradsstyret til endelig avgjerd.

Lønsvilkåra for timelærarar vert fastsette av herads-
styret etter framlegg frå skulestyret. Løna skal minst
vera den same som vikeløna for posten. Lærarar som er
konstituerte, skal minst ha vikeløn og husleigevederlag;
vikarar skal minst ha vikeløna.

6. Læraren har rett til skyssgodtgjering etter dei fyresegner
som gjeld til kvar tid for offentlege tenestemenn, når
han flytter frå ein krins til ein annan; likeins når skule-
ruta er lagd so at han anten lyt reisa med båt eller minst
6 km til lands.

§ 23. Inntekt av klokkepost.

So framt lærarpost er sambunden med klokkepost, skal
læraren ha inntekta av klokkeposten utan frådrag i lærarløna.

§ 24. Hus og jord til læraren.

1. Når det ikkje er lagt husvære til ein heil lærarpost, skal
læraren ha eit husleigevederlag, som Stortinget fastset ser-
skilt for postar i småskulen og i storskulen.
2. Vil eit herad leggja jordveg til ein lærarpost, kan det få
avgjeve prestegardsjord eller bygsleledigt benefisert gods
eller statsgods.
3. Den løna som er fastsett for ein lærarpost, må ikkje verta
avknappa, um jordveg og husvære eller anten jordveg
eller husvære er eller vert gjevne til bruk for læraren.
Denne fyresegna skal ikkje vera til hinder for at heradet
krev eit fast årlegt vederlag for bruket av skulejord som er
eller vert lagd til ein lærarpost. Vederlaget skal vera
rimelegt, og skal ikkje i noko høve vera over 4 pst. av
det som heradet eller krinsen har lagt ut av eigne pengar
for eigedomen med turvande uthus og gjerde.

§ 25. Vilkår for å verta tilsett som lærar i folkeskulen.

1. Til lærar i folkeskulen må ingen verta tilsett minder han
talar landsens mål og fyller krava i bokstav a.—d. i § 92
i grunnlova.
2. Skal den som vert tilsett, gjeva opplæring i kristendoms-
kunnskap eller ha tilsyn med opplæring i kristendoms-
kunnskap, t. d. vera styrar eller inspektør, må han dess-
utan høyra til statskyrkja eller til eit anna trusamfund

16 juli.
Nr. 8.

som har den same læra som statskyrkja, og ha teke avgangsprøva i kristendoms-kunnskap ved lærarskulen.

3. Ingen kan verta tilsett i heil post i folkeskulen, fast eller på oppsegjing, før han har fylt 20 år. Dessutan trengst vitnemål um at søkjaren har avgangsprøve frå ein lærarskule.

Lærarar utan heil lærarupplæring som no er tilsette i postar på oppsegjing, kan heretter òg verta tilsette i lærarpostar, men ikkje med fast tilsetjing.

Dei som har teke den lågare lærarprøva eller ei anna prøve som var jamstelt med den, kan setjast til lærarar i småskulen. Dei kan òg få heile lærarpostar som er tillagde noko lesetid i storskulen.

4. Styrar eller inspektør kan ingen verta utan han har gjort teneste i folkeskulen i minst 5 år og har den opplæring som er fastsett for lærarane i folkeskulen.

Frå fyresegnene i punkt 4 kan det gjerast undantak, med godkjenning av vedkomande departement.

Fjorde kapitel.

Um lærartilsetjing og um rettsstoda til lærarane.

§ 26. Utlysing av lærarpostar.

1. Når det skal tilsetjast lærarar i heile lærarpostar, fast eller på oppsegjing, skal skulestyret lysa postane ut og segja frå um vilkåra og søkjingstida. Det same gjeld inspektørpostar, og likeeins styrarpostar.

Kan berre menn eller berre kvinner søkja posten, skal dette òg nemnast i lysinga.

Søkjingstida skal vera minst 4 viker.

2. Denne skyldnaden til å lysa ut gjeld òg heile lærarpostar i framhaldsskulen.
3. Skulestyret må ikkje krevja, i kunngjeringa eller på annan måte, at søkjarane skal gjeva opplysning um stoda si til dei politiske eller kulturelle stridsspørsmål som er uppe i tida.
4. Når det skal tilsetjast hjelpelærarar og timelærarar, trengst det ikkje å fylgja reglane i punkt 1, heller ikkje når det gjeld vikarar eller konstituerte lærarar.

§ 27. Faste og oppseggjelege lærarpostar.

1. For tridjeparten av dei heile lærarpostane skal det vera ei oppsegjingstid på 3 månader.

Går ikkje 3 upp i talet på lærarpostane, gjeld fyre-

segna i fyrste leden for det talet postar som kjem nærast 16 juli.
 upp mot ein tridjepart. Nr. 8.

I minst ein post i kvar skulehøgdd skal læraren vera tilsett på oppsegjing.

2. I dei andre heile lærarpostane skal det vera fast tilsetjing. Skulestyret kan gjeva lærar, tilsett på oppsegjing, fast tilsetjing i den same posten, utan å lysa posten ut på nytt.

Eit slikt vedtak treng godkjenning frå overtilsynet.

3. Når ein lærar fyrste gongen vert tilsett i heil post i folkeskulen, kan han verta tilsett på prøve, men ikkje for lengre tid enn eitt år.

Når prøvetida er ute, skal skulestyret få utsegn frå tilsynsnemnda og deretter avgjera um tilsetjinga skal stå ved lag, eller um posten skal lysast ut på nytt.

§ 28. Tilsetjing av lærarar.

1. Det er skulestyret som tilset lærarane i alle postar.
2. Når det gjeld ein heil lærarpost eller ein styrarpost, skal skulestyret gjeva tilsynsnemnda i krinsen eller krinsane høve til å segja si meining um søkjarane. Før det so gjev utnemningsbrev til nokon, skal det legja fram for overtilsynet vedtaket sitt um kven som skal få posten. Vil overtilsynet heller ha ein annan av søkjarane, og skulestyret held på sitt vedtak, kan overtilsynet anka saka inn for departementet til endeleg avgjerd, når vedtaket er gjort med mindre enn $\frac{2}{3}$ fleirtal. Likeeins kan mindretalet i skulestyret, når dette mindretalet er minst $\frac{1}{4}$ av dei som røystar i saka, anka fleirtalsvedtaket inn for vedkomande departement.
3. På same måten set skulestyret inn inspektørar og lærarar i handarbeid og husstell. Men søknadene til slike postar skal ikkje leggjast fram for tilsynsnemnda, når den som vert tilsett, skal gjerå teneste i meir enn ein krins.
4. Når det gjeld hjelpelærarar, timelærarar, konstituerte lærarar og vikarar, skal overtilsynet få melding um tilsetjinga.
5. Lærarpost i folkeskulen kan vera sambunden med øvingspost i ein lærarskule.

I so fall skal rektor for lærarskulen ha høve til å segja si meining um søkjarane for skulestyret set inn lærar i posten. Vert skulestyret og rektor ikkje samde um tilsetjinga, kan overtilsynet anka saka inn for departementet til endeleg avgjerd.

§ 29. Lærar- og klokkepost.

Er klokkepost sambunden med lærarpost etter § 23, gjev biskopen læraren tilsetjingsbrev på klokkeposten.

- 16 juli. § 30. Postar som det ikkje melder seg
Nr. 8. søkjarar til.

Har ein post vore utlyst etter § 26, og ingen brukande søkjar melder seg, skal skulestyret segja frå til overtilsynet um korleis det tenkjer å få posten styrt millombils.

§ 31. Plikter for lærarane.

1. Læraren skal vera i samhøve med læreplanen og dei innførde lærebøkene, både i det han lærer frå seg, og når det gjeld å føra igjenom fyresegnene um orden og disiplin i skulen, og han skal gjera det han kan til å uppseda borna til kristne og gode medlemmer av det norske samfundet. Læraren skal gjera sitt beste so borna jamt søker skulen, og dessutan skal han gjeva akt på atferda deira utanfor skulen.
2. Når skulestyret krev det, skal læraren:
 - a. vera klasseforstandar for ein eller fleire klassar,
 - b. ta timar i læreemne som høyrer folkeskulen til, i den opplæring som er nemnd i § 7 og § 57 og i annan skule til almennopplæring, men berre innanfor det viketalet læraren er tilsett med,
 - c. hjelpa til med prøver for born som får opplæring utanfor folkeskulen (jfr. § 54),
 - d. hjelpa til med avgangsprøva (jfr. § 9 e),
 - e. styra boksamlinga ved skulen; um han skal ha løn for det arbeidet, fastset heradsstyret,
 - f. gjera innskot i vikarkasse (jfr. § 40).

Læraren skal elles òg retta seg etter dei fyresegnene som i samhøve med denne lova er inntekne i skuleplanen eller som er eller vert gjevne av skulestyret i ei forskrift for skulen i det heile eller i vedtak for eit serskilt høve.

3. Læraren har skyldnad til å stå i Pensjonskassa til Staten og til å finna seg i dei fyresegnene som riksmaktene gjev um aldersgrense og um pensjonshøve for han og for enkja og borna hans.

§ 32. Oppsegging av lærarar.

1. Lærar som ikkje er fast tilsett, kan skulestyret segja upp med eit varsel på 3 månader, so framt lærarpost i heradet vert uturvande — anten etter umskiping av krinsar eller etter inndraging av klassar eller av andre grunnar —, når ikkje anna var sagt då læraren fekk posten. Overtilsynet skal få høve til å segja si meining før endelegt vedtak um oppsegging vert gjort.

2. Syner ein lærar dugløyse, eller misfer han seg i teneste eller liv, eller skulde tilhøva hans på andre måtar gjera han uskikka til å greida lærargjeringa forsvarleg, kan skulestyret gjeva han avskil, når overtilsynet samtykkjer. Læraren sjølv og tilsynsnemnda skal fyrst få høve til å gjeva utsegn i saka. 16 juli. Nr. 8.

Ein lærar som er saka i grov misferd, kan skulestyret straks setja ut av skulearbeidet, til det kan gjeva han avskil eller få dom i saka. Læraren får si fulle løn til det ligg fyre endeleg dom, eller til han får avskil.

3. Når det i eit herad vert gjort vedtak um å leggja ned eller skipa um ein eller fleire av folkeskulane, skal lærar som er tilsett etter 13 august 1915, ha skyldnad til å ta teneste ved ein annan folkeskule, når skulestyret krev det; men læraren må få noko nær same arbeidsvilkår, og løna hans må ikkje minkast.

Læraren kan krevja at det vedtaket skulestyret gjer um dette, vert lagt fram for overtilsynet. Avgjerda til overtilsynet kan læraren eller skulestyret anka inn for departementet til endeleg avgjerd.

§ 33. Uppsegjingsfrist.

1. Ein lærar er bunden til ei oppsegjingstid på 2 månader.
2. Eit skulestyre som tilset ein ny lærar, skal snarast råd er segja frå um det både til læraren og til skulestyret i den kommunen der han før hadde posten sin. Fråsegnene skal sendast på ein slik måte at det er råd å ettervisa at dei har kome fram.
3. Når ein lærar har fått ein ny post og har teke mot brev frå skulestyret um at tilsetjinga er endeleg avgjord, er han skyldig til å segja frå til skulestyret innan 3 viker um han tek mot posten eller ikkje. Tek han mot, skal han samstundes segja upp den posten han har før. Gjev han ikkje fråsegn innan den fristen som her er sett, skal han reknast for å ikkje ha teke mot den nye posten. Uppsegjinga gjeld frå den dagen læraren gjev den nemnde fråsegna um at han tek imot den nye posten.

§ 34. Utbetaling av løn.

1. Ein lærar kan krevja å få den upptente vikeløna ved utgangen av kvar månad, riks- og alderstillegg ved utgangen av kvart fjerdingår.
2. Når ein lærar døyr, har folket hans rett til løn, pensjon eller vartpengar for ein månad etter avferda (for vikeløna skal ein månad reknast til 4 viker).

16 juli. § 35. Sammøte for skulestyre og lærarar.
Nr. 8.

1. Etter innkalling frå skulestyret skal alle lærarane i heradet ha sammøte med skulestyret tvo gonger i året til rådleggjing um arbeidet og tilhøva i skulen og um åtgjerder til å fremja fyremålet med skulen. Det eine av desse møta skal, um råd er, haldast ved ein skule der dei som møter, høyrer på opplæringa.
2. Overtilsynet skal i tide få melding um kva tid slike møte skal haldast. Den tid som går med til møta, vert rekna frå i skuletida til lærarane utan frådrag i løna.

Femte kapitel.

Um utgiftene til folkeskulen.

§ 36. Rikstilskot.

1. Til løn åt lærarane i folkeskulen og den framhaldsskulen som er nemnd i § 5, punkt 3, får kvart herad for skule som er halden etter §§ 5, 7 og 56, utbetalt av Rikskassa ved utgangen av kvart fjerdingår:
 - a. den delen av rikstillegga som fell på fjerdingåret (jfr. § 22),
 - b. den delen av alderstillegga som fell på fjerdingåret (jfr. § 22),
 - c. 50 hundradpartar i tilskot til vikeløna. Tilskotet skal ikkje reknast av høgre vikeløn enn den som Stortinget har fastsett, og ikkje for meir enn 21 viker um året i medeltal for kvar klasse i heradet. Denne regelen gjeld òg for kommunar som har fått løyve til å skipa skulen etter fyresegnene i byskulelova.
2. For herad som har etter måten store utgifter til skulen, men som har lita råd, vert rikstilskotet auka med upp til 30 hundradpartar. Når det vert gjeve auka rikstilskot, kan det òg takast umsyn til at utgiftene åt heradet har stige sterkt ved dei nye fyresegnene i denne lova.
3. Til auka rikstilskot løyver Stortinget for kvart budgettår so mykje at det svarar til 30 hundradpartar av den summen som kjem ut når rikstilskotet til alle herada vert sett til 50 hundradpartar av dei utgiftene som er nemnde i punkt 1, bokstav c, og punkt 4 i denne paragrafen.

Av den summen som kjem fram ved utrekninga etter punkt 3 kan departementet kvart år nytta kr. 250 000 som sertilskot til dei kommunane som ved gjennomføringa av denne lova får store utlegg til skulehusbyggjing og liknande, og som har lita økonomisk evne til å ta desse utgiftene på seg.

Vedkomande departement avgjer kva for herad skal få auka rikstilskot, og kor stort det skal vera. Før spursmålet um det auka rikstilskotet vert avgjort, skal saka leggjast fram for det departementet som har med dei økonomiske tilhøva i kommunane å gjera.

16 juli.
Nr. 8.

4. Kvart herad får tilskot av Rikskassa til utgiftene sine til losji for born i kommunale internat og i statsinternat og til utgiftene ved kommunal skyssordning som er godkjend av overtilsynet i samhøve med § 3, 4. Tilskotet skal vera like mange hundradpartar som tilskotet til vike-løna åt lærarane.

Av dei utgiftene heradet elles har til losji for born og til skystilskot, vert ikkje rekna høgre tilskot enn 50 hundradpartar.

5. I fall Stortinget løyver pengar til det, kan herada få tilskot til utgiftene med å byggja kommunale internat.
6. I tilskot til fritt skulemateriell gjev staten heradet kr. 2,00 for året for kvart barn. Tilskotet kan aukast med upp til kr. 1,20 for året for kvart barn for dei herad som kan få auka rikstilskot etter fyresegna i punkt 2 i denne paragrafen.

I tilskot til fri tannrøkt for skuleborn gjev staten $\frac{1}{4}$ av utgiftene til løna åt tannlækjaren.

7. Uppgåve over dei summar ein kommune kan krevja att av staten, skal sendast til departementet um skuledirektøren.

§ 37. Utgifter som kommunane skal bera.

1. Det som trengst til utgiftene med folkeskulen umfram dei tilskota som er nemnde i § 36 og dei inntektene som elles er tillagde folkeskulen i heradet, skal heradskassa svara etter løyving i heradsstyret, um ikkje anna er fastsett i denne lova.
2. På stader der heradsstyret i samsvar med eldre lov har fastsett at skulekrinsen heilt eller delvis skal bera kostnaden med å byggja, halda ved like eller leiga skulehus, kan denne skipnaden stå ved lag framleies i upp til 5 år frå den tid lova tek til å gjelda. Seinast når dei 5 åra er ute, skal heradet gå inn i staden for krinsen.
3. Det same gjeld utgiftene til oppverming, ljøs og reinhald i skulen og til flytjing av skuleinnbuet frå ein stad til ein annan, når krinsen no svarar desse utgiftene i samhøve med eldre lov.
4. So lenge utreidsler ligg på ein skulekrins etter punkt 2 og 3 ovanfor, skal dei liknast ut på dei skattepliktige i krinsen etter likningsreglane i heradet.

- 16 juli. 5. Fell tyngslene ujamt på krinsane i eit herad, skal heradsstyret jamna ut mishøvet, so godt råd er, i skattelikninga eller med tilskot frå heradskassa.

§ 38. Verks- og bruksskular.

Der det er skipa verks- og bruksskular i samhøve med eldre lov, kan denne skipnaden stå ved lag framleies i upp til 5 år frå denne lova tek til å gjelda. Seinast når dei 5 åra er ute, skal desse skulane takast upp i folkeskulane i heradet. Til dette vert gjort, skal §§ 42 og 44 i lov av 26 juni 1889 um folkeskulen på landet gjelda for dei nemnde skulane.

§ 39. Tilskot frå fylkeskassa.

1. Fylket ber utgiftene med fylkesskulestyret, og løn til inspektør, i fall det tilset inspektør for folkeskulen i fylket.
2. Fylket skal løyva tilskot av fylkeskassa til dei utlegg heradet har til:
 - a. nybygg eller umbyggjing av skulehus, til tuft, leikeplass, gjerde og vatn, når fylkesskulestyret og overtilsynet har godkjent planen, med $\frac{2}{3}$ av dei fyrste kr. 50 000 og $\frac{1}{2}$ av dei neste kr. 200 000. I tilfelle det vert tvist um byggeplanen m. v. millom herad og fylke, er departementet ankeinstans,
 - b. leige av skulehus med uterom, innbu i skulehus og husleigevederlag åt lærarar med $\frac{1}{2}$,
 - c. læremidlar som trengst til sams bruk i skulen etter minstekrav som departementet set upp med $\frac{3}{4}$.
3. Fylket kan løyva tilskot av fylkeskassa til:
 - a. kjøp og upparbeiding av skulehagar,
 - b. bygging eller kjøp av lærarbustad,
 - c. jordveg (med husvære) for læraren,
 - d. vederlag til lærarar som er utan lærarjord, men har rett til jord,
 - e. boksamling for lærarane (handbøker til lærarane).

§ 40. Vikarkasse.

Kvart fylke skal skipa ei vikarkasse for lærarane i fylket. Denne kassa har rett til tilskot frå staten med $\frac{2}{10}$, frå heradet med $\frac{2}{10}$ og frå lærarane med upp til $\frac{5}{10}$, men ikkje over $\frac{2}{100}$ av løna, og fylket svarar resten.

Sette kapitel.

Um skulestyret og tilsynet med folkeskulen.

§ 41. Skulestyret.

1. I kvart herad skal det vera eit skulestyre, som er samansett soleis:
 - a. Folk som heradsstyret vel for 3 år um gongen; heradsstyret fastset sjølv talet på dei. Det skal vera minst

ein frå kvar skulekrins. Kwart år går den tridjeparten 16 juli.
ut som har gjort teneste lengst. I nye skulestyre går Nr. 8.
ved dei tvo fyrste val ut ein tridjepart av dei som har
gjort teneste lengst — um turvande er, etter lutkasting.
Let ikkje talet seg dela med 3, skal brøken reknast
for ein heil. Dei som skal gå inn i skulestyret sam-
stundes med at eit nytt heradsstyre tek til, skal det
nye heradsstyret velja; og dette heradsstyret fastset
kor mange det skal veljast for 3-årsbolken. Dette
valet kan dei halda i det møtet der dei vel ordførar
og varaordførar. Den som har gjort teneste i 3 år,
kan segja frå seg val i dei neste 3 åra.

- b. Ein prest i sjølvstendigt embete, som bispen vel. Valet gjeld for 3 år.
- c. Ordføraren i heradet, eller, når formannskapet so fastset, ein annan av formannskapet, som det sjølv vel ved kvart årsskifte.
- d. I herad der det er 15 eller fleire lærarpostar ved folkeskulen, og av dei minst 5 lærarinnepostar, ein lærar og ei lærarinne i heil post; i herad der det er færre lærarpostar, ein lærar eller ei lærarinne i heil post. Likt med heile lærarpostar skal reknast lærarpostar som har ei skuletid på minst 24 viker i året, kvar vike på minst 30 timar, i framhaldsskulen eller i arbeidsskulen; og dei lærarane som har slike postar, skal ha røysterett og vera valføre på same måten som lærarane i heile postar i folkeskulen. Der det skal veljast ein lærar og ei lærarinne, held lærarane og lærarinnene valet i serskilde møte, i dei andre herada i sammøte. Valet gjeld for 3 år. Formannen i skulestyret styrer møta.
- e. Er talet på faste lærarar ved den kommunale høgare ålmannskulen 5 eller mindre, møter styraren når saker er fyre som vedkjem skulen hans, og då med røysterett i dei sakene.

Er talet på faste lærarar ved den kommunale høgare ålmannskulen eller -skulane over 5, men under 15, vel dei faste lærarane seg imillom ein lærar eller ei lærarinne. Valet held dei i sammøte, som formannen i skulestyret kallar saman og styrer.

Er det 15 eller fleire faste lærarar ved den kommunale høgare ålmannskulen eller -skulane, vert det valt ein lærar og ei lærarinne. Valet held dei i serskilde møte, som formannen i skulestyret kallar saman og styrer.

Valet etter fyresegna ovanfor gjeld for 3 år. Til faste lærarar reknar ein òg styraren.

Når det er valt representant eller representantar

16 juli.
Nr. 8.

etter fyresegna ovanfor, møter likevel styraren for kvar av dei kommunale høgare ålmennskulane når saker er fyre som vedkjem skulen hans, so framt han ikkje er vald representant. Når han møter etter denne fyresegna, har han ikkje røysterett.

f. So lenge det finst verks- eller bruksskular, eigaren til verket eller bruket, når saker er fyre som kjem denne skulen ved. Er det tvo eller fleire eigarar, møter ein av dei etter avtale.

2. For kvar av dei skulestyremedlemene som er nemnde under bokstav a, c, d, og i tilfelle e, vel dei på same måten ein varamann.

3. Skulestyret vel seg imillom formann og varaformann, for eitt år um gongen. Den som har vore formann i 3 år i rad, kan segja frå seg attval til formann i like lang tid.

Sluttar formannen å gjera teneste, millombils eller for godt, før formannsåret er ute, vert varaformannen formann, og skulestyret vel ny varaformann.

§ 42. Fritaking.

I fall ein skulestyremedlem ikkje kan gjera sin skyldnad for skuld vanhelse eller av andre grunnar, og han søker seg fri, kan heradsstyret etter tilråding frå skulestyret ta han fri for umbodet på viss tid eller for resten av valbolken.

Får nokon slik fritaking, skal varamannen vera med i staden hans. Ny varamann vert vald for den same tida.

§ 43. Gjeremål for skulestyret.

1. Skulestyret skal styra folkeskulane i heradet i samhøve med fyresegnene i denne lova og med dei vedtaka som heradsstyret gjer etter lova.

Det skal òg styra framhaldsskulane og arbeidsskulane til kommunen, um ikkje anna er fastsett.

2. I samhøve med fyresegnene i neste kapitel skal skulestyret ha tilsyn med den opplæring dei borna får som ikkje går på folkeskulen.

3. Kvart år sender det melding til overtilsynet um døve, blinde og åndsveike born som ikkje tidlegare er upptekne i skular for slike born.

4. Det skal syta for at det vert valt eit samstyre for skuleboksamlingane i heradet.

5. Skulestyret er forstandarskap for dei høgre ålmennskulane som kommunen har.

§ 44. Møte, val m. m.

16 juli.
Nr. 8.

1. Skulestyret tek avgjerdene sine i møte og kjem saman etter innkalling av formannen. Møta vert haldne for ustengde dører. Men skulestyret kan gjera vedtak um at ei einskild sak skal fyrehavast for stengde dører. Når formannen finn grunn til det, kan han la dørene vera stengde medan skulestyret dryfter um ei sak skal fyrehavast for stengde dører eller ikkje.
2. Formannen vert vald med vanlegt røystefleirtal. Får ingen fleirtal av dei røystene som vert gjevne fyrste gongen det er røysting, held dei ny røysting. Og då vert den rekna for vald som har flest røyster. Har tvo eller fleire same røystetalet, vert valet avgjort med lutkasting. Desse reglane gjeld òg for valet på varaformann.
3. Formannen eller varaformannen styrer møta. Har dei baa forfall, vel skulestyret seg imillom ein annan til å styra møtet. For dette valet gjeld dei same reglane som er fastsette i punkt 2.
4. Det som vert fyrehavt, skal førast inn i ei møtebok, som skal vera godkjend av ordføraren i formannskapet. Møtestyraren og minst 2 andre skulestyremedlemer skriv under møteboka for kvart møte.
Utskrift av møteboka skal sendast overtilsynet seinast 14 dagar etter kvart møte.
5. Skulestyreakivet vert teke vare på etter fyresegnene um heradsarkivet.

§ 45. Røystereglar.

1. Skulestyret kan ikkje gjera noko rettgildt vedtak utan meir enn halvparten er til stades.
2. Vedtaka vert gjorde med røystefleirtal. Står røystetalet likt, er *det* vedteke som formannen røysta for, so nær som når det gjeld val eller tilsetjing.

For tilsetjingar og for andre val enn formanns- og varaformannsval etter § 44 gjeld desse reglane:

Får ingen fleirtal av dei røystene som vert gjevne fyrste gongen, held dei ny røysting. Og då vert *den* rekna for vald eller tilsett som har fått flest røyster.

Fyre ny avrøysting kan det gjerast vedtak um at dei berre skal røysta på tvo eller fleire av dei som fekk høgste røystetalet fyrste gongen.

Vert valet eller tilsetjinga ikkje avgjort no heller, for di tvo eller fleire har like mange røyster, skal valet eller tilsetjinga avgjerast med lutkasting.

16 juli.

Nr. 8.

§ 46. Ugildskap.

1. Når ein som sit i skulestyret, kan få nokon større særfyremun, tap eller ansvar for seg sjølv av avgjerda i ei sak, er han ugild og skal gå frå når saka er fyre. Det same gjeld når avgjerda kan føra med seg slik særfyremun, slikt tap eller ansvar for ektemaken til ein i skulestyret eller for skyldfolk i upp- eller nedstigande line eller i side-line so nær som syskin eller like nære vërskyldfolk.
2. Når avgjerd eller tilråding um tilsetjing i lønt post er fyre, skal soleis den gå frå som anten sjølv er søkjar eller står i eit slikt høve til nokon søkjar som nemnt ovanfor.
3. Når det vert reist spursmål um nokon er ugild og bør gå frå, avgjer skulestyret det; men sjølv er han ikkje med i den avgjerda.
4. Jamvel um ein som sit i skulestyret, ikkje kan reknast for ugild etter fyresegnene ovanfor, kan skulestyret, når han bed um det, ta han fri for å vera med i ei sak, so framti personlege høve gjer at han ikkje står heilt fritt til avgjerda.

§ 47. Utferding av skuleplan m. m.

1. Skulestyret fastset skuleplanen med læreplan og timetalsliste (jfr. § 9).
2. Før nokon av desse planane vert sette i verk, skal overtilsynet ha høve til å segja si meining um dei. Avskrift av planane skal sendast til overtilsynet, fylkesskulestyret og formannskapet.
3. Skulestyret skal i god tid før skuleåret tek til, kunngjera på den måten som skuleplanen fastset, når og kvar skulen skal haldast i kvar krins.

§ 48. Budgettframlegg.

Kvart år, til den tid som formannskapet set, skal skulestyret koma med overslag over kor mange pengar det venteleg trengst til utgiftene med folkeskulen, framhaldsskulen og arbeidsskulen i det komande budgettåret.

§ 49. Tilsyn med kristendomsupplæringa.

Kvar prest i prestegjeldet har rett til å koma i folkeskulen og høyra på opplæringa i kristendoms-kunnskap og soleis ha tilsyn med skulen i dette læreemnet.

§ 50. Tilsynsnemnder.

1. For kvar skulekrins skal skulestyret skipa ei tilsynsnemnd på 4 medlemmer. Skulestyret nemner upp formannen millom dei skulestyremedlemene som heradsstyret har valt frå

den krinsen. Han gjer teneste 1 år. Dei tri andre, med like mange varamenn, vert valde på krinsmøte for 3 år. 16 juli. Nr. 8.

2. Denne nemnda skal ha tilsyn med skulen og ho skal møta fram når det vert halde årsprøver. Ho skal gjeva dei utsegner og opplysningar som skulestyret krev, eller som ho sjølv finn grunn til å gjeva skulestyret. Nemnda skal arbeida for god skulesøkning og orden i skulen, og hjelpa til med å få skulehaldet høveleg skipa.

Med samtykke frå heradsstyret kan tilsynsnemnda dessutan få noko av den makta skulestyret har til å rå over skulekassemidelen.

3. Det som vert fyrehavt i tilsynsnemnda, skal først inn i ei møtebok, som formannen i skulestyret har godkjent.

4. Nemnda er ikkje vedtaksfør utan formannen og minst tvo av dei andre medlemene er med på møtet. Står røystetalet likt, er *det* vedteke som formannen røysta for.

§ 51. Krinsmøte.

1. Utsegn eller vedtak frå ein skulekrins i skulesaker skal vera gjort i krinsmøte; elles er dei ugilde.

2. Formannen i tilsynsnemnda styrer krinsmøta; han kallar saman møte når han finn det tenlegt eller når skulestyret eller målsmenn for minst 5 heimar i skulekrinsen krev det. Innkallinga vert kunngjord på den måten som er fastsett i skuleplanen; og dei saker som kjem fyre, skal nemnast i *kunngjeringa*. Gjeld det røysting um krins-skipnad eller um skulemålet (jfr. § 66), skal møtet haldast på ei årstid som er lagleg for krinsen og med eit varsel på minst 2 viker, og lysast ut på den måten som er den vanlege på staden. Når avrøystinga gjeld målforma, skal ho vera skriftleg.

3. Røysterett på krinsmøte har alle dei som bur i krinsen, og anten

a. har kommunal røysterett eller

b. er far, mor eller forsyttar til eit barn i folkeskulen.

4. Skulestyret skal syta for at dei på møtet har liste over dei som har røysterett i krinsen.

5. Sammøte for tvo eller fleire krinsar kan formennene i tilsynsnemndene kalla saman etter avtale seg imillom, når dei vil ha saker fyre som er sams for krinsane. Formannen i tilsynsnemnda i den krinsen der dei held sam-møtet, styrer det.

6. Krinsmøtet gjer vedtaka sine med røystefleirtal, når ikkje anna er sagt i denne lova. Vedtaka vert innførde i møte-boka til tilsynsnemnda. Står røystetalet likt, er *det* vedteke som formannen røysta for.

- 16 juli. 7. Skulestyret, eller minst fjerdeparten av dei som bur i
Nr. 8. krinsen og har røysterett i saka, kan innan 4 viker krevja eit krinsmøtevedtak lagt fram i nytt krinsmøte til endeleg firehavig.

Denne fyreseigna gjeld ikkje vedtak som er gjort med fleirtal av alle røysteføre i krinsen.

8. Dei som sit i skulestyret, har rett til å vera med i rådgjengingane i alle krinsmøta; men dei har ikkje røysterett når dei ikkje går inn under fyresegnene i punkt 3 i denne paragrafen.

§ 52. Årsmelding um skulestellet.

Um so vert kravt, skal skulestyret kvart år senda overtilsynet ei fråsegn i fyreskriven form um tilstandet med skulestellet.

Sjuande kapitel.

*Um tilsynet med den opplæringa som born utanfor folkeskulen får,
m. m.*

§ 53. Liste over skulepliktige born.

Skulestyret skal kvart år få sett upp ei liste for kvar skulekrins over born som er i den alder at dei har rett til å gå på folkeskulen.

For kvart barn skal gjevast opplysning um barnet får eller har fått opplæring, og kva slag, privat eller offentlig.

Er det born i skulepliktig alder som ikkje får opplæring, skal det gjevast opplysning um grunnen.

§ 54. Tilsyn med born som ikkje går på folkeskulen.

Skulestyret skal krevja turvande opplysningar um kva opplæring dei borna får som ikkje går på folkeskulen.

Kjenner skulestyret seg ikkje trygg på at borna får forvarleg opplæring, skal det venda seg til foreldra eller andre fyresette um det.

Skulestyret har rett til å kalla inn born som er i skulepliktig alder, til ei prøve. Når foreldra krev det, skal den som har stått for opplæringa, få halda prøva.

§ 55. Plikt for skulestyret til å skaffa born opplæring.

1. I samhøve med § 12 skal skulestyret visa born i skulepliktig alder til folkeskulen so lenge det inga visse er for at borna får anna tilsvarande opplæring.

2. Vert det lagt vanskar i vegen for skulestyret, so det ikkje får greide på korleis den opplæringa er som eit barn utanfor folkeskulen får, skal skulestyret likeins visa barnet til folkeskulen. 16 juli. Nr. 8.
3. Finn skulestyret at born millom dei som her er nemnde, ikkje godt kan vera med i den vanlege opplæringa i folkeskulen, skal det visa dei til serupplæring etter § 7.

Når skulestyret har sagt frå til foreldre eller fyresette at eit barn skal gå på folkeskulen eller ha serupplæring, har dei same ansvaret, um barnet ikkje møter, som elles når folkeskuleborn forsømer skulen (jfr. § 16).

§ 56. Plikt for skulestyret til å skipa serupplæring. Straffansvar når nokon held born burte frå denne opplæringa.

1. Finn skulestyret at eit barn som er utestengt frå folkeskulen etter §§ 13, 14 og 70, ikkje får forsvarleg opplæring, skal skulestyret skipa til opplæring for barnet i kristendoms-kunnskap og i so mange av dei lovsette læreemna etter § 6 som rimelegt etter tilhøva.
2. Foreldre, husbond eller andre som er i staden for foreldre, får ansvar etter § 16 i fall borna utan godtakande grunn er burte frå den opplæring som er skipa etter punkt 1 i denne paragrafen.
3. Hindrar arbeidsgjevar opplæringa på den måten som er nemnd i §§ 17 og 18, vert han straffa med bot soleis som fastsett i § 18.

§ 57. Når fatigdom er til hinder for opplæringa.

Er fatigdom til hinder, so foreldre eller dei som er i staden for foreldre, ikkje kan senda eit barn i folkeskulen, eller ikkje kan la det få naudsynte lærebøker, skal skulestyret gjeva den hjelp som trengst, og greida utgiftene av pengar det har rådvelde over til det bruk. Rår ikkje skulestyret over pengar til dette fyremålet, kan det venda seg til fatigstyret, som då skal hjelpa vedkomande. Slik hjelp skal ikkje reknast for fatighjelp.

§ 58. Vanseda born.

Har eit barn det soleis at det vert vanseda eller utskjemt, eller er det grunn til å ottast at barnet kan verta det, kan skulestyret venda seg til verjerådet um saka.

16 juli. § 59. Plikter for styrar av privat skule.
Nr. 8.

Den som vil ta på seg å styra privat skule for ålmenn-
opplæring for born i skulepliktig alder, skal senda melding
um det til skulestyret i heradet.

Han skal gjeva alle dei opplysningane um skulen sin som
skulestyret krev, innan den tid som vert sett.

Gjer han ikkje dette, kan han leggjast i bot.

Åttande kapitel.

Um overtilsynet og fylkesskulestyret.

§ 60. Overtilsynet.

1. Til overtilsyn vert utnemnt skuledirektørar, som kvar
i sin embetskrins skal sjå til at fyresegnene i denne lova
vert fylgde.
2. Til desse postane skal det helst takast søkjarar som har
gjort teneste i folkeskulen, eller har havt eit yrke som står
folkeskulen nær.
3. Bispnen er med i overtilsynet med opplæringa i kristendoms-
kunnskap. Dette tilsynet skal han gjera i skuletida og ved
skuleprøvene.

§ 61. Gjeremåla åt overtilsynet.

1. Skuledirektøren skal reisa i embetskrinsen sin og vitja
skulane, so han vert kjend med korleis det er med skule-
stellet, og korleis arbeidet i folkeskulen, framhalds- og
arbeidsskulen vert gjort; og han skal hjelpa skulestyret
og lærarane med råd og rettleiding.

Overtilsynet skal kvart år senda departementet ei frå-
segn um korleis det står til med skulestellet i embetskrinsen.

2. Når han har fyre seg ei sak som kjem opplæringa i kristen-
domskunnskap ved, skal han gjeva bispnen høve til å segja
si meining, før han gjer seg ferdig med saka.
3. Elles skal skuledirektøren gjera alt det arbeidet som lov
eller vedkomande styremakt legg på han i skulestellet
si teneste.
4. Bispnen og skuledirektøren har rett til å vera med i alle
rådleggjingane um skulesaker i skulestyre, krinsmøte og
heradsstyre, men utan røysterett.
5. Skuledirektøren har på same måten rett til å vera med i
rådleggjingane i fylkestinget og fylkesskulestyret.
6. Undervisningsrådet for dei høgre skulane har rett til å
vitja folkeskulane og gjera seg kjent med skipnaden og
arbeidet i skulen.

§ 62. Tilsyn med andre skular.

16 juli.
Nr. 8.

Overtilsynet har tilsyn med lærarskulane. Um so vert fastsett, skal det òg ha tilsyn med skuleheimane, ungdomsskulane og skulane for døve, blinde og åndsveike.

§ 63. Fylkesskulestyre.

1. For kvart fylke skal det vera eit fylkesskulestyre på 3 medlemmer, som fylkestinget vel. Valet gjeld for 3 år, soleis at ein går ut kvart år, dei tvo fyrste gongene etter lutkasting.

For kvar medlem vel fylkestinget ein varamann.

2. Ingen er skyldig til å ta imot nytt val før det har gått like lang tid som den han har gjort teneste.
3. Fylkesskulestyret vel sjølv formann og varaformann, for eitt år um gongen.
4. Medlemene av fylkesskulestyret skal ha same skyss- og kostpengar som medlemmer av fylkestinget.

§ 64. Gjeremål til fylkesskulestyret.

Fylkesinspektør.

1. Fylkesskulestyret skal ta seg av alle skulesaker som etter denne lova er sams for fylket. Kvart år, innan den tid som fylkesmannen set, skal det gjera framlegg til inntekter og utgifter for dei skulefyremåla som fylket gjev tilskot til, og som gjeld folkeskulen, framhaldsskulen og arbeidsskulen.

Før fylkesskulestyret set upp eit slikt budgettframlegg, skal det krevja oppgåver frå dei einskilde herad.

2. Fylkesskulestyret skal i god tid gjeva overtilsynet melding um det møtet der framlegg til budgett skal setjast upp.
3. Fylkesskulestyret skal setja til ein fylkesinspektør (jfr. § 40), um pengar er løyvde til ein slik post, og det gjev då fyresegner um arbeidet hans.

Fylkesinspektøren skal gjeva fylkesskulestyret melding um arbeidet sitt. Avskrift av denne meldinga skal han senda overtilsynet.

Niande kapitel.

Ymse fyresegner.

§ 65. Lærebøker.

1. Til lærebøker i folkeskulen må berre nyttast dei som vedkomande departement har godkjent til det bruket.
2. Når skulestyret har gjort vedtak um å føra inn ei lærebok, skal overtilsynet få høve til å segja si meining, før vedtaket vert sett i verk.

- 16 juli. 3. Spørsmål um å føra inn nye eller byta ut gamle lærebøker i kristendomskunnskap skal leggjast fram for soknerådet for det vert teke avgjerd (jfr. § 8 i lov frå 3 desember 1920).
Nr. 8.

§ 66. Målet i skulen.

I opplæringa skal norsk mål nyttast i samhøve med desse reglane:

1. I den munnlege opplæringa brukar skuleborna det heimlege talemålet sitt, og læraren skal lempa det talemålet som er naturleg for han, etter talemålet til borna, so langt råd er.
2. Skuleborna skal læra lesa både nynorsk og bokmål. Difor skal lesebøkene ha nok tilfang i båe målformene.
3. Skulestyret fastset for kvar einskild krins eller for ein-skilde klassar eller læreemne:
 - a. Um skuleborna vanleg skal nytta nynorsk eller bokmål til skriftlege arbeid,
 - b. kva abc og lesebok som skal brukast i skulen.

Av lærebøker kan borna bruka utgåver anten på nynorsk eller bokmål etter som foreldra eller forsytarane vel.

4. Før skulestyret gjer sitt vedtak, skal det få utsegn frå overtilsynet og frå krinsen. Når skulestyret skal få utsegn frå ein krins, syter det for å setja upp manntal over dei som har røysterett i saka (jfr. § 51, punkt 3). Tek krinsen ved utsegna med fleirtal av dei som har røysterett i saka, er utsegna bindande for skulestyret. Likeins er ho bindande for skulestyret når ho er vedteken med vanlegt fleirtal av dei røysteføre som møtte, so framt talet på dei er minst $\frac{2}{3}$ av alle som i krinsen har røysterett i saka.
5. Er det sideklassar i ein krins, kan foreldre krevja at borna deira vert opplærde i det målet som ikkje er hovudmålet i skulen, når det er so mange born dette kravet gjeld, at dei kan fylla ein heil klasse, og det elles kan gjerast utan nemnande meirutgift for heradet. Born som foreldra soleis har valt mål for, kan ikkje gå over til klassar med eit anna mål utan samtykke frå skulestyret.
6. Når skulestyret har gjort vedtak i samhøve med punkt 3, bokstav a. og b., kan ikkje vedtaket gjerast um før um 5 år.
7. Den målforma som er i bruk når denne lova vert sett i verk, skal brukast framleies, so lenge skulestyret ikkje gjer vedtak um å føra inn den andre målforma.
8. So framt fjerdeparten av dei som har røysterett i ein skulekrins, sender inn krav til skulestyret um at vedtak skal gjerast i samhøve med punkt 3 i denne paragrafen, skal

skulestyret retta seg etter det for den krinsen. (Sjå elles punkt 6.)

16 juli.
Nr. 8.

9. På dei stadene i Hålogaland bispedøme der det er meir enn eitt mål, kan vedkomande departement fastsetja at borna skal læra lesa berre ei av dei målformene som er nemnde ovanfor, når skulestyret gjer framlegg um det, og overtilsynet har havt høve til å segja si meining. På same måten kan departementet fastsetja at dei der, for heile skulesokna eller for einskilde krinsar, kan nytta samisk til hjelpemål i skulen og bruka lese- og lærebøker med samisk tekst jamsides med den norske.

§ 67. Avhending av eigedom.

Spursmål um å skilja frå folkeskulen jordveg eller hus som er lagde til skulen, vert fyrehavde etter § 46 i lov um kommunestyre på landet frå 30 september 1921.

§ 68. Bøter.

Det er skulestyret som gjer vedtak um bøter etter denne lova.

§ 69. Plikt for embets- og tenestemenn til å stydja skulestyret.

Embetsmenn og tenestemenn er skyldige til, kvar i sitt yrke, å gjeva skulestyret, fylkesskulestyret og overtilsynet turvande hjelp, utan serskilt vederlag.

Serleg skal politiet gjeva skulestyret melding so snart eit folkeskulebarn vert innkalla dit.

§ 70. Tukt og orden.

Kroppslig refsing må ikkje nyttast i skulen.

Syner eit barn serleg låk åtferd, og dei hjelpemiddel skulen rår over til å halda orden og disiplin, ikkje fører fram, skal skulestyret visa barnet ut av skulen.

Skulestyret skal då anten få eit slikt barn inn i tvangsskule eller venda seg til verjerådet, som skal ta seg av barnet i samsvar med lov um vanrøkta born.

§ 71. Ekspropriasjon.

Kongen kan fastsetja at den grunnen som trengst for ein folkeskule, framhaldsskule, eller arbeidsskule, til leikeplass eller til tuft for lærarbustad og internat, til veg og til vatn åt skulen, lærarbustaden og internatet, og jord til skulehage, kan eksproprierast når ikkje avtale kjem i stand, mot vederlag etter skyn. (Sjå lov frå 1 juni 1917 nr. 1.)

16 juli. § 72. Når det er fleire skulesokner i eit Nr. 8. herad eller fleire herad i ei skulesokn.

1. Eit herad kan delast i tvo eller fleire skulekommunar (skulesokner) når Kongen samtykkjer. Med slikt samtykke kan òg tvo eller fleire herad vera ein skulekommune.

Dei gjeremåla som ligg under heradsstyret etter denne lova, høyrer i det fyrste tilfellet under vedkomande soknestyre (jfr. § 3, tredje ledd, i lov um kommunestyre på landet frå 30 september 1921). Den skyldnaden og dei utgiftene til folkeskulen som elles fell på heradet, skal skulesokna bera i både dei høve som er nemnde i fyrste ledd.

2. Der det er meir enn ein skulekommune i eit herad, eller meir enn eitt herad i ein skulekommune, skal denne skipnaden stå ved lag til Kongen fastset noko anna. Kvart einskilt soknestyre og kvart heradsstyre har rett til å ta upp spursmålet um å avskipa hopehavet. Før saka vert avgjort, skal dei andre soknestyra eller dei andre heradsstyra få høve til å segja si meining.

3. Der det er meir enn eitt prestegjeld i same skulekommune, kan Kongen gjeva slike serfyresegner som han finn tenlege, um korleis kyrkje-embetsmennene skal vera med i dei gjeremåla som kjem skulestellet ved.

4. Etter søknad frå eigaren av verk eller bruk som kostar serskild skule, eller etter søknad frå heradsstyret, kan Kongen fastsetja, når han har fått utsegn frå den andre parten, at vedkomande skule skal leggjast under folkeskulen i heradet (jfr. § 38).

§ 73. Byskuleskipnad.

Når heradsstyret søker um det, kan vedkomande departement fastsetja at folkeskulen for eit herad eller ein del av eit herad skal skipast etter fyresegnene um folkeskulen i kjøpstadene, heilt eller for ein del.

§ 74. Iverksettjing av lova.

Denne lova vert sett i verk frå 1 juli 1937. Frå same tid fell lova um folkeskulen på landet frå 26 juni 1889 med seinare tilleggslover burt.

Dei nye fyresegnene um lengre lesetid (§ 5, punkt 1—3) og um nye påbodne læreemne (§ 6, punkt 1) skal vera iverksette seinast 1 juli 1942.

So framt ny lov um framhaldsskulen ikkje er vedteken når denne lova vert sett i verk, skal reglane um framhalds-

skulen i lova um folkeskulen på landet frå 26 juni 1889 framleies 16 juli.
gjelda, soleis at staten skal svara det tilskotet som framhalds- Nr. 8.
skulane no får av fylkesskulekassa.

Di hev Vi godkjent og stadfest, liksom Vi hermed godkjen-
ner og stadfester dette vedtaket som lov, under Vår hand og
riksseglet.

Gjeve på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om folkeskolen i kjøpstædene.

16 juli.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Nr. 9.

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 13 juli
1936 sålydende:

Første kapitel.

Om folkeskolen, dens formål og innretning.

§ 1. Formål.

Enhver kjøpstad skal holde det nødvendige antall folke-
skoler.

Folkeskolen skal hjelpe til å gi barna en kristelig og mo-
ralsk opdragelse og arbeide for å gjøre dem til nyttige mennesker
både åndelig og legemlig.

§ 2. Skolens ordning.

Enhver folkeskole skal ha 3 avdelinger, nemlig:

Første avdeling, beregnet på barn fra 7 til 10 år.

Annen avdeling, beregnet på barn fra 10 til 12 år.

Tredje avdeling, beregnet på barn fra 12 til 14 år.

§ 3. Timetall.

Summen av de ukentlige undervisningstimer i 7 opad-
stigende klasser skal være 168.

Efter forslag fra skolestyret kan kommunestyret øke time-
tallet til 192.

Timenes fordeling på de enkelte klasser fastsettes i skole-
planen.

Ingen klasse må ha under 18 og ingen over 36 timer om
uken.

§ 4. Fag.

1. Det undervises i:

I første avdeling: Kristendoms-kunnskap, norsk, regning,
skrivning, sang, hjemstedskunnskap, herunder tegning,

16 juli.
Nr. 9.

legemsøvelser og håndgjerning, det siste fag for piker og, for så vidt kommunestyret bestemmer det, også for gutter.

I *annen* avdeling: Kristendoms-kunnskap, norsk, regning, skrivning, tegning, sang, naturkunnskap, historie, geografi, legemsøvelser og håndgjerning.

I *tredje* avdeling: De fag som er bestemt for 2. avdeling, samt rumlære og for piker husstell. Undervisningen i husstell skal være gjennomført innen 5 år fra den tid loven trer i kraft. Dessuten kan det gis undervisning i et fremmed sprog. Skolestyret kan bestemme om dette fag skal være frivillig for elevene. Regler om hvilke barn som skal være med i den fremmedsproglige undervisning og hvordan undervisningen i tilfelle skal ordnes for de barn som ikke er med i denne undervisning, må godkjennes av overtilsynet.

Til skrivning er det ikke nødvendig å opføre egne timer. Under historie inngår kjennskap til vår samfundsordning og til hvad det er gjort for å fremme fred og forståelse mellom folkene, og under naturkunnskap grunntrekk av helselæren, derunder også undervisning om tobakkens og de berusende drikkers virkninger og farer.

2. Til undervisningen i naturkunnskap kan det knyttes undervisning i hagestell, hvis skolestyret så måtte bestemme. Likeså kan to skoledager årlig i annen og tredje avdeling nyttes til treplanting.
3. Skolestyret kan frita skolebarn fra undervisning i enkelte fag, når de på grunn av tungt nemme eller svak helbred har vanskelig for å følge med i dem alle, eller når andre særlige omstendigheter måtte være til stede.

Barn av foreldre som ikke tilhører statskirken, blir helt eller delvis å frita for undervisning i kristendoms-kunnskap når foreldrene forlanger det.

§ 5. Klasseordning.

Ved skolebarnas fordeling i klasser er å iakttas:

1. Elevtallet må ikke i nogen klasse overstige 30. Denne bestemmelse skal være gjennomført innen 5 år fra den tid da loven trer i kraft. Med overtilsynets samtykke kan dog tallet midlertidig økes med inntil 5 utover det som er bestemt for hver klasse.
2. Skolens 3 avdelinger skal i regelen ha undervisning hver for sig. Klasser av forskjellige avdelinger kan undervises sammen, hvor det finnes nødvendig av økonomiske hensyn.
3. Skolestyret skal hvert år gjennom overtilsynet sende opgave til vedkommende departement over tallet av klasser ved hver skole og elevtallet i klassene.

Departementet har å påse at klassesdelingen er rimelig.

§ 6. Særundervisning.

16 juli.
Nr. 9.

For barn som ikke kan følge med i den vanlige undervisning, ordner skolestyret særskilt undervisning når det er bevilget midler til det.

Denne undervisning kan enten ordnes for det enkelte barn eller i særklasser der det passer.

§ 7. Frivillig undervisning.

Efter kommunestyrets bestemmelse kan en frivillig undervisning knyttes til folkeskolens tredje avdeling. Den skal meddeles utenfor den undervisningstid som efter § 3 kan gjøres obligatorisk for elevene. Den sistnevnte undervisning må ikke lide derved, og den samlede undervisningstid må ikke overstige 36 timer ukentlig.

§ 8. Barn fra fremmede kommuner.

1. Undervisningen i folkeskolen er fri. Hvis det i en kjøpstad er barnekolonier, barnehjem o. l. som står åpne for barn fra fremmede kommuner, betaler dog Statskassen for hvert sådant barn som søker kjøpstadens folkeskole, et årlig tilskudd som svarer til kjøpstadens gjennomsnittlige undervisningsutgifter for hver elev av folkeskolen.
2. Et tilsvarende årlig tilskudd skal hjemstavnskommunen yde for barn som vergeråd eller fattigstyre har satt bort til privat forpleining i kjøpstaden, hvis et sådant barn søker stedets folkeskole. Sådant refusjonsplikt inntreer dog ikke når barnet er bortsatt av oppholdskommunens vergeråd eller fattigstyre.

Har vedkommende barn ingen hjemstavn, utreder Statskassen tilskuddet.

3. Når en kommune utenfor sine egne grenser oppretter barnekolonier, barnehjem o. l. eller ved lån eller på annen måte underholder eller støtter et sådant for der å få plass for kommunens egne barn, skal de ovenfor i punkt 1 nevnte bidrag til barnas undervisning betales av kommunen selv. Dette gjelder også når sådanne anstalter i samme øiemed er opprettet av kommunale institusjoner eller ved privat initiativ.
4. Hvis disse barn fra andre kommuner gjør det nødvendig å skaffe mere skolerum, skal henholdsvis staten eller hjemstavnskommunen bære en så stor del av de derved forvaldte årlige omkostninger som svarer til forholdet mellom de skolesøkende barn ved barnehjemmene og byens egne barn.

De refusjonspliktige skal ha anledning til å uttale sig før nybygging blir satt i verk.

16 juli.
Nr. 9.

§ 9. Skoleplan.

De nærmere forskrifter om ordningen av en kjøpstads folkeskoler (jfr. §§ 3 og 7) optas i skoleplanen (jfr. § 44), deriblandt bestemmelser om:

- a. Antallet av opadstigende klasser.
- b. Optagelse, opflytting og avgang, og om det skal holdes årsprøve, og i tilfelle dens ordning.

Skoleåret begynner 1 juli.

For begynnere skal det i regelen bare være én optagelses-termin årlig.

Forat et barn skal kunne optas eller opflyttes i en høiere klasse, må det i det vesentlige ha nådd målet for undervisningen i den foregående klasse.

- c. Skolens fag og målet for undervisningen i hvert av dem med undervisningsplan og timefordelingstabell.

Vedkommende departement skal fastsette en normalplan med undervisningsplaner og timefordelingstabeller. I normalplanen skal fastsettes minstekrav som er bindende for alle skoler.

Som mål for undervisningen i kristendomskunnskap fastsettes sikkert kjennskap til det vesentlige innhold av den bibelske historie, til de viktigste begivenheter i kirkens historie og til den kristelige barnelærdom efter den evangelisk-lutherske bekjennelse.

Med departementets samtykke kan det gjøres avvikelser fra bestemmelsene om fagkretsen og minstekravene, når fagkretsen ikke derved vesentlig innskrenkes og når målet for den samlede undervisning ikke nedsettes.

Likewise skal det være adgang til å gjøre forsøk med nye arbeidsmåter, organisasjonsformer og arbeidsordninger, når departementet gir samtykke til det.

Før departementet avgjør slike spørsmål, skal skolestyret og overtilsynet uttale sig om saken.

- d. Skolens orden og disiplin, undervisningens begynnelse og avslutning med salmesang og bønn eller en av delene og fritiden mellom de enkelte undervisningstimer. Undervisningstimenes lengde fastsettes i undervisningsplanen; de skal være høist 50 og minst 45 minutter.

- e. Skolens ferier. De skal, samtlige fridager medregnet, i regelen utgjøre 13 til 14 uker, derav minst 7 uker sommerferier.

Dog kan feriene forlenges inntil 16 uker hvor særlige forhold er til stede.

- f. Ordningen av skolens avgangsprøve.

Denne skal omfatte en skriftlig prøve i norsk og regning med felles oppgaver og felles bedømmelse. Når karakteren på avgangsvidnesbyrdet fastsettes, skal det tas hensyn til barnets standpunkt i disse fag det siste året. 16 juli. Nr. 9.

Skolestyret bestemmer om det skal holdes prøve i andre fag, og i tilfelle hvilke.

Muntlig prøve skal alltid være klasseprøve.

- g. Formen for skolens avgangsvidnesbyrd.
- h. Reglement om inspektørers og bestyreres gjøremål, hvis sådanne er ansatt.
- i. De tilsynsutvalg som omhandles i § 48, og deres virksomhet.

§ 10. Skolelokaler, læremidler, skolesaker.

1. De rum som brukes til folkeskolen, skal være tilstrekkelig store og tjenlige for øiemedet. Hver skole skal være forsynt med fornødent innbo og de læremidler som trenges til felles bruk ved undervisningen etter minimumskrav fastsatt av vedkommende departement. Skolen skal ha en lekeplass av passende størrelse.
2. Skolen skal ha så mange klasserum at ettermiddagsundervisning kan undgås. Ved ettermiddagsundervisning forstås undervisning etter kl. 14 à 14½. Undtagelse herfra kan gjøres med departementets samtykke.
3. Før nogen plan for opførelse av ny skolebygning med lekeplass eller ombygging av gammel blir vedtatt, skal helse- rådet og overtilsynet ha hatt anledning til å uttale sig. Likeså skal det gis helserådet anledning til å uttale sig om de øvrige rum som aktes benyttet til skolen. Til skole må ikke brukes noget rum eller hus som helserådet har nedlagt forbud mot å bruke i dette øiemed.
4. Skolelokaler må ikke brukes til annet enn skolens gjøremål uten skolestyrets samtykke, og det må i hvert tilfelle sørges for ordentlig rengjøring av lokalet.
5. Skolen skal holde elevene med lesebøker, skrive- og tegne- saker samt materiale til sløid-, håndarbeids- og husstell- undervisningen.

§ 11. Helsetilsyn. Tannrøkt.

Til å føre tilsyn med skolens sundhetsforhold skal skole- styret anta en læge.

Undtagelse kan gjøres med departementets samtykke.

Elevene skal ha fri tannrøkt. Denne bestemmelse skal være gjennomført innen 5 år fra den tid loven trer i kraft.

16 juli.
Nr. 9.

§ 12. Utgifter.

1. Til de fullstendige lærerposter, bestyrer- og inspektørstillinger yder staten et tilskudd på 30 hundredeler av den grunnlønn som Stortinget fastsetter for poster på 36 timer om uken og forholdsvis mindre for poster med et mindre antall ukentlige timer.

Av de alderstillegg som Stortinget fastsetter, får kommunen $\frac{3}{4}$ refundert av staten. Statstilskuddet utbetales kvartalsvis.

2. For kommuner som har forholdsvis store utgifter til folkeskolen, kan statstilskuddet økes inntil 50 hundredeler av grunnlønnen. Ved fastsettelsen av statstilskuddets størrelse kan det tas hensyn til at kommunen har liten økonomisk evne og at dens utgifter har steget sterkt på grunn av de nye bestemmelser i denne lov.

Vedkommende departement avgjør hvilke kommuner skal få forhøiet tilskudd og hvor stort dette skal være for hver enkelt kommune. Før spørsmålet om øket statstilskudd blir avgjort, skal saken legges frem for det departement som har med kommunenes økonomiske forhold å gjøre.

3. I byer i Hålogaland bispedømme vil vanlig statstilskudd som til alderstillegg bli ydet av et ekstraordinært tillegg, som kan tilståes lærere uten hensyn til tjenestetid.
4. Statstilskudd ydes for inntil 186 timer om uken for 7 opadstigende klasser.
5. Som tilskudd til lønn for timelærerposter og for timeundervisning og som tilskudd til de ved tvangsskolen ansatte lærere får enhver kjøpstad ved utgangen av hvert kvartal av statskassen 30 hundredeler av den utredede lærerlønn.
6. Til lærernes vikarkasse ydes ved hvert års utgang et tilskudd av $\frac{2}{10}$.
7. Statskassen utreder $\frac{1}{8}$ av kommunens utgifter til tannlægens lønn.
8. Statskassen utreder kr. 2 pr. elev årlig til fritt skolemateriell. Dette kan økes med inntil kr. 0,80 for kommuner som er så vanskelig økonomisk stillet at de må få øket tilskudd til sine lærerlønninger.
9. Det som trenges for å dekke utgiftene til folkeskolen utover de tilskudd som er nevnt i denne paragraf og de inntekter som folkeskolen i kommunen ellers har, skal kommunekassen utrede etter bevilgning av kommunestyret.

Annet kapitel.

16 juli.

Nr. 9.

Om barnas skoleplikt m. v.

§ 13. Rett og plikt til å gå på folkeskolen.

1. Alle barn som bor i kjøpstaden, har rett og plikt til å gå på folkeskolen når de ikke på annen måte får tilsvarende undervisning eller er utelukket etter §§ 14, 15 og 63.
2. Skoletiden er vanlig 7 år fra syvårsalderen, således at et barn begynner på skolen i det kalenderår da det fyller 7 år.
3. Skolestyret kan etter regler som inntas i skoleplanen, tillate at barn kan begynne på skolen når de har fylt 6 år ved skoleårets begynnelse, når foreldre eller foresatte ønsker det, eller de kan vente til den optagelsestermin som ligger nærmest etter det fylte 8. år.
4. Skoleplikten varer til barnet har gjennomgått øverste klasse i skolen med tilfredsstillende resultat, dog ikke lenger enn til den avgangstermin som ligger nærmest efter den dagen da barnet fyller 15 år. I særskilte tilfelle kan skolestyret la et barn få slutte når det har gått 7 år på skolen, uten hensyn til bestemmelsen foran, dog ikke før det har fylt 14 år.
5. Om et barn har nådd et tilfredsstillende resultat efter punkt 4, skal avgjøres på den måten som er fastsatt i skoleplanen i samsvar med § 9 c og f.

§ 14. Hindringer for å gå på folkeskolen.

1. Skolestyret kan utelukke et barn fra folkeskolen når det
 - a. på grunn av åndelig eller legemlig mangel ikke kan følge med i undervisningen,
 - b. lider av smittsom sykdom eller annet legemlig onde som det er grunn til å tro vil være til fare eller mén for de andre skolebarn, eller
 - c. viser så dårlig opførsel at de andre skolebarn derved utsettes for skadelig påvirkning.
2. Blir et barn av en av de nevnte grunner utelukket fra folkeskolen, plikter skolestyret å sørge for at det får undervisning på annen måte.

Hvis det skjer i henhold til punkt c, kan skolestyret anbringe barnet i en tvangsskole eller henvise det til vergerådet i henhold til loven om behandlingen av forsømte barn.

3. Vanførhet regnes ikke til legemlig mangel som utelukker et barn fra å delta i folkeskolens undervisning, når barnets åndsevner ikke er til hinder og vanførheten ikke er av den art at den krever spesiell behandling eller er til hinder

16 juli.
Nr. 9.

for undervisningen. Om dette er så, avgjør skolestyret etterat ordføreren i helserådet har hatt anledning til å si sin mening. Trenger et slikt barn hjelp for å komme fra og til skolen, har forsørgeren krav på tilskudd etter § 54.

§ 15. Utelukkelse fra folkeskolen.

Når skolestyrets beslutning om å vise bort et barn fra folkeskolen gjelder barn som er bortsatt hos private eller i barnehjem etter vedtak av et vergeråd, kreves $\frac{2}{3}$ flertall for endelig utelukkelse av barnet, og vedkommende vergeråd skal først ha hatt anledning til å uttale sig.

Med vanlig flertall kan skolestyret beslutte midlertidig å utelukke et slikt barn fra skolen til saken kan bli behandlet som nevnt ovenfor.

§ 16. Skoleforsømmelse.

1. Et barn som er elev av folkeskolen, må ikke være borte fra undervisningen, uten at det er hindret av sykdom eller annet forfall som kjennes gyldig, eller det har fått skolens tillatelse til å være borte.
2. Barn som tilhører et trossamfund utenfor statskirken, har rett til å være borte fra skolen på de dager samfundet deres helligholder, når foreldrene sørger for at barnet allikevel kan følge med på skolen.
3. Gir foreldre, husbond eller andre som er i foreldres sted, ikke fyldestgjørende grunner for at en elev er fraværende fra den undervisning som omhandles i §§ 3 og 6, kan de ilegges bøter.
4. Forsømmer nogen elev gjentagende den frivillige undervisning (jfr. § 7) uten gyldig forfall eller uten tillatelse, kan eleven nektes adgang til denne undervisning.

§ 17. Arbeidsgivers plikt og ansvar.

Før en arbeidsgiver tar noget barn i skolepliktig alder i arbeide, må han undersøke om det er elev av folkeskolen eller nyter tilsvarende undervisning, og i så fall kreve en bevidnelse som viser dets undervisningstid. Lignende bevidnelse skal også senere kreves ved hvert skoleårs begynnelse. Skolestyret eller vedkommende skole sørger for at denne bevidnelse på forlangende blir meddelt.

Ingen arbeidsgiver må beskjeftige et sådant barn i dets undervisningstid eller så nær innpå den at barnet ikke i god tid kan innfinne sig uthvilt på skolen. Heller ikke må han beskjeftige barnet således utenfor dets skoletid at det hindres i å forberede sig til undervisningen. Overtredelse herav straffes med bøter.

§ 18. Plikt til å holde barna med skole- saker m. v.

16 juli.
Nr. 9.

Holder ikke foreldrene eller forsørgerne et barn i folkeskolen med de lærebøker det skal ha og som skolen ikke skaffer, og en advarsel ikke hjelper, kan skolestyret skaffe det som mangler, på vedkommendes bekostning.

Er trang eller mislige forhold hos forsørgeren skyld i at et barn ikke kan gå på skolen som det skal, eller få den fulle nytte av skolen, skal skolestyret gå frem efter §§ 54 og 55.

§ 19. Flytting.

Flytter et barn som er elev av folkeskolen, over i en annen skolekommune, skal skolen melde dette til vedkommende skolestyre.

Tredje kapitel.

Om folkeskolens lærerposter.

§ 20. Lærere, skolebestyrere, skole- inspektører.

1. Undervisningen i folkeskolen skal legges til fullstendige lærerposter, som med de i § 28 omhandlede undtagelser holdes fast besatt. Til fullstendige lærerposter kreves minst 24 timers ukentlig undervisning.
2. Dog kan lærerposter hvortil det alene er lagt undervisning i ferdighetsfag og fremmede sprog, innrettes som timelærerposter. Timeundervisning kan dessuten nyttes ved en skole når et antall ledige timer ikke er stort nok til en fullstendig lærerpost.
3. Med kommunestyrets samtykke kan det ansettes bestyrer eller førstelærer (overlærer) ved kjøpstadens skoler, enten for hver enkelt eller for flere sammen. Bestyreren skal få sin undervisningstid avkortet med så stort antall timer som antas å måtte gå med til bestyrelsen og tilsynet. Avkorting må minst utgjøre 1 time om dagen.
4. Bestyreren skal ut over den almindelige lærerlønn ha en passende godtgjørelse, som fastsettes av kommunestyret efter forslag av skolestyret og utredes av kommunekassen.
5. Med kommunestyrets samtykke kan ansettes inspektører for kommunens skoler. Inspektørene kan helt eller delvis fritas for undervisningsplikt. Inspektørens lønn utover den som er bestemt for de fullstendige lærerposter, fastsettes av kommunestyret og utredes av kommunekassen. Hans forretninger bestemmes av skolestyret ved almindelig forskrift, som inntas i skoleplanen.

- 16 juli. 6. Skolestyret kan med kommunestyrets samtykke overdra
 Nr. 9. til en lærer å føre tilsyn med undervisningen i enkelte fag
 eller andre av skolens gjøremål. De nærmere bestemmelser
 for disse tilsynslærere fastsettes av skolestyret.
 7. En skole kan også ha konstituerte lærere og vikarer.

§ 21. Lønnsvedtekt.

For de fullstendige lærerposter, bestyrer- og inspektørposter fastsettes lønnsvilkårene ved vedtekt. Forslag til lønnsvedtekt utarbeides av skolestyret, og blir å oversende til kommunestyret, efter at overtilsynet har hatt anledning til å uttale sig.

Den beslutning kommunestyret fatter, meddeles til overtilsynet. Finner dette noget å bemerke, skal det med skolestyrets fornyede betenkning la saken igjen forelegge for kommunestyret til endelig avgjørelse.

§ 22. Lønnsvedtektens innhold.

Den i § 21 omhandlede vedtekt skal fastsette:

1. Det ukentlige timetall som skal kunne tillegges fullstendig lærerpost. Det må ikke være mindre enn 24 og ikke overstige 36.

I vedtekten skal det også finnes bestemmelser om nedslag i undervisningstimenes antall som av en eller annen grunn tilstår innehavere av enkelte poster.

2. Grunnlønn for de fullstendige lærerposter. Den må minst ha den størrelse som Stortinget fastsetter.
3. Alderstilleggenes størrelse. De må minst ha den størrelse som Stortinget fastsetter.

Det skal være 5 alderstillegg som opnås efter 3, 6, 9, 12 og 15 års tjeneste.

4. Overtilsynet avgjør tjenestetiden. Er læreren uenig i avgjørelsen, kan han innanke den for vedkommende departement.

I tiden for alderstilleggene medregnes tjenestetid i fullstendig lærerpost som læreren har hatt ved folkeskole, ved fortsettelsesskole eller arbeidsskole, ved skole for døve, blinde eller åndssvake, ved pleiehjem for åndssvake, ved realskole (middelskole) og gymnas med eksamensrett og ved realskole (middelskole) og gymnas med statstilskudd og med lærere som departementet har godkjent, ved fylkes-, ungdoms- eller folkehøiskole, ved lærerskole med eksamensrett, ved Statens lærerinneskole i husstell, avdeling B, ved tvangsskole eller skolehjem. Lærer som har hatt en slik post som her er nevnt og som blir ansatt i folkeskolen, skal få medregnet helt ut den tid han har gjort tjeneste. Tjenestetid i en slik post som er nevnt foran, skal regnes med i tiden for alderstillegg også når

den ikke var fullstendig. Har posten mindre enn 720 16 juli. undervisningstimer i året, blir tjenestetiden i posten å Nr. 9. regne for en tilsvarende del av et tjenestear.

Tjenestetid ved andre skoler enn dem som er nevnt foran, skal det også være adgang til å regne med i tiden for alderstillegg, når arbeidet kan sidestilles med arbeidet i folkeskolen. Departementet avgjør om tjenestetid ved slike skoler skal tas med, og i så fall for hvor lang tid.

Når en lærer er konstituert i fullstendig post i folkeskole eller fortsettelsesskole i minst 4 uker i trekk, skal slik tjenestetid regnes med i tiden for alderstillegg. Det samme gjelder når han er vikar i en slik post i like så lang tid. Er det ansatt faste vikarer i en skolekommune, skal hele deres tjenestetid i denne stilling regnes med.

Tjenestetid før en lærer har fått fullstendig lærerutdanning, regnes ikke med til alderstillegg.

5. Skolestyret kan gi en lærer permisjon for kortere eller lengere tid.

Skal læreren få alderstillegg i permisjonstiden, og skal permisjonstiden medregnes for alderstillegg, må skolestyrets beslutning om dette godkjennes av overtilsynet når det gjelder lengere tid enn 2 måneder, og av departementet når det gjelder lengere tid enn 6 måneder.

6. Størrelsen av det husleiebidrag som blir å tillegge en fullstendig lærerpost, for så vidt det ikke er tillagt posten fri bolig.

Husleiebidraget må minst ha den størrelse som Stortinget fastsetter.

7. Størrelsen av den godtgjørelse som tilkommer en inspektør og en skoles bestyrer eller tilsynshavende.
8. Hvorledes det skal forholdes med godtgjørelse til vikar når lærere har sykdomsforfall.
9. Lønnen for sommerferien fordeles mellom fratrede og tiltredende lærer, således at den fratrede oppbærer lønnen for juli, den tiltredende for august. Lærer som slutter ved sommerferiens begynnelse, må fratre ved utgangen av juli.

§ 23. Forandring i lønnsvedtekten.

Innen kommunestyret fatter beslutning om noget forslag til forandring i vedtektenes bestemmelser, skal skolestyret og overtilsynet ha hatt anledning til å uttale sig.

Den fattede beslutning behandles av overtilsynet efter reglene i § 21, siste ledd.

§ 24. Lønn for timelærere og vikarer.

Timelæreres og vikarierende læreres lønn bestemmes av kommunestyret efter forslag av skolestyret.

16 juli. § 25. Lærerpost forbundet med klokker-
Nr. 9. post.

Hvis fullstendig lærerpost (jfr. § 20) er eller efter overenskomst mellem de ansettende myndigheter blir forenet med klokker-, organist- eller annen kirkelig stilling, blir det i lønningsvedtekten å avgjøre om nogen nedsettelse i de almindelige lønsvilkår skal finne sted på grunn av det mindre time-tall som tillegges vedkommende lærerpost.

Nedsettelse av timetallet kan bare finne sted i den utstrekning som blir nødvendig ved foreningen av lærerposten og en av de nevnte stillinger, likesom nedsettelsen av lønnen må stå i forhold til det nedsatte timetall.

§ 26. Betingelser for å bli ansatt som lærer
i folkeskolen.

1. Som lærer i folkeskolen må bare ansettes den som taler landets språk og oppfyller de krav som er opstilt i grunnlovens § 92, litra a—d.
2. Skal den som ansettes, undervise i kristendomskunnskap eller føre tilsyn med undervisning i kristendomskunnskap, f. eks. i egenskap av bestyrer eller inspektør, må han tillike tilhøre statskirken eller et annet trossamfund hvis lære faller sammen med statskirkens, og ha tatt avgangsprøven i kristendomskunnskap ved lærerskolen.
3. Ingen kan bli ansatt som lærer i fullstendig post i folkeskolen, fast eller på opsigelse, før han har fylt 20 år. Dessuten kreves vidnesbyrd om at søkeren har bestått en ved lov fastsatt avgangsprøve fra en lærerskole.

Lærere uten fullstendig lærerutdannelse som nu er ansatt i poster på opsigelse, kan herefter bli ansatt i lærerposter, men ikke fast.

4. Bestyrer eller inspektør kan ingen bli uten at han har gjort tjeneste i folkeskolen i minst 5 år og har den utdannelse som er fastsatt for lærere i folkeskolen.

Fra bestemmelsene i punkt 4 kan det dog gjøres undtagelse, med samtykke av vedkommende departement.

Fjerde kapitel.

Om læreres ansettelse og rettslige stilling.

§ 27. Kunngjøring av lærerposter.

1. Når det skal ansettes lærere i fullstendige poster, fast eller på opsigelse, skal skolestyret kunngjøre postene med opplysning om postenes vilkår og søknadsfristen. Det samme gjelder inspektør- og bestyrerposter.

16 juli.

Nr. 9.

- Kan bare menn eller bare kvinner søke posten, skal dette sies i kunngjørelsen. Søknadsfristen skal være minst 4 uker.
2. Plikten til å kunngjøre gjelder også fullstendige poster i fortsettelsesskolen.
 3. Skolestyret må ikke kreve i kunngjørelsen eller på annen måte, at søkerne skal gi opplysning om sin stilling til de politiske eller kulturelle stridsspørsmål som er oppe i tiden.
 4. Når timelærere skal ansettes, trenger man ikke å følge reglene i punkt 1, heller ikke når man skal ha vikarer eller konstituerte lærere.

§ 28. Faste og opsigelige lærere.

1. Tredjedelen av de fullstendige lærerposter skal holdes besatt på 3 måneders opsigelse.

Er antallet av lærerposter ikke delelig med 3, holdes det antall poster som kommer nærmest op mot en tredjedel, besatt på opsigelse.

2. De øvrige fullstendige lærerposter besettes fast.

Lærer som er ansatt på opsigelse, kan skolestyret senere ansette fast i samme post med overtilsynets godkjennelse.

3. Når en lærer blir ansatt første gang i fullstendig post i folkeskolen, kan skolestyret ansette ham på prøve, men ikke for lengere tid enn ett år.

Når prøvetiden er ute, skal skolestyret avgjøre om ansettelsen skal være endelig eller om posten skal kunngjøres på ny.

§ 29. Ansettelse av lærere.

1. Samtlige lærerposter besettes av skolestyret.
2. Før dette meddeler nogen beskikkelse i en fullstendig lærerpost, skal det forelegge sin beslutning om postens besettelse for overtilsynet. Finner overtilsynet at en annen av ansøkerne er å foretrekke, kan det sende saken tilbake til ny behandling i skolestyret. Hvis skolestyret fastholder sin beslutning, kan overtilsynet innanke saken til vedkommende departement til endelig avgjørelse når vedtaket er gjort med mindre enn $\frac{2}{3}$ flertall. Likeså kan mindretallet i skolestyret anke flertallets beslutning inn for departementet, når dette mindretall er minst $\frac{1}{4}$ av dem som stemte i saken.
3. På samme måte forholdes ved ansettelse av bestyrere og skoleinspektører.
4. Om ansettelse av timelærere, konstituerte lærere og vikarer blir innberetning å avgi til overtilsynet.
5. Lærerpost i folkeskolen kan være forbundet med øvingspost i en lærerskole.

16 juli.

Nr. 9.

I så fall skal lærerskolens rektor ha anledning til å uttale sig om ansøkerne før skolestyret ansetter læreren.

Blir skolestyret og rektoren ikke enige om ansettelsen, kan overtilsynet innanke saken for vedkommende departement til avgjørelse.

§ 30. Lærerpuster som det ikke melder sig habile ansøkere til.

Hvis det til en lærerpost som har vært kunngjort ledig efter § 27, ikke melder sig nogen ansøker som finnes skikket til ansettelse, skal skolestyret innberette til overtilsynet hvorledes det akter å la posten midlertidig betjene.

§ 31. En lærers plikter.

1. Læreren skal være i overensstemmelse med undervisningsplanen og de innførte lærebøker, både i sin undervisning og når det gjelder å gjennomføre reglene om orden og disiplin i skolen, og medvirke til barnas opdragelse som kristne og gode medlemmer av det norske statssamfund.

Det påligger enhver lærer å virke for at elevene stadig søker skolen, og for øvrig være opmerksom på deres forhold utenfor skolen.

2. Læreren har efter skolestyrets pålegg:
 - a. å være klasseforstander for en eller flere klasser,
 - b. å overta timer i folkeskolens fag ved den i §§ 6, 7 og 53 omhandlede undervisning samt i annen almindelig skole innenfor det antall timer han plikter å lese,
 - c. å hjelpe til ved overhøringer og prøver for barn som undervises utenfor folkeskolen (jfr. § 51),
 - d. å medvirke ved avgangsprøven (jfr. § 9 f) efter skolestyrets bestemmelse,
 - e. å overta arbeidet med skolens boksamling. Kommune-styret bestemmer om det skal være nogen lønn for dette arbeide,
 - f. å gjøre innskudd i vikarkassen med inntil 2 pct. av lønn og alderstillegg.

For øvrig skal han rette sig efter de bestemmelser som i medfør av nærværende lov optas i skolens plan eller gis av skolestyret ved almindelig forskrift eller ved særskilt beslutning.

3. Læreren har plikt til å være medlem av Statens Pensjonskasse og til å finne sig i de regler som statsmaktene fastsetter om aldersgrense m. v., og i de bestemmelser som er eller måtte bli fastsatt om hans og hans enkes og barns pensjonsforhold.

§ 32. Opsigelse.

16 juli.
Nr. 9.

1. Lærer som ikke er fast ansatt, kan skolestyret si op med et varsel på 3 måneder såfremt hans post blir overflødig — enten ved omordning av skolen eller ved inndragning av klasser eller av andre grunner — når intet annet vilkår er satt ved ansettelsen. Overtilsynet skal få anledning til å si sin mening før endelig vedtak blir gjort.
2. Viser en lærer uduelighet eller legger han for dagen utilbørlig forhold i tjeneste eller liv, eller gjør hans forhold ham for øvrig uskikket til å røkte sin lærergjerning forsvarelig, kan skolestyret gi ham avskjed når overtilsynet samtykker. Vedkommende lærer skal først ha hatt anledning til å uttale sig.

For grove forseelser kan skolestyret straks fjerne en lærer fra hans virksomhet ved skolen inntil avskjedigelse kan finne sted eller dom bli erhvervet. Vedkommende skal ha full lønn inntil forholdet er påkjent ved endelig dom eller avskjedigelse har funnet sted.

§ 33. En lærers opsigelsesplikt.

1. En lærer er pliktig til å gi 2 måneders opsigelse.
2. Et skolestyre som ansetter en ny lærer, har derom snarest mulig å underrette så vel læreren som skolestyret i den kommune hvor han tidligere var ansatt. Underretningene skal sendes på sådan måte at deres fremkomst lar sig ettervise.
3. Når en lærer er ansatt i en ny post, er han pliktig til innen 3 uker efterat han har mottatt skrivelse fra skolestyret om at ansettelsen er endelig avgjort, å gi det meddelelse om han mottar posten eller ikke. I første tilfelle må han samtidig si op sin post i den skolekommune hvor han tidligere er ansatt. Gis ikke underretningen innen utløpet av den lovbefalte frist, anses det som han ikke har mottatt den nye post. Opsigelsen gjelder fra den dag læreren gir den ovenfor omhandlede underretning om at han mottar den nye post.

§ 34. Utbetaling av lønn.

En lærer kan forlange den optjente lønn med alderstillegg utbetalt ved hver måneds utgang.

Når en lærer dør, har hans efterlatte krav på lønn, pensjon eller vartpenger en måned efter dødsfallet.

16 juli.

Nr. 9.

Femte kapitel.

Om skoleråd.

§ 35. Sammensetning og møter.

1. Samtlige ved en kjøpstads folkeskoler ansatte bestyrere og lærere danner et skoleråd til felles overlegning om skolens anliggender. Er skoleinspektør ansatt (jfr. § 20), er han medlem av skolerådet og dets formann. I motsatt fall opnevner skolestyret et medlem av skolerådet til formann.

Hvis antallet av lærere i en kjøpstad er over 20, kan skolestyret bestemme at skolerådet foruten av skoleinspektøren skal dannes av et utvalg av lærere og lærerinner i forhold til deres respektive antall, dog tilsammen ikke under 20, samt av skolebestyrerne, dog ikke i et antall av over halvdel av de valgte lærere og lærerinner tilsammen. Medlemmene velges i særskilte møter av lærere, lærerinner og bestyrere. Valget gjelder for 3 år. Hver gang fratrer halvdel av de valgte, første gang ved loddtrekning. De fratrede kan gjenvelges.

Formannen kan tilkalle andre av skolens lærere som spesielt sakkyndige for de enkelte fags vedkommende. De således tilkalt deltar i forhandlingene, dog uten stemme.

2. Skolerådet er pliktig til å møte efter formannens innkallelse. Dessuten blir det å holde skoleråd til behandling av en sak når minst en tredjedel av medlemmene forlanger det.

Formannen er pliktig til å sammenkalle skolerådet når skolestyret forlanger det.

3. Skolerådet kan ikke avgi nogen gyldig uttalelse med mindre over det halve antall av medlemmene er til stede. Uttalelsen avgjøres ved stemmeflerhet. Står stemmene likt, gjør formannens stemme utslaget.

Forhandlingene i skolerådets møter innføres i en forhandlingsbok, som er godkjent av skolestyrets formann.

§ 36. Saker som skolestyret skal forelegge for skolerådet.

Skolestyret skal høre skolerådet i alle saker som angår:

- a. folkeskolens almindelige ordning (jfr. § 9),
- b. almindelige bestemmelser om orden og disiplin,
- c. lærebøker og undervisningsplan.

Skolerådet er pliktig til på skolestyrets eller formannens forlangende å uttale sig om enhver skolesak.

§ 37. Lærerråd.

Skolestyret kan bestemme at det ved hver skole skal være et lærerråd, som består av vedkommende skoles bestyrer og

lærere. Formann i lærerrådet er bestyreren eller, hvor sådan ikke er ansatt, et medlem opnevnt av skolestyret. Skolestyret bestemmer lærerrådets forretningsorden. Lærerrådets møter skal holdes utenfor undervisningstiden. Medlemmene har møteplikt. Det kan enten holdes møte av alle medlemmer eller av de lærere som underviser i en bestemt faggruppe eller på et bestemt alderstrin.

16 juli.
Nr. 9.

Sjette kapitel.

Om skolestyret og tilsynet med folkeskolen.

§ 38. Skolestyret.

I hver kjøpstad skal det være et skolestyre, som består av:

- a. Så mange medlemmer valgt av bystyret som det selv bestemmer. For medlemmene velges varamenn.

Valget foregår samme år som valget av representanter til bystyret og foretas av det nyvalgte bystyre. Det gjelder for de 3 følgende kalenderår. For valget gjelder de samme regler som for formannskapsvalg, derunder også reglene om adgang til forholdstallsvalg. Enhver som har gjort tjeneste i 3 år, kan nekte å ta imot valg for de 3 neste.

Er antallet av varamenn eller av en gruppes varamenn blitt utilstrekkelig, kan bystyret ved flertallsvalg velge en eller flere faste eller midlertidige varamenn, i tilfelle innen vedkommende gruppes midte.

- b. Sognepresten eller en annen prest i selvstendig embede. Det i tilfelle fornødne valg foretas av biskopen, hver gang for 3 år.
- c. Et medlem av formannskapet, som dette velger ved hvert års begynnelse.
- d. I kjøpstæder hvor antallet av de fullstendige lærerposter ved folkeskolen er 15 eller derover, en lærer og en lærerinne i fullstendig post; i kjøpstæder hvor antallet av de fullstendige poster er under 15, men minst 5, en lærer eller en lærerinne i fullstendig post. Like med fullstendige lærerposter regnes lærerposter med minst 24 uker årlig å minst 30 ukentlige timer i fortsettelsesskolen, likesom de lærere, som er ansatt i sådanne poster, har stemmerett og er valg-bare på samme måte som lærere i fullstendige poster i folkeskolen. Hvor det skal velges en lærer og en lærerinne, foregår valget i særskilte møter av lærere og lærerinner, i de øvrige kjøpstæder i samlet møte. Valget gjelder for 3 år. Møtene ledes av skolestyrets formann.
- e. I kjøpstæder hvor tallet av de fullstendige lærerposter ved den kommunale høiere almenskole er 5 eller mindre, møter

16 juli.

Nr. 9.

bestyreren når det skal behandles saker som vedkommer hans skole, og da med stemmerett i disse saker.

Er tallet på de faste lærere ved den eller de kommunale høiere almenskoler over 5, men under 15, velger de faste lærere sig imellem en lærer eller en lærerinne. Valget skjer i fellesmøte, som skolestyrets formann kaller sammen og leder.

Er det 15 eller flere faste lærere ved den eller de kommunale høiere almenskoler, blir det å velge en lærer og en lærerinne. Valget holdes i særskilte møter, som skolestyrets formann kaller sammen og leder.

Disse valg gjelder for 3 år. Til faste lærere regnes også bestyreren.

Når det er valgt representant eller representanter som ovenfor nevnt, møter dessuten bestyreren for hver av de kommunale høiere almenskoler ved behandlingen av saker som vedkommer hans skole, så fremt han ikke er valgt representant, men uten stemmerett.

Er det flere høiere skoler, velger bestyrerne av disse sig imellem en representant til å delta i skolestyrets forhandlinger når det gjelder saker vedrørende den høiere skole som helhet. Han har ikke stemme.

f. En av Kongen dertil opnevnt tjenestemann og skolerådets formann deltar i skolestyrets forhandlinger, dog uten stemme.

2. For hver av de skolestyremedlemmer som er nevnt under bokstavene c, d og e, velges varamenn på samme måte som medlemmene.

3. Skolestyret velger sig imellem formann og varaformann, hver gang for ett år. Den som har vært formann i 3 år i rad, kan si fra sig gjenvalg i like så lang tid.

Slutter formannen å gjøre tjeneste, midlertidig eller for godt, før formannsåret er ute, blir varaformannen formann, og skolestyret velger ny varaformann, midlertidig eller for godt.

§ 39. Fritagelse.

Hvis nogen ikke kan skjøtte sine plikter som medlem av skolestyret på grunn av svakelighet eller annen hindring som godkjennes, kan han for en bestemt tid eller for resten av valgperioden fritas for hvervet.

Er varamann valgt, rykker han op som medlem. Er det ikke valgt varamann, velges et nytt medlem.

§ 40. Skolestyrets gjøremål.

1. Skolestyret har å våke over alt som har betydning for folkeskolens undervisning.

2. Det har å bestyre kjøpstadens folkeskoler overensstemmende med de forskrifter som inneholdes i denne lov, og med de beslutninger som fattes av kommunestyret i henhold til dem. Det skal også bestyre kommunens fortsettelsesskoler, om så måtte bli bestemt. 16 juli. Nr. 9.
3. Overensstemmende med forskriftene i neste kapitel fører det tilsyn med undervisningen av de barn som ikke er elever av folkeskolen.
4. Hvert år sender skolestyret melding til overtilsynet om døve, blinde og åndssvake barn som ikke tidligere er optatt i skoler for slike barn.
5. Skolestyret er forstanderskap for kommunens høiere almenskoler.

§ 41. Møter, valg m. v.

1. Skolestyret treffer sine avgjørelser i møter som formannen sammenkaller.

Møtene holdes for åpne dører. Dog kan skolestyret gjøre vedtak om at en enkelt sak skal behandles for lukte dører. Forhandling om dette kan efter formannens avgjørelse foregå for lukte dører.

2. Formannen velges med almindelig flertall. Hvis ved første avstemning ingen får flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny avstemning. Ved denne avstemning regnes den for valgt som har fått flest stemmer. Hvis flere har fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning.

Samme regler gjelder for valg av varaformann.

3. Møtene ledes av formannen eller varaformannen. Har begge disse forfall, velger skolestyret et av sine øvrige medlemmer til å lede forhandlingene i møtet.

For dette valg gjelder de samme regler som er fastsatt i punkt 2.

4. Forhandlingene innføres i en forhandlingsbok som er godkjent av formannskapetets ordfører. Møtets leder og minst 2 andre medlemmer undertegner forhandlingsboken for hvert møte.

Utskrift av forhandlingsboken skal sendes overtilsynet senest 14 dager efter hvert møte.

5. Skolestyrets arkiv opbevares efter de bestemmelser som gjelder for kommunens øvrige arkiver.

§ 42. Regler for avstemninger.

1. Skolestyret kan ikke gjøre noget gyldig vedtak uten at mere enn halvdel av medlemmene er til stede.
2. Vedtakene gjøres ved stemmeflertall. Står stemmene likt, gjør formannens stemme utslaget, undtagen ved valg eller

16 juli.

Nr. 9.

ansettelse. Bortsett fra det i foregående paragraf omhandlede valg på formann og varaformann gjelder ved valg og ansettelse følgende regler:

Får ingen flertall av de stemmer som er avgitt første gangen, holdes ny avstemning. Ved denne regnes den for valgt eller ansatt som har fått flest stemmer. Før det holdes ny avstemning, kan det besluttes at det bare skal stemmes på to eller flere av dem som ved første avstemning har fått de høieste stemmetall. Hvis valget eller ansettelsen fremdeles er uavgjort, fordi flere har fått like mange stemmer, avgjøres valget eller ansettelsen ved loddtrekning.

§ 43. Ugildhet.

1. Når et medlem av skolestyret ved avgjørelsen av en sak vil kunne få personlige særfordeler, tap eller ansvar av betydning, trer vedkommende medlem ut som ugild ved behandlingen av saken. Det samme gjelder når avgjørelsen vil kunne skaffe sådan personlig særfordel, tap eller ansvar for et medlems ektefelle eller for nogen som er i slekt med medlem i op- eller nedadstigende linje eller i sidelinje så nærstående som søsken eller like nær besvogret.
2. Ved besettelse av lønnet post eller innstilling hertil trer den ut som enten selv er ansøker eller står i slektskapsforhold som ovenfor nevnt til nogen ansøker.
3. Når det reises spørsmål om et medlem bør tre ut som ugild, avgjør skolestyret dette, men vedkommende medlem tar ikke selv del i avgjørelsen av spørsmålet.
4. Selv om et medlem ikke kan regnes for ugild etter ovenstående bestemmelser, kan skolestyret på anmodning frita det for å delta i behandlingen av en sak når vedkommende på grunn av personlige forhold ikke står helt fritt ved avgjørelsen av saken.

§ 44. Utarbeidelse av skoleplan.

1. Skolestyret utarbeider skoleplan med undervisningsplan og timefordelingstabell (jfr. § 9).
2. Før nogen av disse planer settes i verk, skal overtilsynet ha hatt anledning til å uttale sig.
3. Avskrifter av de vedtatte planer sendes til overtilsynet og formannskapet.

§ 45. Budgettforslag.

Hvert år, innen en tid som formannskapet bestemmer, skal skolestyret innsende til de kommunale bevilgende myndigheter overslag over de midler som for det følgende år antas nødvendige til å dekke utgiftene ved folkeskolen.

§ 46. Beretninger.

16 juli.
Nr. 9.

Skolestyret har, om det forlanges, årlig å innsende til overtilsynet beretning om skolevesenets tilstand. Beretningen skal være avfattet i foreskrevne form.

Hvert femte år, eller med kortere mellomrum hvis kommunestyret så bestemmer, har skolestyret å offentliggjøre en almindelig beretning om folkeskolens virksomhet.

§ 47. Tilsyn med kristendomsundervisningen.

Enhver av kjøpstadens prester er berettiget til å føre tilsyn med folkeskolens undervisning i kristendoms-kunnskap, hver innen sin menighet. Tilsynet skjer ved påhøring av undervisningen og ved skolens prøver.

§ 48. Tilsynsutvalg.

For hver folkeskole ordner skolestyret et tilsynsutvalg som skal bestå av:

- a. Som formann et av de bystyrevalgte medlemmer av skolestyret. Valget gjelder for 1 år.
- b. En prest opnevnt av biskopen for 3 år.
- c. Tre medlemmer med varamenn som velges for 3 år av de skolesøkende barns foreldre eller forsørgere i et møte som kalles sammen og ledes av utvalgets formann.

§ 49. Tilsynsutvalgenes gjøremål.

Tilsynsutvalget skal i samarbeide med skolen virke for god skolesøkning og fremme av et godt forhold mellom skolen og hjemmene.

Det har å avgi de uttalelser og opplysninger som skolestyret måtte forlange eller som utvalget selv måtte finne anledning til.

Med kommunestyrets samtykke kan tilsynsutvalget få sig overdratt en del av den myndighet som tilligger skolestyret med hensyn til de bevilgede midler.

Tilsynsutvalgets forhandlinger innføres i en forhandlingsbok som er godkjent av skolestyrets formann. Forat gyldig beslutning skal kunne fattes, må formannen og minst 2 av de valgte medlemmer delta i møtet. I tilfelle av stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

Syvende kapitel.

Om tilsynet med barns undervisning utenfor folkeskolen.

§ 50. Liste over skolepliktige barn.

Hvert år til den tid skolestyret fastsetter, skal det på den måten som formannskapet bestemmer, tas op en liste over de

- 16 juli. barn i skolepliktig alder som ennå ikke har begynt på skolen,
 Nr. 9. og over de barn som får sin undervisning utenfor folkeskolen,
 i tilfelle med opplysning om hvilken undervisning disse barn får.

§ 51. Tilsyn med barn som ikke går
 på folkeskolen.

Kjenner skolestyret sig ikke trygg for at den undervisning de barn får som blir undervist utenfor folkeskolen, er tilfredsstillende, skal det vende sig til barnas foreldre eller foresatte eller i tilfelle til bestyreren av den skole barna går på, for å få de nødvendige opplysninger.

Skolestyret har rett til å innkalle barna til en prøve, som holdes av folkeskolens lærere, eller av dem som har undervist barna, om foreldrene krever det.

§ 52. Plikt for skolestyret til å sørge for
 barns undervisning.

1. I henhold til § 13 skal skolestyret henvise til folkeskolen barn i skolepliktig alder forsåvidt og så lenge det ikke er sikret dem annen undervisning som skjønnes å gi dem et utbytte som svarer til folkeskolens.
2. Henvisning til folkeskolen finner også sted når noen legger skolestyret hindringer i veien for å komme til kunnskap om beskaftenheten av et barns undervisning utenfor folkeskolen.
3. De av de her omhandlede barn som man ikke finner hensiktsmessig kan delta i folkeskolens almindelige undervisning, skal skolestyret henvise til den særskilte undervisning som er nevnt i § 6.

Når skolestyret har gitt foreldre eller foresatte beskjed om at et barn skal gå på folkeskolen eller skal ha særskilt undervisning, og det allikevel uteblir, har de samme ansvar som når skolens elever forsømmer skolen (jfr. § 16).

§ 53. Plikt for skolestyret til å skaffe særundervisning. Straffansvar for dem som holder barn borte fra denne undervisning.

1. Finner skolestyret at et barn som er utelukket fra folkeskolen etter §§ 14 og 15 ikke får forsvarlig undervisning, skal det sørge for undervisning for barnet i kristendoms-kunnskap og i så mange av de i § 4 nevnte lovbeftalte fag som for tilfellet er rimelig.
2. Foreldre, husbond eller andre som er i foreldres sted, er ansvarlige etter § 16, hvis barn uten fyldestgjørende grunn forsømmer den undervisning som er ordnet etter nærværende paragrafs første ledd.

3. Hindres undervisningen ved sådant forhold fra arbeids- 16 juli.
giveres side som § 17 omhandler, anvendes bøter som Nr. 9.
bestemt sammesteds.

§ 54. Når fattigdom er til hinder for undervisningen.

Hindrer fattigdom foreldre eller forsørgere fra å sende et barn på skolen eller forsyne det med nødvendige lærebøker, skal skolestyret skaffe det som trengs, ved hjelp av de midler som er stillet til dets rådighet til det bruk. Rår ikke skolestyret over sådanne midler, skal det vende sig til fattigstyret, som har å yde vedkommende den hjelp som trengs. Slik hjelp skal ikke regnes for fattigunderstøttelse.

§ 55. Forsømte barn.

Hvis noget barns foreldre eller andre som har det til opdragelse, er så likegyldige, uordentlige eller lastefulde, eller hvis barnet er således stillet at det blir eller det er grunn til frykt for at det vil bli forsømt eller fordervet, kan skolestyret vende sig til vergerådet om saken.

§ 56. Plikter for bestyrer av privat skole.

1. Enhver som vil overta bestyrelsen av privat skole for almindennelse for barn i skolepliktig alder, har derom å gjøre anmeldelse til kjøpstadens skolestyre.
2. Enhver bestyrer av privat skole for almindennelse for barn i skolepliktig alder er forpliktet til innen opgitt tidsfrist å meddele de opgaver om sin skole som skolestyret måtte forlange.

Efterkommer han ikke disse påbud, kan han ilegges bøter.

Åttende kapitel.

Om overtilsynet.

§ 57. Overtilsyn.

1. Som overtilsyn utnevnes skoledirektører, som hver i sitt distrikt har å våke over at nærværende lovs forskrifter blir gjennomført.
2. Til disse stillinger skal ansøkere som har gjort tjeneste i folkeskolen eller i virksomhet som står denne nær, fortrinnsvis komme i betraktning.
3. Biskopen deltar i overtilsynet med undervisningen i kristendomsundervisning.

Dette tilsyn må foregå ved påhøring av undervisningen og ved skolens prøver.

16 juli.
Nr. 9.

§ 58. Skoledirektørens gjøremål.

1. Skoledirektøren skal ved reiser og opphold i sitt distrikt gjøre sig kjent med skolevesenets tilstand og folkeskolens virksomhet og hjelpe skolestyrer og lærere med råd og veiledning.

Skoledirektøren skal hvert år sende departementet melding om skolevesenets tilstand i distriktet.

2. Han skal gi biskopen anledning til å uttale sig om enhver sak som vedkommer undervisningen i kristendoms-kunnskap, innen han avslutter sakens behandling.
3. For øvrig har skoledirektøren å utføre de forretninger i skolevesenets tjeneste som måtte bli pålagt ham ved lov eller overdratt ham av vedkommende myndighet.
4. Biskop og skoledirektør har adgang til å delta i ethvert skolestyres og ethvert kommunestyres forhandlinger om skolevesenets anliggender, dog uten stemme.
5. Undervisningsrådet for de høiere skoler har rett til å besøke folkeskolene og gjøre sig kjent med ordningen og arbeidet i skolen.

Niende kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 59. Lærebøker.

Som lærebøker i folkeskolen må bare brukes de som er godkjent av vedkommende departement.

Innen skolestyrets beslutning om å innføre nogen lærebok iverksettes, skal overtilsynet ha hatt anledning til å uttale sig.

Spørsmålet om å føre inn nye eller bytte ut gamle lærebøker i kristendoms-kunnskap skal forelegges for menighetsrådet før avgjørelse treffes. (Jfr. § 8 i lov av 3 desember 1920.)

§ 60. Målet i skolen.

Undervisningen skal foregå i det norske sprog efter følgende regler:

1. Ved den muntlige undervisning bruker elevene sitt hjemlige talemål, og læreren skal så vidt mulig tillempe det talesprog som er naturlig for ham, efter dette.
2. Elevene skal lære å lese både nynorsk og bokmål; lesebøkene må derfor inneholde tilstrekkelig lesestoff i begge målformer.
3. Skolestyret fastsetter for hver enkelt skole eller i tilfelle for enkelte klasser eller fag:
 - a. om elevenes skriftlige arbeider i almindelighet skal avfattes på nynorsk eller på bokmål,
 - b. hvilken abc og lesebok skal brukes i skolen.

Av lærebøker kan barna efter foreldres eller foresattes valg bruke utgaver enten på nynorsk eller på bokmål.

4. Før skolestyret fatter sin beslutning, skal overtilsynets erklæring være innhentet og derefter erklæring fra de skolesøkende barns foreldre i et møte, som sammenkalles og ledes av tilsynsutvalgets formann (foreldremøte, se § 48 c.). Når erklæringen fra et foreldremøte skal innhentes, besørger skolestyret manntall optatt over de stemmeberettigede. Er erklæringen vedtatt med flertall av dem som er stemmeberettigede i saken, er den bindende for skolestyret. Likeledes er den bindende for skolestyret hvis erklæringen er vedtatt med almindelig flertall av de fremmøtte stemmeberettigede, forsåvidt disses antall utgjør minst $\frac{2}{3}$ av samtlige stemmeberettigede i saken.

16 juli.
Nr. 9.

Brukes samme målform ved alle kommunens skoler, kan foreldre eller forsørgere kreve den annen målform anvendt for sine barn, dersom de har så mange barn av samme årskull at de ved å henvises til samme skole hensiktsmessig kan danne en eller flere klasser.

Er målformen forskjellig ved kommunens skoler, kan barn uten hensyn til bopel kreves innskrevet som elev av den skole hvis målform barnets foreldre eller forsørgere foretrekker.

Barn for hvem det således er valgt målform, kan ikke uten skolestyrets samtykke gå over til klasser med annen målform.

5. Når skolestyret har fattet beslutning i henhold til nærværende paragraf 3 a—b, kan denne beslutning først omgjøres efter 5 års forløp.
6. Den målform som brukes ved nærværende lovs ikrafttreden, skal fremdeles brukes inntil innføring av den annen målform måtte bli besluttet av skolestyret.
7. Hvis en fjerdepart eller minst 100 av de stemmeberettigede som tilhører en skole, til skolestyret innsender forlangende om at det skal fattes bestemmelse i henhold til nærværende paragraf, punkt 3, er skolestyret pliktig til for vedkommende skole å etterkomme sådan henvendelse.

§ 61. Bøter.

Bøter efter nærværende lov forelegges av skolestyret.

§ 62. Plikt for embedsmenn og andre offentlige tjenestemenn til å støtte skolestyret og overtilsynet.

Det påligger embeds- og andre offentlige tjenestemenn, hver i sin stilling, uten særskilt godtgjørelse å yde skolestyret og overtilsynet den fornødne støtte.

Blir et skolebarn innkalt for politiet, skal dette straks sende melding derom til skolestyret.

16 juli.
Nr. 9.

§ 63. Tukt og orden.

Legemlig refselse må ikke nyttes i skolen.

Viser et barn særlig slett opførsel, og de hjelpemidler skolen rår over til å holde orden og disiplin, ikke fører frem, skal skolestyret vise barnet bort fra skolen.

Skolestyret skal i så fall enten få et slikt barn inn på tvangs-skole eller vende sig til vergerådet, som skal ta sig av barnet etter lov om vanrøktede barn.

§ 64. Ekspropriasjon.

Kongen kan bestemme at den grunn, bebygd eller ubebygd, som trengs til en folkeskole eller fortsettelsesskole med lekeplass og tomt til lærerbolig, vei og vann til disse bygninger og jord til skolehage, skal avgis etter takst om mindelig overenskomst ikke kommer i stand.

§ 65. Folkeskolen i ladesteder.

De ladesteder som har særskilt formannskap, skal med hensyn til skolevesenet henhøre under nærværende lovs bestemmelser.

§ 66. Kjøpstad forenet med landkommune.

Hvor kjøpstad eller del av kjøpstad i skolevesenets anliggender for tiden er forenet med tilstøtende skolekommune på landet, har departementet etter andragende fra vedkommende å avgjøre om og hvorvidt de i nærværende lov inneholdte bestemmelser skal komme til anvendelse for sådan kjøpstad eller del derav.

Sådan forening vedblir inntil Kongen etter søknad fra nogen vedkommende anderledes bestemmer.

Hvor forholdene tilsier det, kan det ordnes en felles skole for en kjøpstad eller en del av den og for en tilliggende del av en landkommune, når vedkommende myndigheter er enige om vilkårene. Den nærmere ordning for en sådan skole treffes av departementet.

§ 67. Byfolkeskole ordnet som landsskole.

Når det til en kjøpstad er henlagt nogen strekning som er å likestille med et landdistrikt, kan Kongen på søknad fra kommunestyret bestemme at folkeskolen for en sådan bydels vedkommende blir helt eller delvis å ordne etter de for landet gjeldende bestemmelser.

§ 68. Lovens ikraftttredelse.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1937. Fra samme tid opheves Lov om folkeskolen i kjøpstædene av 26 juni 1889 med senere tilleggslover.

Er ny lov om fortsettelsesskolen ikke vedtatt når denne lov trer i kraft, skal de nuværende regler om fortsettelsesskolen fremdeles være gjeldende (jfr. lov av 26 juni 1889, § 1, 3 ledd og § 15, 4 ledd).

16 juli.
Nr. 9.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om alderstrygd.

16 juli.
Nr. 10.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 13 juli 1936 sålydende:

Kapitel I.

Trygdens omfang. Pensjoner. Begravelsesbidrag.

§ 1. Norske statsborgere har rett til alderspensjon efter reglene i denne lov.

§ 2. Pensjonsrett har den som har fylt 70 år og i minst halvdelen av tiden efter sitt fylte 16. år og i hvert fall i de 5 siste år har

- a) hatt stadig opphold i riket, eller
- b) fart med norsk fartøi, eller
- c) vært den norske stats lønnede tjenestemann i utlandet eller lønnet betjent hos sådan tjenestemann eller fast ansatt ved virksomhet med hovedsete i Norge, eller som ektefelle, barn eller hushjelp tilhørt en sådan offentlig eller privat funksjonærs husstand.

Ektepar (se § 42) har pensjonsrett, når den ene ektefelle fyller vilkårene i 1ste ledd.

Efter innstilling fra trygdenevnden kan trygdestyret for det enkelte tilfelle fravike disse vilkårene, når særlige forhold gjør det rimelig.

§ 3. Utelukket fra pensjon er den, som

- a) er fradømt de i den almindelige borgerlige straffelovs § 29, 2 eller den militære straffelovs § 12, 2 b nevnte statsborgerlige rettigheter og ikke senere har gjenvunnet dem, eller
- b) i de siste 5 år før pensjonskrav fremsettes, er dømt til eller har avsonet fengselsstraff for eller sittet i tvangsarbeide for overtredelse av lovgivningen om løsgjengeri,

16 juli. betleri og drukkenskap eller om underholdsplikt overfor
Nr. 10. ektefelle og barn.

Efter innstilling fra trygdenevnden kan trygdestyret for det enkelte tilfelle fravike reglene i 1ste ledd, når særlige forhold gjør det rimelig.

Er noen utelukket fra pensjon efter denne paragraf, skal det pensjonsbeløp han ellers vilde hatt krav på, i nødvendig utstrekning, efter trygdenevndens nærmere bestemmelse, gå til underhold av familien (se § 42). Trygdestyret kan dog efter innstilling fra trygdenevnden bestemme at ikke-pensjonsberettiget ektefelle som er i den stilling som er nevnt foran under a) og b), skal utelukkes fra å få del i pensjonsbeløpet.

§ 4. For hver kommune skal det fastsettes pensjonsgrunnlag, særskilt for enkeltperson og for ektepar.

Pensjonsgrunnlaget skal være så stort, at 60 pct. av beløpet gir en enkelt person uten annen inntekt det nødvendige til underhold i kommunen i ett år.

Pensjonsgrunnlaget skal dog for enkeltperson ikke være under 800 kroner i bykommuner og 600 kroner i landkommuner.

For ektepar skal pensjonsgrunnlaget være minst 50 pct. høiere enn for enkeltperson.

For trygdede som har barn (se § 42), skal pensjonsgrunnlaget være så stort at 60 pct. av det gir det nødvendige til underhold av hele familien, når den ingen annen inntekt har.

Pensjonsgrunnlaget for enkeltperson og for ektepar settes alltid til et helt antall 100 kroner.

§ 5. Pensjonsgrunnlagene fastsettes av Socialdepartementet efter forslag fra kommunestyret, som før det gjør vedtak i saken, skal innhente uttalelse fra trygdenevnden. Kommunestyret sender sitt forslag til *fylkesskattestyret* som sender det videre til departementet med sin uttalelse.

Kommunestyret kan anke Socialdepartementets avgjørelse inn for Kongen.

§ 6. Pensjonen skal til enhver tid beregnes efter pensjonsgrunnlaget i den kommune, der den trygdede er bosatt (bostedskommunen). Sjømenn og annen betjening på norsk skib regnes, hvis ikke noen annen bostedskommune kan påvises, for bosatt der rederiet har kontor.

Inntil den trygdede (pensjonisten) er blitt 75 år, skal dog pensjonen beregnes efter grunnlaget i hans forrige norske bostedskommune, hvis han har hatt en sådan efter sitt 60de år, og grunnlaget der er lavere. Har han skiftet bostedskommune flere ganger i dette tidsrum, følges grunnlaget i den kommune der det er lavest.

Trygdenevnden i den nye bostedskommune kan for det

enkelte tilfelle fravike disse reglene når særlige forhold gjør det rimelig. 16 juli.
Nr. 10.

For trygdet som ikke er bosatt i noen norsk kommune, fastsettes pensjonsgrunnlaget av trygdestyret.

For ektepar, hvor ektefellene har hatt eller har forskjellig bostedskommune, avgjøres spørsmålet om bostedskommune, pensjonsgrunnlag og pensjonsberegning efter regler fastsatt av trygdestyret.

§ 7. Den årlige alderspensjon utgjør 60 pct. av det som mangler i at den pensjonsberettigedes påregnelige årlige inntekter når op i pensjonsgrunnlaget. Har den trygdede familie, kommer det tilsvarende pensjonsgrunnlag og hele familiens påregnelige inntekter i betraktning.

Ved fastsettelsen av de påregnelige inntekter av personlig arbeide, tas det for ektefelle under 70 år og for ikke pensjonsberettiget ektefelle over 70 år hensyn til dennes arbeidsevne, idet det forutsettes, at han (hun) skal bidra til det felles underhold så meget som det med rimelighet kan forlanges. For pensjonsberettiget over 70 år tas det alene hensyn til arbeidsinntekt i den utstrekning den kan antas å ville bli erhvervet. For barn under 16 år tas hensyn til det bidrag det yder eller bør ventes å yde til sitt underhold, dog ikke med større beløp enn det tillegg til pensjonsgrunnlaget som barnet betinger.

Ved inntektsberegningen sees bort fra

- a) gaver eller andre ydelser som vedkommende ikke har rettslig krav på, *for et beløp inntil minstepensjonsgrunnlaget, jfr. § 4,*
- b) annen inntekt inntil en *tredjedel* av pensjonsgrunnlaget. Formuesinntekt blir å regne som om det for formuen var kjøpt livrente efter gjeldende satser for ren livrenteberegning, *herfra dog undtatt formue som består av fast eiendom for et beløp inntil kr. 6 000.*

Hvis inntekten for noen del består av naturalverdier (herunder husvær), skal beregningen skje efter regler som fastsettes av Kongen.

Pensjonen avrundes alltid til nærmeste antall kroner pr. måned.

§ 8. Alderspensjonen begynner å løpe når den trygdede har fylt 70 år og oppfyller de øvrige pensjonsvilkår.

Dog løper pensjonen ikke fra noe tidligere tidspunkt enn 6 måneder før den dag, da pensjonskravet kom inn til trygdenevnden. Herfra kan dog nevnden gjøre undtagelse, når forholdene gjør det rimelig.

Pensjonen faller bort når pensjonisten dør eller ikke lenger oppfyller vilkårene for alderspensjon.

- 16 juli. § 9. Trygdestyret gir nærmere regler om vilkårene for
 Nr. 10. utbetaling av pensjoner til pensjonister bosatt i utlandet.

§ 10. Når en pensjonist eller et medlem av hans familie dør, utbetales til avdødes bo et beløp av 75 kroner som begravelsesbidrag, dog med fradrag av begravelsesbidrag som måtte påhvile noen annen offentlig kasse eller noen sykekasse.

Kapitel 2.

Trygdestyre. Trygdenevnder.

§ 11. Sosialdepartementet skal være styre for alderstrygden (trygdestyre).

I hver kommune skal det være en trygdenevnd på 5 medlemmer og like mange varamenn. Etter innstilling fra kommunestyret opnevner trygdestyret for 3 år formannen og hans varamann. Kommunestyret velger de andre medlemmer med varamenn for valgperioden. Dersom fire representanter krever det, skal valget skje efter forholdsvalgmåten overensstemmende med kommunestyrelovens bestemmelser om valg av formenn.

Trygdestyret kan avskjedige formannen for trygdenevnden og varaformannen dersom det finner at de er uskikket for stillingen.

Den som har gjort tjeneste som formann eller kommunevalgt medlem i en valgperiode, kan undslå sig for valg like så lang tid.

§ 12. Trygdenevnden har å foreta det som pålegges den i denne lov eller i instruks, utferdiget av trygdestyret.

Trygdenevnden er vedtaksfør når minst halvdelen av medlemmene er til stede, og deriblandt formannen eller hans varamann. I tilfelle stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

Over trygdenevndens forhandlinger skal føres møtebok.

Medlem av nevnden skal fratre, når saken gjelder ham selv, hans over- eller underordnede eller noen som er så nær beslektet eller besvogret med ham som søskenbarn.

Er både formannen og hans varamann ugilde, velger nevnden for anledningen en formann.

§ 13. Kommunestyret bevilger efter forslag fra nevnden det som er nødvendig til kontorhold. Det kan bestemme at det skal ansettes lønnet forretningsfører.

Kommunestyret kan bevilge nevndens formann en årlig godtgjørelse. Også de andre medlemmer kan, når det ansees påkrevd, bevilges godtgjørelse for sitt arbeide.

Kapitel 3.

Pensjonssakens behandling.

§ 14. Pensjonskrav skal fremsettes skriftlig og inneholde de nødvendige opplysninger tillikemed bevidnelse om at de er riktige, efter skjema fastsatt av trygdestyret.

Den trygdenevnd som pensjonssøkeren henvender sig til, er pliktig til å gi ham veiledning ved kravets fremsettelse. 16 juli.
Nr. 10.

§ 15. Pensjonssøkeren fremsetter sitt krav for trygdenevnden i den kommune der han er bosatt (bostedskommunen), se § 6 første ledd. Har han ikke fast bopel, fremsetter han kravet for nevnden i den kommune der han på den tid oppholder sig. Er han bosatt utenfor riket, sender han kravet til trygdestyret.

Den trygdenevnd han fremsetter kravet for, er pliktig til å behandle saken (§§ 19, o. flg.), med mindre nevnden finner det utvilsomt at han ikke er bosatt i kommunen. I så fall sender den straks dokumentene inn til trygdestyret med sin uttalelse og mulige nærmere opplysninger.

§ 16. Trygdestyret skal selv behandle pensjonssaken i første instans, hvis pensjonssøkeren er bosatt utenfor riket eller er uten fast bopel. I så fall gjelder om trygdestyret det som i det følgende er sagt om nevnden (jfr. dog § 29). Enhver trygdenevnd er pliktig til å bistå trygdestyret med å innhente opplysninger, gjøre undersøkelser og gi uttalelser. Trygdestyret kan også overlate til en nevnd å treffe avgjørelse i saken. Nevnden skal i så fall underrette trygdestyret om avgjørelsen.

§ 17. Er pensjonskravet kommet inn til trygdestyret og det ikke er klart at det i første instans hører under styret, skal dette snarest avgjøre om saken foreløbig skal behandles der eller av en trygdenevnd. Avgjørelsen er bindende for vedkommende nevnd, som derefter har å gå frem efter §§ 19 o. flg.

§ 18. Enhver tvist om pensjonssøkerens bostedsforhold skal behandles som særskilt sak og avgjøres efter reglene i kap. 8.

Imidlertid gjelder den kommune, der nevnden efter § 15, annet ledd, eller § 17 har å behandle pensjonssaken, foreløbig for hans bostedskommune.

Når bostedstvisten er endelig avgjort, overtar trygdenevnden i den endelige bostedskommune — eller i tilfelle trygdestyret — pensjonssakens videre behandling.

Den foreløbige bostedskommune har krav på full erstatning for mulige utlegg hos den endelige bostedskommune eller i tilfelle hos staten (jfr. § 36, annet ledd). Er det staten som har gjort de foreløbige utlegg, har den samme rett til full erstatning.

§ 19. Ved behandlingen av pensjonssaken har trygdenevnden å kontrollere og — om nødvendig — søke utfylt de opplysninger, pensjonssøkeren har gitt. Den kan innkalle ham til muntlig forklaring.

På grunnlag av de opplysninger som er fremkommet, treffer nevnden derpå sitt vedtak om pensjonsretten og pensjonens størrelse. Om utfallet underrettes pensjonssøkeren.

- 16 juli. § 20. Når billighet taler for det, kan trygdenevnden eller
 Nr. 10. trygdestyret tilstå pensjonssøkeren en foreløbig pensjon mens pensjonssaken er under behandling.

Når saken er endelig avgjort, bestemmer henholdsvis nevnden eller trygdestyret om den foreløbige pensjon skal tilbakebetales av pensjonssøkeren (i tilfelle ved avkortning i den endelige pensjon). Det utlegg som ikke blir dekket på den måte, deles mellom kommune og stat efter samme regler som for pensjoner bestemt.

Kapitel 4.

Pensjonens utbetaling. Tilsynet med pensjonistens forhold.

§ 21. Pensjonen utbetales terminvis — som regel månedsvis, i det minste hvert kvartal — på den måte og gjennom den myndighet i pensjonistens bostedskommune, som kommunestyret bestemmer.

Har pensjonisten ikke noen bostedskommune i riket, treffer trygdestyret den nødvendige bestemmelse.

Trygdestyret fastsetter de legitimasjoner som skal kreves ved utbetaling av pensjon.

§ 22. Pensjonisten plikter å underrette nevnden om enhver endring i de forhold som avgjør hans rett til pensjon eller størrelsen av den. Likeledes plikter han å gi de opplysninger om disse forhold, som kreves av trygdens myndigheter.

Tar han fast bopel i ny kommune, skal han innen 14 dager efter flytningen melde denne til nevnden i begge kommuner. Enhver nevnd som får sådan melding, skal underrette nevnden i den annen kommune.

Pensjonen utbetales efter flytningen gjennom vedkommende myndighet i den nye bostedskommune.

Blir det tvist om bostedskommunen, treffer trygdestyret foreløbig avgjørelse (jfr. § 17), inntil tvisten kan bli avgjort efter kap. 8.

For pensjonister som ikke har noen bostedskommune i riket, gir trygdestyret de nødvendige forskrifter.

§ 23. Finner trygdenevnden at pensjonisten på grunn av sykdom eller svakhet eller annen årsak ikke er istand til å passe sig selv eller sitt gods, og heller ikke har noen som kan og vil ta sig av ham på forsvarlig måte, kan den vedta å sette ham i pleie- eller gamlehjem eller i forsvarlig privat forpleining, eller på annen måte sørge for at han får nødvendig forpleining og tilsyn.

§ 24. Trygdestyret gir nærmere regler for utbetaling av pensjonen. Det kan fastsettes i reglene at pensjonen skal ut-

betales til og forvaltes på pensjonistens vegne av en annen pålitelig person, når trygdenevnden finner det påkrevd. 16 juli.
Nr. 10.

§ 25. Trygdenevnden kan avslå pensjonskrav eller helt eller delvis inndra eller tilbakeholde tilkjent pensjon, hvis pensjonssøkeren (pensjonisten)

a) ikke gir opplysninger som blir krevd, eller har gitt uriktige opplysninger eller fortiet omstendigheter av betydning eller har bortskjenket eller på annen måte frivillig har forminsket sin formue eller inntekter;

b) ikke retter sig etter annet pålegg som er hjemlet i denne lov. Trygdenevnden kan tilbakeholde tilkjent pensjon, hvis pensjonssøkeren (pensjonisten) uberettiget motsetter sig forføininger efter § 23.

Er trygden ved hans forsømmelse påført tap som ikke kan dekkes ved forføining efter de foregående ledd, kan nevnden inntale erstatning hos ham gjennom de almindelige domstoler.

§ 26. Har pensjonssøkeren (pensjonisten) ikke noen norsk bostedskommune, behandles saken efter §§ 23 og 25 av trygdestyret. Enhver nevnd er pliktig til å bistå trygdestyret med å innhente opplysninger, gjøre undersøkelser og gi uttalelser. Trygdestyret kan også overlate til en nevnd å treffe avgjørelse i saken. Nevnden skal i så fall underrette trygdestyret om avgjørelsen.

§ 27. Pensjonen inndras for den tid, pensjonisten avsoner frihetsstraff eller sitter i tvangsarbeide, uten at pensjonsretten er tapt efter § 3.

Er pensjonisten familieforsørger, skal pensjonen i nødvendig utstrekning gå til familien i denne tid.

Kapitel 5.

Anke. Omgjørelse. Ny behandling.

§ 28. Trygdenevndens avgjørelser efter § 19 — herunder også om dispensasjon efter § 6, tredje ledd — samt efter §§ 23 og 25 kan av pensjonssøkeren og ethvert medlem av nevnden ankes inn for trygdestyret.

Pensjonssøkeren må erklære anken innen 4 uker efter at han har fått melding om vedtaket. For sjømenn og andre som er utenlands, kan nevnden eller trygdestyret forlenge fristen under hensyn til avstanden.

Medlem av nevnden må erklære anken innen 14 dager efter vedtaket.

Ankeerklæringen fremsettes skriftlig for nevnden og sendes av denne til trygdestyret.

Trygdestyret kan innen det treffer sin avgjørelse, kreve ytterligere opplysninger og undersøkelser. Det kan hjemvise

16 juli. saken til ny behandling av nevnden eller selv avgjøre den i Nr. 10. realiteten.

Om avgjørelsen underrettes nevnden og pensjonssøkeren.

§ 29. Trygdestyrets avgjørelse etter §§ 16 og 26 kan omgjøres av styret, men ikke påankes. Avgjørelser truffet av en trygdenevnd i henhold til disse bestemmelser kan innankes for trygdestyret etter reglene i § 28. De kan også omgjøres av trygdestyret uten å være påanket.

§ 30. Spørsmålet om retten til pensjon og dens størrelse kan tas op igjen til ny behandling hvis det foreligger nye avgjørende opplysninger eller forholdene er varig endret.

Reglene i dette kapitel gjelder i så fall på tilsvarende måte.

Rett til å kreve ny behandling har pensjonssøkeren (pensjonisten), ethvert medlem av trygdenevnden i bostedskommunen og trygdestyret.

Kapitel 6.

Alderstrygdavgift. Aldersfond.

§ 31. Den som efter reglene for den kommunale skatte- ligning er å regne for bosatt i riket og har en antatt årsinntekt av minst kr. 800 om han bor i by, og minst kr. 600 om han bor på landet, skal svare en alderstrygdavgift av 1 pct. årlig av den antatte inntekt, dog ikke over 100 kroner. Avgiften svares første gang for det år, den avgiftspliktige fyller 18 år. Avgifts- plikten bortfaller fra og med det år, den avgiftspliktige dør eller fyller 70 år.

Også innenlandske aktieselskaper og andre skattepliktige selskaper og innretninger som hører hjemme i riket, skal svare avgift efter reglene i første ledd.

§ 32. Alderstrygdavgiften skal gå til et fond (aldersfondet).

Kongen treffer bestemmelse om styre for fondet.

Plan for fondets vekst, endelige størrelse og forvaltning fastsettes av Kongen med Stortingets samtykke. Når ut- giftene til alderspensjoner og begravellesbidrag har nådd en i planen fastsatt høide, skal avkastningen av fondet gå til dekning av merutgiften ved trygden efter regler i planen.

Minst en gang hvert tiende år skal trygdestyret la planen underkaste sakkyndig gransking under hensyn til befolknings- forholdene og trygdens økonomiske stilling og gi innberetning til Kongen og Stortinget med forslag om mulig nødvendige endringer.

§ 33. Alderstrygdavgiften for hver avgiftspliktig fast- settes av ligningsnevnden på grunnlag av det kommunale skattemannntall, som skal omfatte alle avgiftspliktige som 1ste januar hvert år efter skattelovenes regler er å regne for bo-

satt i kommunen, eller for selskapers og innretningers vedkommende som har sitt hovedkontor eller sete der. 16 juli.
Nr. 10.

Ved fastsettelsen av avgiften for mann og hustru som er lignet hver for sig følges skattelovens regler for skattens beregning.

Melding om utregningen av avgiften og om senere endringer, sendes snarest mulig til trygdestyret gjennom trygdenevnden, bilagt med de opplysninger trygdestyret krever. Trygdestyret fører tilsyn med avgiftsberegningen i den utstrekning og på den måte styret finner påkrevd.

§ 34. Skattelovenes regler om utligning, opkreving og inndrivning av kommuneskatter gjelder på tilsvarende måte for alderstrygdavgiften etter denne lov. Sosialdepartementet kan i nødvendig utstrekning utferdige tilleggsbestemmelser.

§ 35. De innbetalte avgiftsbeløp skal holdes adskilt fra kommunens egne midler, og skal sendes inn til aldersfondet innen utgangen av hver måned. Er ikke hele den utlignede avgift kommet inn innen utgangen av desember måned det år den er utlignet, skal kommunen straks betale inn restbeløpet til fondet. Ved innbetaling etter årets utgang svarer kommunen renter etter den sats styret for fondet fastsetter. Den bør gjennomgående ikke være høyere enn 1 pct. over Norges Banks vekseldiskonto.

Når kommunen har oppfylt sin betalingsplikt til fondet, får den retten til avgiftsrestansene.

Kommunestyret kan vedta at den utlignede alderstrygdavgift ikke skal opkreves av dem som etter kommunens ligningsregler er fritatt for kommuneskatt. Kommunen har ansvar overfor aldersfondet for hele det utlignede, men ikke opkrevede beløp etter reglene i første ledd.

Kapitel 7.

Trygdeutgiftenes fordeling mellom kommune, stat og aldersfond.

§ 36. Utgifter til pensjoner og begravelsesbidrag utredes av den trygdedes bostedskommune til enhver tid, se § 6, første ledd.

Er vedkommende ikke bosatt i noen norsk kommune, utredes utgiftene av staten.

For ektefeller med forskjellig bostedskommune (§ 6, siste ledd) blir spørsmålet om hvorledes utgiftene skal utredes, å avgjøre etter regler fastsatt av trygdestyret.

§ 37. Av sine utgifter til alderspensjoner og begravelsesbidrag i budgettåret har hver kommune krav på å få godtgjort halvdelen av statskassen og $\frac{3}{8}$ av aldersfondet. Dog er bidraget til alderspensjoner begrenset til de nevnte andeler av de pensjoner som

16 juli. fremkommer efter minstepensjonsgrunnlaget, idet tilleggsprosenten Nr. 10. for ektepar ikke skal regnes høiere enn 50 pct., jfr. § 4.

§ 38. For pensjonister som ikke har vært bosatt 5 år i kommunen, gjelder følgende regler:

Kommunen kan for hver pensjonstermin kreve 50 pct. av sine nettoutgifter etter § 37 erstattet av hans forrige bostedskommune, eller hvis han i dette tidsrum ikke har hatt noen annen norsk bostedskommune, av staten.

Har han flyttet flere ganger i de siste 5 år, påhviler erstatningen den kommune der han var bosatt for 5 år tilbake. Hadde han på det tidspunkt ikke noen norsk bostedskommune, påhviler erstatningen staten.

Likeså utreder staten erstatningen, hvis det opphold som skulde medføre erstatningsplikt for en tidligere bostedskommune, ikke har vart minst 1 år.

Siste ledd i § 36 skal gjelde på tilsvarende måte.

Den tidligere bostedskommune har for utlegg efter denne paragraf intet krav på statsbidrag.

§ 39. Det påhviler trygdenevnden å sende regning for hvert kvartal til trygdestyret og andre kommuners nevnder over kommunens krav på bidrag og erstatninger efter denne lov.

Er regning ikke sendt innen 3 måneder efter utløpet av vedkommende kvartal, tapes kravet.

Er det tvist om bostedsforholdet, løper dog 3 månedersfristen for krav mot tvistens parter tidligst fra den dag da underretning er mottatt om den endelige avgjørelse.

Er regning ikke betalt innen 3 måneder, efter at den er mottatt, svares fremtidig rente efter samme sats som er fastsatt efter § 35. For regning som er sendt før bostedstvisten er avgjort, regnes fristen som i tredje ledd bestemt.

Er regning på erstatning fra en kommune ikke betalt innen 6 måneder efter forfall, kan beløpet med renter kreves holdt tilbake i statsbidraget efter § 37.

Når staten har erstatningskrav mot kommunen, gjelder om trygdestyret det som er sagt ovenfor om trygdenevnden.

Socialdepartementet kan bestemme at en kommune skal få forskudd på bidrag efter § 37, hvis den ellers vil ha vanskelig for å skaffe midler til løpende pensjoner.

Kapitel 8.

Avgjørelse av tvister om bostedsforhold m. m.

§ 40. Tvist om en pensjonssøkers (pensjonists) bostedsforhold avgjøres av trygdestyret.

Trygdestyret påser at saken blir forelagt alle de interesserte

kommuners nevnder, som har å gjøre den nødvendige undersøkelse og gi erklæring. Enhver nevnd, så vel i som utenfor de interesserte kommuner, er pliktig til etter krav fra trygdestyret å gjøre de undersøkelser og gi de opplysninger om bostedsforholdet, som kan skaffes i kommunen. Den trygdedes erklæring om bostedsforholdet skal innhentes.

Forsømmelighet ved sakens behandling pådrar erstatningsansvar. Dette avgjøres på samme måte som bostedstvisten.

Er staten part i saken, kan enhver av de interesserte kreve tvisten avgjort av en voldgiftsrett på 3 medlemmer, som oppnevnes av justitiarius i Høiesterett. Utgiftene ved voldgiftsretten utredes av statskassen.

§ 41. Tvist mellom kommuner eller mellom kommune og stat om krav på statsbidrag eller erstatninger, avgjøres på samme måte som bostedstvist etter § 40.

Kapitel 9.

Forskjellige bestemmelser.

§ 42. Når denne lov taler om ektepar eller ektefeller, mener den både ektefeller som lever sammen og ektefeller som ikke lever sammen, så lenge ikke ekteskapet er endelig oppløst.

Når loven taler om den trygdedes barn, mener den ethvert barn under 16 år, som han etter lovgivningen har forsørgelsesplikt mot og virkelig forsørger helt eller delvis, enten de er

- a) hans barn i eller utenfor ekteskap, eller
- b) barn født utenfor ekteskap, som han har bidragsplikt til eller
- c) stebarn som han i samliv med ektefelle forsørger, eller
- d) adoptivbarn (lov av 2 april 1917).

Også annet barn under 16 år, som den trygdede frivillig forsørger, kan av trygdenevnden stilles likt med de forannevnte, når billighet tilsier det.

Når loven bruker uttrykket familie, mener den den trygdedes ektefelle (jfr. første ledd) og barn som er nevnt i annet ledds litr. a—d, og barn som trygdenevnden har stillet likt med disse.

§ 43. For et ektepar har hver av ektefellene rett til å fremsette pensjonskrav, erklære anke og begjære ny behandling. Pensjonssøkerens (pensjonistens) plikter etter kap. 3 og 4 påhviler begge ektefeller.

§ 44. Trygdemyndighetenes medlemmer og funksjonærer er pliktige til taushet om det de i stillings medfør får vite om private forhold.

16 juli.
Nr. 10.

16 juli. Overtredelse straffes efter straffelovens bestemmelser om
Nr. 10. offentlige tjenestemenn.

§ 45. Til bruk for saker efter denne lov plikter enhver offentlig og kommunal myndighet å gi trygdens organer de opplysninger som vedkommende i kraft av sin stilling sitter inne med.

Trygdestyret kan til bruk for saker efter denne lov kreve forklaringer optatt ved utenrettslig eller rettslig efterforskning. Kongen kan gi nærmere forskrifter herom.

§ 46. Trygdenevndens og trygdestyrets avgjørelser i pensjonssaker og ankesaker, så vel som avgjørelser i saker efter kap. 8, skal i korthet grunngis.

I saker efter kap. 8 kan partene ilegges saksomkostninger.

§ 47. De i kap. 8 nevnte tvister må ikke bringes inn for de almindelige domstoler, men avgjøres endelig og med bindende virkning av de myndigheter som der er nevnt.

I andre saker efter denne lov, der trygdestyret er ankeinstans, er de skjønnsmessige avgjørelser av ankeinstansen endelige. Derimot kan spørsmål som ikke er av ublåndet skjønnsmessig art, bringes inn for domstolene, efter at ankeinstansen har truffet sin avgjørelse.

§ 48. Saker som reiser sig av denne lov er fritatt for retts- og skrivegebyr.

§ 49. Under forutsetning av gjensidighet, kan det ved traktatmessig overenskomst åpnes adgang også for fremmede lands borgere til — med de nødvendige lempninger — å trygdes efter denne lov.

§ 50. De rettigheter denne lov hjemler, kan forandres, innskrenkes eller opheves ved senere lov.

§ 51. Denne lov trer i kraft straks. Dog inntreter retten til pensjon først fra 1 juli 1937. Alderstrygdavgiften skal utlignes første gang i 1937 for den årsinntekt som er oppebåret i 1936.

§ 52. Lov av 7 desember 1923 om alderstrygd opheves.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om driftskreditt for mindre jordbrukere. 16 juli.
Nr. 11.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 13 juli 1936 sålydende:

Kapitel 1.

Driftskredittkassen for mindre jordbrukere.

§ 1. Kassens formål.

Driftskredittkassen for mindre jordbrukere har til formål
å gi lån til driftskredittlag efter reglene i denne lov,
å øve kontroll med at lagene virker i samhøve med gjeldende lov og forskrifter, og
å hjelpe frem en gagnlig utvikling i det hele av driftskredittsamvirket blandt mindre jordbrukere.

§ 2. Fond og innlån.

Kassen skal ha et grunnfond og et reservefond som begge hører til staten, og som blir dannet av midler som Stortinget bevilger.

Reservefondet skal bare brukes til å dekke kassens mulige tap på utlån til driftskredittlag. Rentene av dette fond skal legges til kapitalen inntil fondet når den høide som Stortinget fastsetter.

Styret for kassen kan ta op lån, som staten garanterer, med op til 3 ganger den sum som grunnfondet utgjør. Såfremt lån blir optatt ved at kassen utsteder ihendehaverobligasjoner, gir vedkommende departement påtegning om statsgarantien. Grunnfondet kan brukes til utlån.

§ 3. Utlån.

Styret for kassen avgjør efter nærmere prøving om lån-søknader fra driftskredittlag skal innvilges. Styret skal påse at det til enhver tid finnes forsvarlig sikkerhet for lånet.

Renten for lånene skal ikke være høiere enn at den gjennomsnittlig dekker den rente kassen selv betaler for de utlånte midler. Om tilbakebetalingen fastsetter kassestyret med samtykke av departementet nærmere regler.

§ 4. Styre.

Kassen skal ledes av et styre på fem medlemmer. Formannen, næstformannen og to medlemmer, samtlige med varamenn opnevnes av Kongen og ett medlem med varamann av styret for Norges Bank. Medlemmene opnevnes for 3 år ad gangen. Ingen kan opnevnes efter han har fylt 68 år.

- 16 juli. Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag skal
 Nr. 11. gis høve til å komme med forslag til de to medlemmer av styret, som opnevnes ved siden av formann og næstformann. Styret ansetter kassens tjenestemenn.

§ 5. Administrasjonsutgifter.

Kassens administrasjonsutgifter blir utredet av statskassen etter bevilgning av Stortinget.

Godtgjørelsen for medlemmene av styret og lønnen for tjenestemennene blir fastsatt av Stortinget.

§ 6. Kassens hovedsäte. Avdelingskontorer.

Kassen har sitt hovedsäte i Oslo.

Med samtykke av Stortinget kan det opprettes avdelingskontorer for enkelte landsdeler. Kongen gir nærmeré forskrifter om avdelingsstyre m. v.

Kapitel 2.

Driftskredittlag.

§ 7. Formål og virkeområde.

Skal et driftskredittlag få lån i Driftskredittkassen for mindre jordbrukere, må laget være opprettet i samsvar med reglene i denne lov. Disse lag har enerett til å bruke navnet driftskredittlag. Intet lag kan tre i virksomhet før det har fått sine vedtekter stadfestet av styret for driftskredittkassen. Vedkommende departement utarbeider normalvedtekter for lagene.

Driftskredittlag kan ikke drive annen virksomhet enn å yde kreditt til sine medlemmer til kjøp av slike driftsmidler for jordbruk, som § 12 nevner.

Laget må ha minst 10 medlemmer som er godkjent etter reglene i § 8. Når særlige forhold krever det, kan styret for driftskredittkassen samtykke i et lavere medlemstall. Lagets virkeområde skal fastsettes i vedtektene og må ikke gripe inn i virkeområdet for noe annet driftskredittlag. Virkeområdet skal være sammenhengende og ikke større enn at det kan forutsettes at medlemmene kjenner hverandres personlige og økonomiske forhold.

§ 8. Medlemskap.

Medlemmer av driftskredittlag kan bare være norske statsborgere som driver jordbruk og er personlig skikket til dette. Både den som er med å grunnlegge laget og den som senere søker om å bli optatt, må godkjennes som medlem ved vedtak av lagsstyret.

Blir noen nektet medlemskap, kan han kreve saken forelagt for første medlemsmøte. For at medlemsmøtet kan opta ham som medlem, kreves $\frac{2}{3}$ flertall. 16 juli. Nr. 11.

Ingen kan være medlem av flere driftskredittlag medmindre han driver flere jordbruk som ligger innenfor forskjellige lags virkeområde.

Medlemmene kan i ett og samme lag ha fra 1 til 7 medlemslotter. Styret kan for det enkelte tilfelle fastsette hvor mange lotter et medlem høist kan ha.

§ 9. Overføring av medlemslotter.

Utmelding.

Medlemslotter kan bare overføres til jordbruker som på vanlig måte blir optatt som medlem av laget.

Så lenge det ikke er vedtatt å oppløse et lag, kan ethvert medlem melde sig ut. I vedtektene for laget kan det fastsettes at ingen kan melde sig ut før det har gått en viss tid efter innmeldingen. Men medlemmene kan ikke bindes for mer enn 5 år. Utmeldingen skal være skriftlig og sendes lagsstyret senest 3 måneder før regnskapsåret løper ut.

Den som har overført medlemslott eller meldt sig ut av laget, blir fri ansvar efter § 15 såfremt det første, reviderte årsregnskap viser overskudd av aktiva over lagets forpliktelser og styret for driftskredittkassen har samtykket i ansvarsfrihet, efterat årsregnskapet er blitt forelagt for styret.

Medlem som har overført medlemslott eller meldt sig ut av laget, blir fri ansvar for nye lån som innvilges efter overdragelsen eller utmeldelsen.

Ved dødsfall gjelder tilsvarende regler.

§ 10. Tap av medlemskap.

Styret for driftskredittlag kan inndra medlemskapet for medlem som ikke betaler skyldige medlemspenger eller som misligholder sine låneforpliktelser til laget. Med samtykke av styret for driftskredittkassen kan medlemskap inndras også av andre grunner. Den som får sitt medlemskap inndradd, hefter fremdeles for de lån som laget hadde ved inndragingen.

§ 11. Medlemspenger.

Medlemspengene blir fastsatt i vedtektene og må ikke være mindre enn 8 kr. for hver lott. Den som vil tegne sig som medlem, betaler minst halvparten av medlemspengene kontant ved tegningen og resten innen 3 år. Pengene kan holdes tilbake i lån som medlemmet får.

16 juli.

Nr. 11.

§ 12. Ut- og innlån.

Driftskredittlag kan efter bevilgning av lagsstyret yde lån til kjøp av husdyr, maskiner og andre jordbruksredskaper, såfrø og kunstgjødsel, såfremt styret finner at kjøpet er nødvendig for at lånsøkeren kan drive eiendommen tilfredsstillende.

Lånet kan være op til $\frac{3}{4}$ av kjøpesummen, men ikke over 200 kroner for hver medlemslott lånsøkeren har. Styret påser at kjøpesummen er rimelig og at lånet blir brukt til det innkjøp som det er bestemt til. Låntakeren skal betale inn sin del av kjøpesummen til kassereren i laget som sender pengene videre til selgeren sammen med lånemidlene.

Styret fastsetter utlånsrenten som ikke skal være mer enn 1 pct. høiere enn den rente laget selv betaler for lån i driftskredittkassen. Lån til såfrø og kunstgjødsel skal betales tilbake innen 9 måneder. Andre lån er avdragsfrie det første halvår og skal derefter betales tilbake i høist 6 halvårige terminer. I særlige tilfelle kan lagsstyret innrømme en tilbakebetalingstid av opptil 10 halvårige terminer efter nærmere regler fastsatt av kassestyret.

Lagsstyret søker driftskredittkassen om de midler som laget trenger til sin virksomhet. Laget må ikke uten samtykke av driftskredittkassen låne av noen annen.

§ 13. Sikkerhet for lån.

Styret påser at driftskredittlag i ethvert tilfelle får slik sikkerhet for lån som styret finner betryggende.

Det kan avtales at laget med full rettsgyldighet uten overlevering skal ha eiendomsretten til husdyr, maskiner og andre redskaper som helt eller delvis er kjøpt for lån av laget. I så fall skal lov om kjøp på avbetaling av 21 juli 1916 gjelde på tilsvarende måte.

§ 14. Overskudd og fond m. v.

Av overskuddet skal minst 50 pct. legges til et reservefond for laget. Resten kan brukes til administrasjon sammen med statsbidraget efter § 19.

Inntil reservefondet har nådd 20 kroner pr. medlemslott, yder staten tilskudd til reservefondet med en like stor sum pr. år som laget selv avsetter av sitt overskudd.

Medlemspengene blir i sin helhet lagt til reservefondet.

Reservefondet kan brukes til:

å dekke tap på utlån,

å betale tilbake medlemspenger ved utmelding eller dødsfall blandt medlemmene. Tilbakebetaling finner sted såfremt

fondet ikke er mindre enn 10 kroner pr. medlemslott, og kan foregå avdragsvis i løpet av tre år dersom styret vedtar det, 16 juli. Nr. 11.

å erstatte tap som tidligere er utlignet på medlemmene etter neste paragraf, såfremt fondet ikke derved faller under 20 kroner pr. medlemslott,

å dele ut utbytte på medlemslottene såfremt fondet har nådd en høide av 30 kroner pr. medlemslott.

§ 15. Medlemsansvar.

Medlemmer av driftskredittlag er personlig ansvarlige for lagets forpliktelser med 50 kroner pr. medlemslott. Innenfor denne grense hefter de én for alle og alle for én.

Tap kan ikke lignedes ut på medlemmene uten forsåvidt reservefondet er utilstrekkelig til å dekke opståtte tap. Det kan ikke i noe tilfelle lignedes ut mer enn 10 kroner året pr. medlemslott. Når det gjelder lån som er utbetalt før 1 juli 1941, bidrar staten likt med medlemmene til å dekke tap som må lignedes ut.

Betaling av et utlignet tap, minsker ikke det ansvar et medlem har etter første ledd, så lenge han er medlem av laget og det ikke er vedtatt å oppløse dette.

Lagsstyret eller i tilfelle styret for driftskredittkassen gjør vedtak om å ligne ut tap. Beløpene kan drives inn ved utpanting.

§ 16. Styre.

Driftskredittlag skal ha et styre på tre medlemmer med to varamenn valgt av medlemsmøte for 2 år blandt medlemmer i laget, og slik at henholdsvis en og to styremedlemmer er på valg hvert år. De to varamenn er på valg hvert år. Første år blir det avgjort ved loddtrekning hvem som går ut. Formannen blir valgt særskilt.

Styret velger varaformann og regnskapsfører (kasserer). Formann og varaformann kan ikke være regnskapsfører. Denne behøver ikke å være medlem av styret eller laget. Til regnskapsfører kan antas en bank.

Hvervet som formann eller styremedlem er ulønt. Regnskapsføreren kan tilstås et vederlag som medlemsmøtet fastsetter, med godkjennelse av kassens styre.

Valg på formann, styre og regnskapsfører må godkjennes av styret for driftskredittkassen.

Ingen tillitsmann i laget må ta del i avgjørelser som gjelder ham selv eller noen som er så nær i slekt med ham som søskenbarn eller likeså nær besvogret.

Styret leder lagets virksomhet, bevilger og tar op lån, sørger for at lagets ledige midler er satt i bank eller i stats-

16 juli. eller statsgaranterte verdipapirer og at regnskaps- og penge-
Nr. 11. stell er i orden. Nærmere regler om styrets gjøremål og ved-
taksførhet, om særlige plikter for formannen m. v. blir tatt
inn i vedtektene for laget.

Styret er i sin forretningsførsel pliktig til å følge de pålegg
som driftskredittkassen gir.

§ 17. Medlemsmøte.

Medlemsmøte blir holdt hvert år *innen utgangen av april måned* og blir innkalt av styret med minst 14 dagers skriftlig varsel. I innkallelsen skal det opgis hvilke saker møtet skal behandle.

Medlemsmøtet er vedtaksført når halvparten av medlemmene er til stede. Sakene blir avgjort med vanlig flertall uten når det gjelder vedtektsforandringer som må gjøres med minst $\frac{2}{3}$ flertall og stadfestes av styret for driftskredittkassen for å bli gyldige, og de tilfelle som nevnt i § 8. Hvert medlem har én stemme.

Styret kaller inn omframnt medlemsmøte enten efter eget vedtak eller når minst $\frac{1}{3}$ av medlemmene krever det.

§ 18. Regnskap og revisjon m. v.

Ethvert driftskredittlag skal ha to revisorer valgt av medlemsmøtet og godkjent av styret for driftskredittkassen. I hvert fall en av revisorene må være særskilt regnskapskyndig. De kan tilstås vederlag som medlemsmøtet fastsetter.

Innen utgangen av februar hvert år legger styret frem for revisorene:

lagets regnskap for siste kalenderår med bilag,
styrets bøker og sikkerhetsdokumenter, og
styrets årsmelding om virksomheten i kalenderåret.

Revisorene reviderer regnskapet og utarbeider melding til medlemsmøtet.

Det reviderte regnskap og revisjonsmeldingen skal være utlagt til eftersyn for medlemmene på et bekvemt sted minst 8 dager før medlemsmøtet.

Straks efter medlemsmøtet sender lagsstyret gjenpart av regnskapet, revisjonsmeldingen og medlemsmøtets vedtak i saken til styret for driftskredittkassen, som endelig avgjør spørsmålet om godkjennelse av regnskapet. Kassen kan kreve nærmere opplysninger av driftskredittlaget og kan kreve sig forelagt de bøker og papirer som kassen finner påkrevd.

Kassestyret kan gi nærmere forskrifter for regnskapsføring og revisjon.

§ 19. Administrasjonsutgifter.

Staten yder tilskudd til administrasjonsutgifter og revisjon med op til $\frac{2}{3}$ av utgiftene i regnskapsåret, men ikke med mer

enn 1 pct. av den høieste sum som laget på én tid har stått som låntaker for i driftskredittkassen i løpet av året. 16 juli.
Nr. 11.

§ 20. Oppløsning av driftskredittlag.

Driftskredittlag kan oppløses efter vedtak på medlemsmøte. Til gyldig vedtak om dette kreves $\frac{2}{3}$ flertall og at minst halvparten av lagets medlemmer har stemt for. Skylder laget penger til driftskredittkassen, kreves det dessuten at kassestyret samtykker i vedtaket. I ethvert tilfelle skal vedtak om oppløsning meldes til driftskredittkassen.

Styret for driftskredittkassen kan stanse et lags virksomhet og kan vedta å oppløse det, dersom laget misligholder sine forpliktelser overfor kassen eller dersom kassestyret finner at laget ikke virker i samsvar med lov og forskrifter, at lagsstyret har gjort sig skyldig i misligheter eller at laget ikke lenger oppfyller de lovlige vilkår for driftskredittlag.

Lagsstyret skal straks melde fra til driftskredittkassen dersom medlemstallet i et lag faller under 10.

Er det vedtatt å oppløse et lag, skal likvidasjonsstyre opnevnes av styret for driftskredittkassen.

De midler et driftskredittlag måtte eie når det blir oppløst, tilfaller driftskredittkassen og blir lagt til reservefondet for kassen. Kassestyret kan tillate at midlene blir brukt til reservefond for et nytt driftskredittlag på stedet. I vedtekter for lagene skal det fastsettes i hvilken utstrekning medlemspenger skal betales tilbake i tilfelle av oppløsning.

Kapitel 3.

Forskjellige forskrifter.

§ 21. Tilsyn m. v.

Driftskredittkassen og driftskredittlagene er undergitt tilsyn av vedkommende departement. Tilsynet kan utøves av den som departementet bemyndiger til det. Kassen og lagene er pliktige til å meddele alle de opplysninger som tilsynsmyndigheten krever om deres virksomhet og forhold ellers. De er også pliktige til å legge frem for tilsynsmyndigheten sine bøker og papirer.

Regnskap og årsmelding for driftskredittkassen skal hvert år sendes vedkommende departement og forelegges for Stortinget.

Driftskredittkassens regnskaper revideres av statsrevisjonen.

Kassen har en kontrollkomité på tre medlemmer som opnevnes av vedkommende departement for 3 år. Det ene medlem opnevnes efterat Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norges Bondelag har hatt anledning til å komme med innstilling.

16 juli. § 22. Ikraftttreden m. v.

Nr. 11. Denne lov trer i kraft straks.
Kongen gir nærmere forskrifter til gjennomføring av loven.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

16 juli. Lov om forandring i lov om fangst av
Nr. 12. bardehval av 14 juni 1935.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 13 juli 1936 sålydende:

I.

§ 7 i lov om fangst av bardehval av 14 juni 1935 skal herefter lyde så:

Kongen kan, med Stortingets samtykke, bestemme at der skal erlegges en avgift av inntil kr. 3 pr. fat (å 170 kg.) produsert olje av all den fangst, som inngår under denne lov.

Av avgiften skal inntil kr. 2,80 pr. fat avsettes til et sikringsfond for fangstekspedisjonenes besetninger og hvalfangst-selskapenes funksjonærer. Nærmere statutter for fondets anvendelse blir å fastsette av Kongen med Stortingets godkjen-nelse.

Resten av avgiften — inntil kr. 0,20 pr. fat skal efter Kongens nærmere bestemmelse anvendes til videnskapelig forskning eller praktiske undersøkelser av interesse for norsk hvalfangst og til dekning av utgiftene ved kontrollen med denne lovs overholdelse.

Avgiften betales til vedkommende regjeringsdepartement efter dettes nærmere bestemmelse.

Kongen kan i særlige tilfelle eftergi avgiften.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Midlertidig lov om fiske med bunn slepenot (trål). 16 juli.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Nr. 13.

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 13 juli 1936 sålydende:

§ 1. Det er forbudt å drive fiske med bunn slepenot (trål) på norsk sjøterritorium. Som trål i denne lov regnes ikke snurrevad eller reketrål.

Det er også forbudt å bringe fisk — eller produkter av fisk — som er fanget med trål utenfor sjøterritoriet, i land i norsk havn. Sådan fisk eller produkter av fisk fra norske trålfartøier kan ikke gå inn under norsk kvote i fremmed land, hvor importen av fisk og fiskeprodukter er undergitt kontingentering.

Før de norske trålere som ved lovens ikrafttreden allerede er i drift (innkjøpt og kommet til landet) kan Kongen gi dispensasjon fra bestemmelsene i foregående ledd. I forbindelse med tilatelsen (dispensasjonen) skal der fastsettes nærmere bestemmelser om jlandbringelse, omsetning, tilvirkning og eksport av fangsten. Herunder også at fangsten kun kan tilvirkes som saltfisk eller klippfisk.

§ 2. Så lenge et fiskefartøi med bunn slepenot er innen sjøterritoriet, skal samtlige fangstredskaper være bortstuet innenbords.

Trålewiren skal således være utsjaklet av skovlene, og skovlene satt innenfor rekken på dekk eller stuet under dekk. Videre skal nettene, tømt for fisk, være adskilt fra skovlene og lagt til side eller bundet op innenbords.

§ 3. De regler som er gitt i §§ 1 og 2 gjelder ikke for bruk av reketrål med skovler. Reketrålens forskjellige mål kan fastsettes av Kongen, likeså maskevidden for bunn slepenot.

§ 4. Overtredelse av denne lov, eller av forskrift som er gitt med hjemmel i loven, straffes med bøter inntil kr. 10 000.

Dessuten blir ved overtredelse av lovens § 1 å inndra hele den ombordværende fangst med samtlige fangstredskaper, uansett om de tilhører den skyldige eller ikke. Også fangstens verdi kan inndras, men kun hos den skyldige. Hvor særdeles formildende omstendigheter foreligger, kan inndragning undlates for fangstredskapenes vedkommende. Videre kan også fartøiet med tilbehør — eller verdien derav hos den skyldige — helt eller delvis inndras.

Ved inndragning bortfaller panterett eller annen heftelse som måtte hvile på fartøi eller redskap.

Er den skyldige tidligere dømt til straff etter denne lov, eller foreligger skjerpene omstendigheter, kan fengselsstraff i inntil 6 måneder idømmes enten alene eller i forbindelse med bøtestraff.

Overtredelsen blir å anse som forseelse.

16 juli. § 5. Kongen kan tildele chefen på fartøi som fører opsyn
 Nr. 13. med overholdelse av denne lov, myndighet til å forelegge bøter
 for overtredelser av lovens § 2 eller de i straffelovens § 418 I
 omhandlede forskrifter til undgåelse av sammenstøt mellem
 skib, angående nødsignal eller losning.

§ 6. Hvis overtredelsen er begått av noen av besetningen
 på et fartøi, og straffansvar i den anledning kan gjøres gjel-
 dende mot fartøiets fører, blir den underordnede ikke å straffe.

§ 7. Forskriftene i denne lov skal ikke gjelde for de fiskeri-
 undersøkelser som iverksettes av staten.

§ 8. Lov nr. 3 av 22 mai 1925 om forbud mot fiske med
 bunnsløpenot (trål) opheves.

§ 9. Denne lov trer i kraft straks og gjelder til 1 juli
 1937.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og
 bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Oversettelse.*)

16 juli. Lov om brigde i lov
 Nr. 14. om motorvogner.

Lov om forandring i
 lov om motorvogner.

VI HAAKON, Noregs Konge,
 gjer kunnigt:

at Oss er fyrelagt vedtak frå
 Stortinget 13 juli 1936 som
 lyder so:

I.

I lov om motorvogner frå
 20 februar 1926, jfr. lover frå
 6 juni 1930, 3 juni 1932, 2 juni
 1933, 22 juni 1934 og 21 juni
 1935 vert det gjort dette brigde:

§ 17, andre leden, skal lyda:

Ingen må køyra eller prøva
 på å køyra motorvogn når han
 er påverka av alkohol (ikkje
 edru). Hev han større

I.

I lov om motorvogner av 20
 februar 1926, jfr. lover av 6
 juni 1930, 3 juni 1932, 2 juni
 1933, 22 juni 1934 og 21 juni
 1935, gjøres følgende endring:

§ 17, annet ledd, skal lyde:

Ingen må kjøre eller forsøke
 å kjøre motorvogn når han er
 påvirket av alkohol (ikke edru).
 Har han større alko-

*) Oversettelsen er inntatt i henhold til kongelig resolusjon av 16
 juli 1936.

alkoholkonsentrasjon i blodet enn 0,5 promille, vert han i alle fall rekna for å vera påverka av alkohol (ikkje edru) i høve til fyresegnene i denne lovi. Mistak med omsyn til storleiken av alkoholkonsentrasjonen frittek ikkje for straff. Heller ikkje må nokon køyra eller prøva på å køyra motorvogn når han er so trøyt eller elles i slik tilstand at han ikkje vert rekna for skikka til å føra vogni. Førar som køyrer motorvogn eller som er tett attmed motorvogn som han nettopp hev køyrt eller skal til å setja i gang, kann politiet føra til gransking av lækjar, som kann taka blodprøve, når det er grunn til å tru at han er påverka av alkohol (ikkje edru). Justisdepartementet gjev nærare reglar um slik lækjargransking og alt som står i samband med det.

II.

Denne lovi tek til å gjelda straks.

Di hev Vi godkjent og stadfest, liksom Vi hermed godkjenner og stafester dette vedtaket som lov, under Vår hand og riksseglet.

Gjeve på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

holkonsentrasjon i 16 juli.
blodet enn 0,5 promille, Nr. 14.
regnes han i alle tilfelle for å være påvirket av alkohol (ikke edru) i forhold til bestemmelsene i denne lov. Villfarelse med hensyn til alkoholkonsentrasjonens størrelse fritar ikke for straff. Heller ikke må noen kjøre eller forsøke å kjøre motorvogn når han er så trett eller for øvrig i sådan tilstand at han ikke anses skikket til å føre vognen. Fører som kjører motorvogn eller befinner sig i umiddelbar nærhet av motorvogn som han nettopp har kjørt eller skal til å sette i gang kan politiet fremstille til undersøkelse av læge, som kan ta blodprøve når det er grunn til å anta at han er påvirket av alkohol (ikke edru). Justisdepartementet gir nærmere regler om sådan lægeundersøkelse og hvad dermed står i forbindelse.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

16 juli. **Midlertidig lov om godtgjørelse til stor-**
 Nr. 15. **tingsmenn.**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:
 at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 13 juli 1936 sålydende:

§ 1. Den godtgjørelse som ifølge grunnlovens § 65 tilkommer enhver representant for deltagelse i Stortinget, forhøies for sesjonen 1936 med fem hundre kroner.

§ 2. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juli 1936.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

16 juli. **Kongelig resolusjon.**

1. Den i § 1 i lov om syketrygd omhandlede inntektsgrense for den pliktige trygd fastsettes inntil videre til kr. 6 000.

2. For den i § 8 i lov om syketrygd omhandlede frivillige trygd skal der inntil videre ikke gjelde noen inntektsgrense.

3. Trygdede, hvis samlede årsinntekt sammenlagt med hans ektefelles overstiger kr. 6 000, skal ikke ha premietilskudd av stat og kommune, men betale den hele premie selv.

Denne resolusjon trer i kraft mandag 5 oktober 1936.

16 juli. **Kongelig resolusjon.**

I Finnmark fylke skal i henhold til lov om innskrenkning i bruken av redskaper til saltvannsfiske av 31 juli 1914 følgende regler gjelde for notfiske etter sei og torsk:

1. Utsetting av snurpenot må i alle høve foregå til styrbord (høire). Med setting til styrbord menes at settingen begynner til venstre for seistimen så at farkosten under settingen må svinge (runde noten ut) til styrbord.

Snurpebåten skal som tegn på at settingen av noten begynner, gi ett langt støt i fløiten (tåkeluren).

2. Hvor et eller flere synkenotlag har begynt å fiske ved en grunne, må ingen snurpenot settes ut mellom synkenøtene og den nærmeste grunne, og heller ikke så nær nøtene til luvart og til sidene at der kan være fare for kollisjon mellom disse redskaper.

Heller ikke må synkenoten settes ut så nær en til fangst utsettende eller utsatt snurpenot, at det kan være fare for kollisjon.

3. Ferdsel av motor- eller robåt over en synkenot, som er utsatt til fangst, må ikke finne sted. Heller ikke må der foregå ferdsel gjennom en seistim, hvor der ligger synke- eller snurpenot klar til fangst. 16 juli.
4. Tørning (ankring) på en seigrunne forbys, medmindre der i allfall er en mann ombord på den tørnede farkost. Fortøiningen må hales ombord så snart der er fare for at en til fangst utsatt snurpe- eller synkenot vil drive ned på den tørnede farkost.
5. Disse bestemmelser trer i kraft fra den tid fylkesmannen bestemmer.

Overtredelse straffes med bøter.

Skrivelse fra Handelsdepartementet.

16 juli.

I medhold av kongelig resolusjon av 7 juni 1935 bestemmer Handelsdepartementet herved at der i efternevnte paragrafer i «Instruks (forskrifter) for kontroll med saltet Islandssild» av 7 juni 1935 skal gjøres følgende endringer:

I § 19 tilføies til slutt:

III. Islandssild av kvalitet «Mild»:

- a. Kvalitet «Mild nr. 1». Islandssild som er svakt saltet, men som av kontrolløren ikke kan godkjennes som «Matjes», kan godkjennes som «Mild nr. 1», hvis kvaliteten er sund og frisk, og sortering og pakning tilfredsstillende.
- b. Kvalitet «Mild nr. 2». Islandssild som oprinnelig har vært for meget saltet til å kunne få betegnelsen «Matjes», men som ved fagmessig etterbehandling fremstilles til kontroll som en matjeslignende kvalitet, kan, når varen er sund og frisk, og sortering og pakning tilfredsstillende, godkjennes som «Mild nr. 2».

I § 20 tilføies foran siste ledd («Islandssild som har vært skarpsaltet» o. s. v.):

- e. Kvalitet «Mild» (nr. 1 og 2) skal ha pakning og sortering som for matjesbehandlet bestemt.

I det nevnte siste ledd av § 20 («Islandssild som har vært skarpsaltet» o. s. v.) utgår de i parentes inntatte ord: «(såkalt etterbehandlet matjessild)».

I § 21 tilføies som ny post under 4:

- e. Kvalitet «Mild» merkes henholdsvis «Mild nr. 1» og «Mild nr. 2».

Disse endringer trer i kraft straks.

17 juli. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 beslutning av Ski herredstyre, Akershus fylke, i møte 22 juni 1936 om forandring av § 2 i den gjeldende vedtekt angående luknings-tid for utsalgssteder.

Forandringen gjelder inntil videre fra og med 20 juli d. å. å regne.

Vedtektens § 2 skal herefter lyde så:

§ 2.

Utsalgssteder, hvor der ikke selges andre varer enn gull-, sølv-, plett- og tinnvarer og fotografiske artikler, kan på hverdager holdes åpne fra kl. 7,30 til kl. 19, dog således at også for disse utsalgssteder gjelder undtagelsesbestemmelsene i § 1, I, 2 og 3, samt bestemmelsene i § 1, II.

17 juli. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer beslutning av Nittedal herredstyre, Akershus fylke, i møte 6 juni 1936 om forandring av § 1 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Forandringen gjelder inntil videre fra og med 20 juli d. å. å regne.

Vedtektens § 1 skal herefter lyde så:

§ 1.

A. Utsalgssteder for varer skal med nedennevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8.

1 og 17 mai holdes helt lukket. Jul-, nyttårs-, påske- og pinseefteften lukkes kl. 17.

B. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

17 juli. **Forskrifter for tilvirkning og behandling av saltsild som skal omsettes innenlands.**
Fastsatt av Handelsdepartementet under 17 juli 1936.

I medhold av kongelig resolusjon av 10 juli 1936, jfr. lov nr. 4 av 16 juni 1933, om behandling, tilvirkning og transport av fisk og fiskeprodukter, har Handelsdepartementet fastsatt følgende forskrifter, som gjelder fra 1 september 1936:

«1. Saltet sild som her i landet omsettes til menneskeføde, skal være tilvirket og behandlet (vedlikeholdt) således at varen med hensyn til kvalitet til enhver tid fyller de krav som stilles i de gjeldende forskrifter for kontroll med saltsild.

2. Det er forbudt å omsette saltsild som ikke er tilvirket overensstemmende hermed, og som derved er beskadiget således

at den må ansees utjenlig til menneskeføde (bedervet, sur, gul (harsk), bukløs eller sterkt fettskutt) undtagen når det er på det rene at silden skal anvendes til annet bruk enn menneskeføde.

3. Det er forbudt å merke den emballasje som brukes til saltsild som ikke svarer til Statens Saltsildkontrolls krav med de kvalitetsmerker som gjelder for kontrollert vare.

4. Statens Saltsildkontroll fører kontroll med at disse bestemmelser blir overholdt. Kontrolløren skal ha adgang til ethvert hus eller fartoi hvor saltsild bearbeides eller opbevares, og når sådan sild som beskrevet under § 2 påtreffes, har han plikt til å sørge for at omsetning til menneskeføde blir umuliggjort, enten ved at tønnene bores, så laken renner ut, eller at silden på kontrollerbar måte blir anvendt til sildemelfabrikasjon eller kreaturfôr, såfremt den ansees tjenlig hertil. I siste tilfelle skal tønnene tydelig merkes «Kreaturfôr». De tønner som kontrolløren finner inneholder delvis beskadiget sild, kan omsorteres. Den utsorterte og brukbare sild kan omsettes efter å være godkjent av kontrolløren. For kontroll herav betales en avgift til statskassen av kr. 0,25 pr. tonne. Avgiften betales til kontrolløren, før kontrollen påbegynnes.

Overtredelse av forskriftene straffes med bøter».

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

18 juli.

Med hjemmel i § 44 i lov av 20 mai 1899 angående jakt og fangst og kongelig resolusjon av 25 september 1931 bestemmes at jakttiden for ekorn i Østfold fylke vinteren 1936—37 og 1937—38 skal være fra og med 16 desember til og med 15 januar.

Overtredelse av denne bestemmelse er belagt med straff.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

18 juli.

I medhold av lov om skogvern av 12 februar 1932 har Landbruksdepartementet 18 juli 1936 bestemt at all skog i Kornstad herred, Møre og Romsdal fylke, henregnes til vernskog.

Bestemmelsen, som trer i kraft 15 august 1936, ligger utlagt til eftersyn hos herredets lensmann og ordfører.

Overtredelse av bestemmelsen er belagt med straff.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

18 juli.

I medhold av lov om skogvern av 12 februar 1932 har Landbruksdepartementet 18 juli 1936 bestemt at all skog i Sortland herred, Nordland fylke, henregnes til vernskog.

Bestemmelsen, som trer i kraft 15 august 1936, ligger utlagt til eftersyn hos herredets lensmann og ordfører.

Overtredelse av bestemmelsen er belagt med straff.

21 juli.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924, stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer Soon kommunestyres beslutning i møte 3 juni 1936 om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder. Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 27 juli 1936 å regne, fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser ophører å gjelde.

Vedtekten lyder så:

§ 1. A. Utsalgssteder for varer skal med nedennevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8.

På lørdager kan holdes åpent til kl. 19.

Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften holdes lukket fra kl. 17. 1 og 17 mai holdes lukket hele dagen.

B. På søn- og helligdager holdes lukket hele dagen.

§ 2. A. Utsalgssteder hvorfra det bare selges frihandelsvarer (brød- og bakervarer undtatt), tobakksprodukter, artikler for tobakksrøking, aviser og tidsskrifter, skal med nedennevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 20 til kl. 8.

På lørdager kan holdes åpent til kl. 21. Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften holdes lukket fra kl. 17.

På 1 og 17 mai kan kun holdes åpent fra kl. 17 til kl. 20.

B. På søn- og helligdager kan holdes åpent fra kl. 17 til kl. 20, undtagen på 1. juledag, 1. påskedag, 1. pinsedag og langfredag, da det holdes stengt hele dagen.

§ 3. Melkeutsalg kan på søn- og helligdager holdes åpent fra kl. 8 til kl. 10, undtagen 1. juledag, 1. påskedag, 1. pinsedag og langfredag, da det holdes stengt hele dagen. For øvrig gjelder for disse utsalgssteder reglene i § 1.

§ 4. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. De som er kommet inn før lukningstid, kan dog ekspederes etter lukningstid.

§ 5. Overtredelse av disse vedtekter straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339. 2.

22 juli.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

I medhold av lov om motorvognar av 20 februar 1926 § 19, annet ledd, jfr. § 36, annet ledd, oppheves det ved kongelig resolusjon av 12 juni 1914, jfr. kongelig resolusjon av 14 september 1923, fastsatte forbud mot motorvognkjøring på hovedveien Sødal—Orkdalsgrense.

Skriv frå Landbruksdepartementet.

22 juli.

I medhald av lov um skogvern frå 12 februar 1932 har Landbruksdepartementet 22 juli 1936 utferda fyresegnere um vernskog i Bykle herad, Aust-Agder fylke.

Fyresegnene, som tek til å gjelda 15 august 1936, ligg utlagde til ettersyn hjå lensmannen og ordføraren i heradet.

Brot mot fyresegnene vert straffa.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

23 juli.

Ifølge bemyndigelse, gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924, stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 beslutning av Søndre Land herredsstyre, Opland fylke, i møte 30 juni 1936 om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder. Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 3 august 1936 å regne, fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser ophører å gjelde.

Vedtekten lyder så:

§ 1. Utsalgssteder for varer skal med nedennevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8.

På hverdager i tiden fra og med 15 til og med 23 desember, samt mandag, tirsdag og onsdag før påske, kan holdes åpent til kl. 20.

Pinseaften, julaften samt hverdager mellom jul og nyttår, lukkes kl. 17. På søn- og helligdager, påskeaften samt 1 og 17 mai, holdes helt lukket.

§ 2. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. Det er dog tillatt etter lukningstid å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstid.

§ 3. Overtredelse av disse bestemmelser straffes efter loven. Jfr. straffelovens § 339, 2.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

23 juli.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 approberes som gjeldende inntil videre den av Oslo bystyre i møte 13 juli 1936 vedtatte byplanvedtekt for Frederik Stangs gate 22 og 24 i Oslo.

Vedtekten er sålydende:

§ 1. Der tillates kun opført frittliggende våningshus med fasademessig utstyr til alle sider. Bygningenes største fasadelengde mot gaten må ikke overskride 40 meter. To og to bygninger skal kunne bygges sammenhengende mot gate når deres samlede fasadelengde mot gaten ikke overskrider 40 meter. Bygninger, der ligger på hjørne, eller i vinkel med gater måles efter de sammenlagte fasadelengder med fradrag av bygningens dybde.

23 juli. Den innbyrdes avstand mellem to bygninger må ikke være mindre enn høieste tilstøtende bygnings høide.

§ 2. Bygningene kan opføres i 3 fulle etasjer. På loftet over 3. etasje må ikke innredes rum til varig opphold for mennesker. Herfra undtas dog vaske-, rulle- og strykerum for husets beboere.

Kjelleren må ikke innredes til varig opphold for mennesker.

Uansett foranstående er der for det areal der ligger langs Bygdø allé (i 15 meters dybde fra byggelinjen) adgang til å opføre bebyggelse til den høide som er bestemt i bygningsloven samt å tilbygge denne 3 etasjers fløibygninger ført langs Sophus Lies gate og Frederik Stangs gate inntil en avstand fra Frederik Stangs gate 22 svarende til bygningens halve høide, dog ikke under 6 meter.

§ 3. Fra disse vedtekter kan reguleringsrådet, eller hvor loven krever det, bygningsrådet, under iakttagelse av bestemmelsene i bygningsloven og de almindelige bygningsvedtekter for Oslo tillate undtagelser i tilfelle hvor særlige grunner taler derfor.

Rettelse.

Side 756. Lov om endring i lov om kvalitetskontroll med landbruksvarer m. v. av 17 juni 1932 er ved en trykkfeil gitt nr. 5 av 25 juni 1936. Skal være nr. 6.

Utgiver: Byråchef C. Lampe